

รายงานประจำปี ๒๕๕๖
ANNUAL REPORT 2013

สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา

กับเส้นทางการพัฒนาการศึกษาไทย

เสี้ยวหนึ่งขององค์ความรู้ ที่สภาการศึกษาสรรสร้าง ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

รายงานประจำปี ๒๕๕๖
ANNUAL REPORT 2013

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กับเส้นทางพัฒนาการศึกษาไทย

๓๓๗๐.๕๙๓ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ส ๖๙๑ S รายงานประจำปี ๒๕๕๖

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กับเส้นทางการพัฒนาการศึกษาไทย

กรุงเทพฯ : ๒๕๕๖

๒๑๖ หน้า

ISBN 978-616-270-068-2

๑. รายงานประจำปี ๒. สภาการศึกษา ๓. ชื่อเรื่อง

รายงานประจำปี ๒๕๕๖

ANNUAL REPORT 2013

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กับเส้นทางการพัฒนาการศึกษาไทย

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ ๒/๒๕๕๗

พิมพ์ครั้งที่ ๑

ตุลาคม ๒๕๕๖

จำนวน

๒,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์และเผยแพร่

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๙๙/๒๐ ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๖๖๘-๗๑๒๓ ต่อ ๑๔๒๙

โทรสาร ๐-๒๖๖๘-๗๙๗๕

Website : <http://www.onec.go.th>

ผู้พิมพ์

บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด

๗๔๕ ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี

เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๗๑๐๑-๔

โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๗๑๐๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
“วิถีวันวาน...ถึงวันนี้” ของ สกศ.	๑
• ความเป็นมา	๒
• ตราสัญลักษณ์	๓
• อำนาจหน้าที่	๔
• โครงสร้างการบริหารและการแบ่งส่วนราชการ	๗
• ภารกิจตามโครงสร้าง	๑๑
• วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และค่านิยม	๑๗
ผลงาน...การพัฒนาการศึกษา	๑๙
◆ สำนึก...ในพระมหากษัตริย์คุณ	๒๑
○ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับ การเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา	๒๒
○ เด็กดี เด็กฉลาด ตามรอยพระบาท “รักการอ่าน”	๒๗
◆ ปฏิรูปสังคมไทยด้วยระบบความรู้	๓๓
○ การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา	๓๔
○ ความสำคัญของกฎหมายการศึกษา	๔๑
○ ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙)	๔๕
◆ เป้าหมายสูงสุด...การศึกษาชาติ	๔๙
○ ยุทธศาสตร์การศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘)	๕๐
○ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙)	๖๗
○ กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘)	๖๙
○ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ	๗๙
○ ครู : กระจกเงาสสะท้อนคุณภาพการศึกษา	๘๗
▲ กรอบสมรรถนะของครูเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	๘๗
▲ การพัฒนาครูเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินโครงการ ประเมินผลนักเรียนนานาชาติ	๘๘
▲ การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา แบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ ๒	๙๑
▲ บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครู	๙๓

สารบัญ

	หน้า
◆ ผลการประเมินสู่การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล	๙๕
○ การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบาย ด้านการศึกษารัฐบาล	๙๖
◆ “มหกรรม” การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย	๑๐๑
○ การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย”	๑๐๒
▲ การประชุมทางวิชาการ “การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ” ครั้งที่ ๑๕	๑๑๑
▲ การประชุม “การเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนา กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ : ประเมินความต้องการ”	๑๒๑
▲ การประชุมระดับภูมิภาค “การพัฒนาการศึกษาด้านนวัตกรรม การบูรณาการการศึกษาและความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน”	๑๓๐
▲ นิทรรศการ “เส้นทางการพัฒนาการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย”	๑๓๗
▲ สภาการศึกษา : สรรสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาสมัยใหม่	๑๕๑
◆ บทบาท : คณะกรรมการสภาการศึกษาและคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา	๑๕๕
○ บทบาทและการขับเคลื่อน	๑๕๖
◆ สภาการศึกษากับเวทีโลก	๑๖๑
○ ความร่วมมือจากองค์การนานาชาติ	๑๖๒
○ สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษาเพื่อการวางแผนของประเทศไทย กับนานาชาติ	๑๗๖
◆ คาราวานหนังสือเด็ก : เสี่ยงสะท้อนจากภาคสนามสู่นโยบายการพัฒนา เด็กปฐมวัย	๑๗๙
○ เสี่ยงสะท้อนจากภาคสนามสู่นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	๑๘๐
◆ การพัฒนาองค์กร...เชื่อมโยงสู่วิถีสังคม	๑๘๗
○ สัมพันธภาพกับการพัฒนาองค์กร	๑๘๘
○ วัฒนธรรมและการแบ่งปันสู่สังคม	๒๐๒
คณะผู้จัดทำ	๒๐๙

คำนำ

ในรอบปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่อย่างครบถ้วน ได้แก่ งานยุทธศาสตร์ แผนงานและนโยบาย งานวิจัย งานประเมินผลทางการศึกษา งานมาตรฐานการศึกษา งานจัดทำสถิติตัวชี้วัด งานกฎหมายการศึกษา รวมทั้งงานการศึกษาระดับประเทศและในระดับสากล โดยได้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประมวลองค์ความรู้จากแหล่งต่างๆ แล้วเรียบเรียงขึ้นมาในรูปงานวิจัย องค์ความรู้ แผนงานและนโยบาย แล้วจึงจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และคำวิพากษ์ต่างๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการสภาการศึกษา และสภาการศึกษา และในท้ายที่สุดจึงได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีอนุมัติ อันถือได้ว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินงาน หลังจากนั้นจึงจัดพิมพ์เผยแพร่ทั้งในรูปองค์ความรู้ บทความทางวิชาการ แผนงาน นโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับนโยบายและขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ภายใต้การกำกับ ดูแล และการสั่งการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานกรรมการสภาการศึกษา ๓ ท่าน ได้แก่ ศาสตราจารย์สุชาติ ธาดาธำรงเวช นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา และนายจาตุรนต์ ฉายแสง รวมทั้งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช) ที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา ได้รับการชี้แนะ สั่งการ และการสนับสนุนอย่างเต็มที่ เป็นผลให้การทำงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จ และสามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

กรรมการสภาการศึกษา อนุกรรมการสภาการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน มีส่วนสำคัญยิ่งในการช่วยผลักดันให้การดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ ตลอดทั้งปีงบประมาณ กรรมการสภาการศึกษา อนุกรรมการสภาการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ได้สนับสนุนและยินดีเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอยู่เป็นประจำ

รายงานการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปี ๒๕๕๖ ฉบับนี้ ได้รวบรวมภารกิจ การดำเนินงานตลอดทั้งปีงบประมาณ โดยสรุปเป็นบทความสั้นๆ ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพ ความรู้ความสามารถ และความรับผิดชอบในวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานทุกคนในการขับเคลื่อนงานตามภาระหน้าที่ตามแผนปฏิบัติราชการ ได้อย่างครบถ้วนโดยมีการติดตามการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI) และการรายงานผลทุกไตรมาส ที่สอดคล้องกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างมีคุณภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้

ขอกราบขอบพระคุณรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานกรรมการสภาการศึกษา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการสภาการศึกษา และอนุกรรมการสภาการศึกษา ที่ให้ความไว้วางใจ และชื่นชมในสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงาน ทั้งยังได้สนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา สื่อมวลชน และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกท่านที่ให้ออกความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน

ขอชื่นชม และขอขอบคุณผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ รองเลขาธิการ ที่ปรึกษา ผู้อำนวยการ สำนัก หัวหน้ากลุ่ม เพื่อนข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ช่วยกันรับผิดชอบงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอย่างเต็มที่ ร่วมกันขับเคลื่อนงานด้วยความเสียสละ เต็มใจอย่างมิได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

รายงานการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปี ๒๕๕๖ ฉบับนี้เป็นเครื่องหมายแห่งคุณภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ที่เชื่อได้ว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้มีอุปการคุณ และผู้สนใจทุกคน

(ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์)

เลขาธิการสภาการศึกษา

“วิถีวันวาน...ถึงวันนี้” ของ สกศ.

- ความเป็นมา
- ตราสัญลักษณ์
- อำนาจหน้าที่
- โครงสร้างการบริหารและการแบ่งส่วนราชการ
- การปฏิบัติงานตามโครงสร้าง
- วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และค่านิยม

ความเป็นมา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) มีชื่อเดิมว่า “สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ” ก่อตั้งขึ้นในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ ตามพระราชบัญญัติสภาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๐๒ ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยรวมกิจการของสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติไว้ในสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่วางแผนการศึกษาและให้ข้อเสนอแนะทางการศึกษา รวมทั้ง

ประสานการพัฒนาทางการศึกษาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีคณะกรรมการปรับปรุงแผนการศึกษาระดับต่างๆ ให้มีมาตรฐานขึ้น

พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติครั้งสำคัญ เมื่อคณะปฏิวัติโดยจอมพลถนอม กิตติขจร ได้จัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนขึ้น

ผลของการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการในครั้งนั้น สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติได้เปลี่ยนจุดเน้นจากการศึกษาระดับอุดมศึกษามาเป็นการดำเนินงานด้านนโยบายและแผนการศึกษาทุกระดับ และได้เปลี่ยนชื่อจาก “สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ” มาเป็น “สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ”

จากบทบาทที่มีความสำคัญยิ่งต่ออนาคตการศึกษาของชาติ คณะกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติและคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติทุกยุคทุกสมัย จึงประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ทรงภูมิปัญญาจากหลากหลายสาขาและหลากหลายหน่วยงานมารวมพลังความคิด เพื่อวางแผนการศึกษาของชาติให้เกิดการพัฒนาต่อเนื่องตลอดมา

๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ องค์กรหลักด้านนโยบายและแผนการศึกษาของชาติได้มาถึงจุดเปลี่ยนที่สำคัญอีกครั้งหนึ่ง นั่นคือ “สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ” ได้เปลี่ยนมาเป็น “สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา” โดยเป็น ๑ ใน ๕ องค์กรหลักภายใต้โครงสร้างใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓๓ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

ตราสัญลักษณ์ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ลักษณะ

- เป็นรูปวงกลมซ้อนกัน ๒ ชั้น ชั้นนอกมีเส้นรอบวง ๒ เส้น ส่วนบนมีชื่อส่วนราชการเป็นภาษาไทยว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ส่วนล่างมีชื่อส่วนราชการเป็นภาษาอังกฤษ ตัวพิมพ์ใหญ่ว่า OFFICE OF THE EDUCATION COUNCIL วงกลมชั้นในมีเส้นรอบวง ๒ เส้น ภายในวงกลมมีรูปเสมาธรรมจักร ฐานของเสมาธรรมจักรมีผ้าทิพย์ บนผ้าทิพย์มีดาว ๕ แฉก

ความหมาย

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการที่ทำหน้าที่วางแผนและจัดทำนโยบายทางการศึกษา เป็นเสมือนหน่วยงานเสนาธิการทางการศึกษา

รูปเสมา

- เป็นเสมือนเครื่องเตือนใจผู้ที่อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ได้ตระหนักว่า การอบรมให้ความรู้นั้นควรมีการอบรมคุณธรรมควบคู่ไปด้วย

รูปดาว ๕ แฉก

- หมายถึง ภารกิจ ๕ ประการของหน่วยงานเสนาธิการ อันได้แก่ การวางแผน การประมาณการ การให้ข่าวสาร การให้ข้อเสนอแนะ และการดูแล

ดาว ๕ แฉก อยู่ภายใต้ฐานเสมอธรรมจักร

● หมายถึง การวางแผนการจัดการศึกษาที่ดี ควรมีการบูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเข้ากับการศึกษาทุกระดับ และในการอบรมให้ความรู้นั้นควรมีการอบรมคุณธรรมควบคู่ไปด้วย จึงจะเป็นการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจตามแนวคิดในการจัดตั้งกระทรวงศึกษาธิการ

สภาการศึกษา

● พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓๒ กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงให้มียกองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคลในรูปสภาหรือในรูปคณะกรรมการจำนวนสี่องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคณะกรรมการอุดมศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี

อำนาจหน้าที่

● สภาการศึกษามีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนี้

๑) พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬาเข้ากับการศึกษาทุกระดับ

๒) พิจารณาเสนอนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

๓) พิจารณาเสนอนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

๔) ดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

๕) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการศึกษา

การเสนอแนะนโยบาย แผนการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษาให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

นอกจากหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้สภาการศึกษามีหน้าที่ให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ให้คณะกรรมการสภาการศึกษา ประกอบด้วยรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ กรรมการ โดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ พระภิกษุซึ่งเป็นผู้แทนคณะสงฆ์ ผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกกรรมการ วาระ การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่รับผิดชอบงานเลขานุการของสภาการศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการตามมาตรา ๑๑ โดยมีเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการของสภาการศึกษา

องค์ประกอบสภาการศึกษา

● คณะกรรมการสภาการศึกษา มีกรรมการ จำนวน ๕๙ คน ประกอบด้วย

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ

๒. กรรมการโดยตำแหน่ง ๑๖ คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการครุสภา และผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

๓. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน ๒ คน

๔. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒ คน

๕. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรวิชาชีพ ๒ คน

๖. กรรมการที่เป็นพระภิกษุ ซึ่งเป็นผู้แทนคณะสงฆ์ ๒ รูป

๗. กรรมการที่เป็นผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ๑ คน

๘. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น ๒ คน

๙. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๓๐ คน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอุดมศึกษา

ด้านการอาชีวศึกษา ด้านการศึกษาเอกชน ด้านการศึกษาเฉพาะทาง ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการบริหารเขตพื้นที่การศึกษา ด้านการศาสนา ด้านวัฒนธรรม ด้านภูมิปัญญา ด้านนโยบายและแผน ด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพ ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ การเงินและงบประมาณ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านอุตสาหกรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านธุรกิจ ด้านการบริการ ด้านองค์กรเอกชน ด้านกีฬา กิจการเยาวชน ลูกเสือ ยุวกาชาด และเนตรนารี ด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้านรวมกัน

๑๐. เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

● พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬา กับการศึกษาทุกระดับ การเสนอแนะนโยบายและแผนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการประเมินผลการจัดการศึกษา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑.๑ จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬา กับการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากร ด้านการศึกษาของชาติ

๑.๒ ประสานการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ

๑.๓ วิจัยและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา การพัฒนา เครือข่ายการเรียนรู้และภูมิปัญญาของชาติ ตลอดจนการรวบรวมและพัฒนาระบบเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา นโยบายและแผนการศึกษาของชาติ

๑.๔ ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษา แห่งชาติ

๑.๕ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายที่ เกี่ยวกับการศึกษา

๑.๖ ปฏิบัติงานอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างการบริหารและการแบ่งส่วนราชการ

• สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้แบ่งส่วนราชการเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการและให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับภารกิจ ดังนี้

- สำนักอำนวยการ
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
- สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
- สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
- สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
- สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
- กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ
- สำนักสื่อสารสาธารณะ
- กลุ่มงานตรวจสอบภายใน

สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
OFFICE OF THE EDUCATION COUNCIL · MINISTRY OF EDUCATION

คณะผู้บริหาร

ดร.ศศิธารา พิชัยชาญณรงค์
เลขาธิการสภาการศึกษา

นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ
รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.สุทธรศรี วงษ์สมาน
รองเลขาธิการสภาการศึกษา

นางสุรางค์ โพธิ์พุดขาววงศ์
ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

นางกัญญาสุดา สุขอมเสณีย์
ผู้อำนวยการ
สำนักมาตรฐานการศึกษาและ
พัฒนาการเรียนรู้

นายชาญ ตันติธรรมการ
ผู้อำนวยการ
สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา
ผู้อำนวยการ
สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา

ดร.อัมพร พงษ์กังสนานนท์
ผู้อำนวยการ
สำนักอำนวยการ

นายวีระ พลอยครบุรี
ผู้อำนวยการ
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์
ผู้อำนวยการ
สำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ดร.สุภาพร โกเฮงกุล
ผู้อำนวยการ
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์
ผู้อำนวยการ
สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

นางสาวสุวิภา เกตทะนะศิลา
ผู้อำนวยการ
สำนักสื่อสารสาธารณะ

โครงสร้างการบริหาร

เลขาธิการสภาการศึกษา

- รองเลขาธิการสภาการศึกษา
- รองเลขาธิการสภาการศึกษา

- ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
- ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
- ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา

กลุ่มงานตรวจสอบภายใน

สำนัก
อำนวยการ

สำนัก
นโยบาย
และแผน
การศึกษา

สำนัก
ประเมินผล
การจัด
การศึกษา

สำนักพัฒนา
กฎหมาย
การศึกษา

สำนัก
มาตรฐาน
การศึกษา
และ
พัฒนา
การเรียนรู้

สำนักวิจัย
และพัฒนา
การศึกษา

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

สำนักนโยบาย
ความร่วมมือกับต่างประเทศ

สำนักสื่อสาร
สาธารณะ

ภารกิจตามโครงสร้าง

สำนักอำนวยการ

อำนาจหน้าที่

- ดำเนินการเกี่ยวกับงานอำนวยการและงานเลขานุการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และงานอื่นที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- พัฒนาระบบงาน ดำเนินงานด้านการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- จัดทำข้อเสนอด้านนโยบายงบประมาณและประมาณการรายจ่ายและแผนการใช้งบประมาณของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การพัสดุ ครุภัณฑ์ สวัสดิการ การบริหารทั่วไป
- งานอาคารสถานที่และยานพาหนะของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา

อำนาจหน้าที่

- จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬา การศึกษา
- จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะนโยบายเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
- ให้คำปรึกษา เสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำและการบริหารนโยบายและแผนการศึกษาที่บูรณาการ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬาการศึกษา
- ประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ
- ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการสภาการศึกษาและงานเลขานุการสภาการศึกษา
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อำนาจหน้าที่

- ศึกษา วิเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการศึกษา รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดการให้มีกฎหมาย หรือปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษา
- ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมาย งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดในทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาศึกษา

อำนาจหน้าที่

- จัดทำกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ และประสานการจัดทำมาตรฐานการศึกษา ในทุกระดับและประเภทการศึกษา
- จัดทำข้อเสนอนโยบายด้านการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษา นโยบายและแผน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬาการศึกษา
- ศึกษาและพัฒนาารูปแบบการจัดระบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการพัฒนา แหล่งเรียนรู้
- ศึกษาและพัฒนาสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- ศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

อำนาจหน้าที่

- วิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเพื่อการเสนอแนะนโยบายและวางแผนการศึกษา ระดับชาติ รวมทั้งวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลสถิติ ฐานข้อมูลวิจัยทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสภาวะและแนวโน้มด้านการศึกษาของไทย รวมทั้งการศึกษาเปรียบเทียบกับนานาชาติ
- จัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดทำสถิติและดัชนีทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง
- ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือด้านการศึกษาวิจัยทางการศึกษา
- วิเคราะห์ดัชนีชี้วัดทางการศึกษาเปรียบเทียบกับที่ดำเนินการโดยองค์กรนานาชาติ ด้านการศึกษา เพื่อศึกษาแนวโน้มและจัดทำข้อเสนอแผนการยกระดับคุณภาพ การแข่งขันของไทยในเวทีสากล
- ศึกษา สํารวจ วิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องเพื่อ จัดทำสถิติดัชนีและสารสนเทศทางการศึกษา รวมทั้งการนำเสนอสภาวะและแนวโน้ม ด้านการศึกษา
- ประสานความร่วมมือด้านข้อมูลสารสนเทศกับองค์กรต่างประเทศ
- ให้บริการงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา และรองรับงานของผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (Chief Information Office : CIO)
- ปฏิบัติงานศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา Department Operation Center : DOC)
- ดูแลและให้บริการห้องสมุดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา รวมทั้ง งานศูนย์ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

อำนาจหน้าที่

- ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายการศึกษา นโยบายด้านการเรียนรู้ของชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ
- ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการพัฒนาการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ การประเมินผลประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

อำนาจหน้าที่

- พิจารณา เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หัวหน้าส่วนราชการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ การวางยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้บรรลุเป้าประสงค์การพัฒนาระบบราชการ
- ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ประสานและดำเนินการร่วมกับหน่วยงานกลางต่างๆ และหน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารราชการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

อำนาจหน้าที่

- จัดทำกรอบแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ
- จัดทำแผนยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) และเป็นพลเมืองโลก (Global Citizen)
- ศึกษา วิจัยเปรียบเทียบ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวโน้มการพัฒนาการศึกษาของนานาชาติ
- ดำเนินโครงการความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศ ทั้งในภูมิภาคและระดับโลก
- ติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาของนานาชาติ และจัดทำรายงานการพัฒนาการศึกษาไทยฉบับภาษาอังกฤษ เพื่อเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน
- รับผิดชอบงานวิเทศสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

สำนักสื่อสารสาธารณะ

อำนาจหน้าที่

- วางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ภารกิจในความรับผิดชอบต่อของสภากาการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภากาการศึกษา
- ดำเนินการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนการศึกษาของชาติ รวมทั้งการรณรงค์ และวางแผนสื่อการสื่อสารตามนโยบายเร่งด่วน เพื่อสร้างกระแสให้ประชาชนเกิดการรับรู้ เข้าใจ และเข้ามามีส่วนร่วมศึกษาวางแผนดำเนินการจัดทำต้นแบบสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ และรณรงค์เชิงรุกตามนโยบายเร่งด่วน
- แสวงหาความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามประเมินผลการดำเนินการสื่อสารและประชาสัมพันธ์นโยบายและแผนการศึกษาของชาติ
- งานสายด่วนการศึกษา (Call Center) และศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน GCC 1111 (Government Contact Center)
- ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานตรวจสอบภายใน

อำนาจหน้าที่

- วางแผนและตรวจสอบเกี่ยวกับการบริหาร การงบประมาณ การเงิน การบัญชี การพัสดุ และการตรวจสอบการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลและตัวเลขต่างๆ ด้วยเทคนิคและวิธีการตรวจสอบที่ยอมรับโดยทั่วไป รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลการบริหารและการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ
- ตรวจสอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การบริหารการเงิน การบริหารพัสดุ รวมทั้งการบริหารงานด้านอื่นๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนการตรวจสอบการควบคุมทรัพย์สิน และการใช้ทรัพยากรทุกประเภทให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัด
- ประเมินผลการปฏิบัติงาน และเสนอแนะวิธีการหรือมาตรการในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัด รวมทั้งเสนอแนะเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายหรือการทุจริตรั่วไหลเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินต่างๆ ของทางราชการ
- ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจถูกต้องตามที่ผู้ตรวจสอบภายในเสนอแนะ
- ประสานงานกับผู้ตรวจสอบภายในระดับกระทรวง ในการกำหนดขอบเขต แผนงานการตรวจสอบ ข้อจำกัดและปัญหาต่างๆ ที่ตรวจพบ รวมทั้งหารือเพื่อขอรับความเห็นและข้อเสนอแนะวิธีการหรือมาตรการในการปรับปรุงแก้ไขร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบ และประสานงานกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบของส่วนราชการบรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ให้คำปรึกษาแนะนำหน่วยรับตรวจเกี่ยวกับการจัดวางระบบการควบคุมภายใน และติดตามประเมินผลระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ
- ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการนอกเหนือจากแผนการตรวจสอบประจำปี

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และค่านิยม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และค่านิยม เพื่อความสำเร็จไว้ ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นองค์กรหลักด้านการจัดทำและพัฒนาแผน การศึกษาแห่งชาติ พัฒนานโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษา และกฎหมายการศึกษา ของชาติ เพื่อให้คนไทยได้มีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

พันธกิจ

๑. พัฒนานโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน
๒. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา และการเสริมสร้างศักยภาพ การแข่งขัน
๓. ประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของประเทศ
๔. พัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์

๑. พัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติ
๒. สร้างและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนานโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษา เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิบัติ
๓. เสริมสร้างความรู้ความสามารถ ทักษะและขีดสมรรถนะของบุคลากรให้สามารถ ปฏิบัติงานได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ค่านิยม “CHAMPS”

รวมพลังเชิงรุก Collaboration

การทำงานในเชิงรุก โดยใช้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม
กับภาคส่วนต่างๆ

สร้างสุขในงาน Happiness

การทำงานอย่างมีความสุขและสร้างสรรค์

วิชาการเป็นเลิศ Academic Leader

การพัฒนาคือความเป็นเลิศในองค์ความรู้และเป็นผู้นำทางวิชาการ

เชิดชูคุณธรรม Morality

การยึดมั่นในคุณธรรม ๘ ประการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด
ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ

ใช้นโยบาย Policy

การปฏิบัติตามภารกิจหลักของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
คือ เสนอนโยบาย

ขยายสังคมการเรียนรู้ Society

เพื่อขยายฐานนำไปสู่เป้าหมายการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคม
แห่งการเรียนรู้ (Learning Society)

ผลงาน...การพัฒนาศึกษา

- สำนัก...ในพระมหากษัตริย์คุณ
- ปฏิรูปสังคมไทยด้วยระบบความรู้
- เป้าหมายสูงสุด... การศึกษาชาติ
- ผลการประเมินสู่การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล
- “มทกรรม” การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย
- สภาการศึกษากับเวทีโลก
- บทบาท : คณะกรรมการสภาการศึกษา
และคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา
- การรवानหนังสือเด็ก : เสียงสะท้อนจากภาคสนาม
สู่นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- การพัฒนาองค์การ... เชื่อมโยงสู่วิถีสังคม

สำนึก...ในพระมหากษัตริย์คุณ

- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับ การเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา
- เด็กดี เด็กฉลาด ตามรอยพระบาท “รักการอ่าน”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

กับ การเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

ด้วยสำนึกในพระมหา
กรุณาธิคุณสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรม
ราชกุมารี ที่มีต่อพสกนิกร
ชาวไทย และในวโรกาสที่สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรี
สิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ
สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญ
พระชนมายุ ๕๘ พรรษา ในวันที่ ๒
เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษาได้
ดำเนินการรวบรวมพระราช
กรณียกิจเกี่ยวกับการพัฒนา
การศึกษาตามแนวพระราชดำริ
โดยเฉพาะการเสริมสร้าง
ความเสมอภาคด้านโอกาสทาง
การศึกษาและการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของประชาชนทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศ และจัดทำเป็นหนังสือ “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
กับ การเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา” เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ
ด้านการศึกษา พร้อมทั้งจัดงานสัมมนาและนิทรรศการเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตน
ราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๕๘ พรรษา
และวันหนังสือเด็กแห่งชาติขึ้น ระหว่างวันที่ ๑ - ๒ เมษายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์
แอนด์ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร และคาราวาน
ส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่าน ๑๑ จังหวัด ทั่วประเทศ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นคุณค่าและประโยชน์ของ “การศึกษา” ทรงตระหนักว่า “การศึกษา” เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศและสังคม จึงมีพระราชประสงค์ให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท และทรงใฝ่พระราชหฤทัยในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามพระราชอัธยาศัย อาทิ เรื่องแผนที่ การอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้ทรงได้รับพระราชทานรางวัลหลากหลายสาขา และการถวายปริญญาและรางวัลจำนวนมากจากนานาชาติ อารยประเทศ พระองค์จึงทรงเป็นแบบอย่างอันเยี่ยมยิ่งแก่อาณาประชาราษฎร์ให้เจริญตามรอยพระยุคลบาทในด้านการศึกษาและการนำวิทยาการมาเอื้อประโยชน์แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนผู้ยากไร้ รวมทั้งผู้ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือองค์การ UNESCO ประจักษ์
 ในพระราชกรณียกิจ โดยเฉพาะด้าน “การศึกษา” ที่ได้ทรงปฏิบัติมาตลอดระยะเวลาอันยาวนานหลายสิบปี
 เพื่อเด็ก เยาวชน และประชาชนชาวไทยและต่างประเทศ ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาค
 เท่าเทียมกัน จึงได้ประกาศถวายพระเกียรติคุณในฐานะทูตสันถวไมตรีแห่งองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์
 และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เป็น “UNESCO Goodwill Ambassador” สมเด็จพระ
 พระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นทูตสันถวไมตรีพระองค์แรกจากประเทศ
 ในอาเซียน ทรงมีบทบาทสนับสนุนการสร้างศักยภาพให้แก่เด็กชนกลุ่มน้อย ด้วยการให้การศึกษา
 และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นบริเวณอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในการเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน และประชาชน ไม่เพียงแต่ในประเทศไทยเท่านั้น พระเมตตาธิคุณยังแผ่ไพศาลไปยังเด็ก เยาวชน และประชาชนในต่างประเทศด้วย ดังนี้

การเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาในประเทศไทย : สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจการเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาทั้งในด้านโอกาสและคุณภาพของการศึกษาให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนไทยทุกกลุ่ม อาทิ

- **เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร** ทรงริเริ่มโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โดยเริ่มจากปัญหาพื้นฐาน คือ โภชนาการและสุขภาพอนามัยก่อน หลังจากนั้นจึงทรงเน้นที่การให้โอกาสทางการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษา
- **ผู้ที่ขาดทุนทรัพย์** มีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
- **ผู้มีสมองไมติ** ทรงส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กที่มีปัญหาด้านสติปัญญามีโอกาสได้รับการศึกษาและการฝึกอาชีพ
- **คนเจ็บป่วย** มีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเด็กป่วย โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กป่วยในโรงพยาบาลหลายแห่ง

- ผู้ที่ร่างกายบกพร่องหรือพิการ ทรงสนับสนุนการศึกษาสำหรับผู้พิการทุกประเภทในทุกระดับการศึกษา
- ผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาในวัยเรียน มีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์การเรียนชุมชน เพื่อให้ผู้ที่มิได้รับการศึกษามีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้
- ผู้ต้องขังหรือผู้ต้องโทษ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำห้องสมุดในเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้ต้องขังศึกษาค้นคว้าหาความรู้หลากหลายสาขา
- ผู้ที่ไม่เข้าใจภาษาที่เป็นสื่อการสอน มีพระราชดำริให้ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย ให้แก่นักเรียนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน

ในด้านคุณภาพของการศึกษา มีพระราชประสงค์ให้เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน ดังพระราชกรณียกิจด้านต่างๆ อาทิ

- การพัฒนาเด็กปฐมวัย ทรงสนพระราชหฤทัยในการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกกลุ่ม ทรงส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือชั้นอนุบาลขึ้น
- การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร มีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในถิ่นทุรกันดารให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน
- การส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทรงสนับสนุนการจัดให้มีห้องสมุดในโรงเรียนทุกระดับโดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในท้องถื่นห่างไกล รวมทั้งห้องสมุดสำหรับประชาชน ได้มีการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนขึ้นในทุกๆ จังหวัดทั่วประเทศ
- การส่งเสริมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทรงส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งในโรงเรียนชนบททุรกันดารและโรงเรียนทั่วไปอย่างเสมอภาคกัน
- การพัฒนาการศึกษาวิชาชีพ ทรงให้ความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาวิชาชีพ เพื่อให้นักเรียนและประชาชนนำความรู้และทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพ

การเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาในต่างประเทศ : สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศต่างๆ เพื่อสร้างเสริมความเสมอภาคในโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยมีหลักการและแนวทางการดำเนินงานเช่นเดียวกับโครงการตามพระราชดำริในประเทศไทย ปัจจุบันมีการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริใน ๘ ประเทศ จากพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมุ่งมั่นในการเสริมสร้างความเสมอภาคด้านโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน และประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ไม่เพียงเฉพาะในประเทศไทย แต่รวมไปถึงนานาประเทศด้วย ทำให้ทรงได้รับการเทิดพระเกียรติในระดับนานาชาติหลายรางวัล อาทิ รางวัลรามอน แมกไซไซโลเกียรติยศของสภานานาชาติ เพื่อการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน ทูตพิเศษของโครงการอาหารโลกแห่งสหประชาชาติ ทูตสันถวไมตรีแห่งองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ รางวัลอินทรีรา คานธี รางวัลพิเศษสมาพันธ์โภชนาการนานาชาติ และรางวัลผู้นำด้านการจัดการเทคโนโลยี เป็นต้น

เด็กดี เด็กฉลาด ตามรอยพระบาท “รักการอ่าน”

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ คณะ
รัฐมนตรีมีมติให้วันที่ ๒

เมษายน ซึ่งตรงกับวันคล้ายวันพระราชสมภพ
ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี เป็น “วันหนังสือเด็กแห่งชาติ”
ด้วยตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรง
มีต่อการส่งเสริมให้เด็กนักเรียน โดยเฉพาะ
เด็กระดับปฐมวัยให้รักการอ่าน และมี
โอกาสอย่างทั่วถึงที่จะได้อ่านหนังสือที่
เหมาะสมกับวัย เสริมสร้างปัญญา ได้รับความรู้
และความเพลิดเพลินไปในเวลาเดียวกัน
ที่สำคัญงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
เป็นภารกิจที่รัฐบาลให้ความสำคัญ การ
พัฒนาเด็กวัยนี้เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด
ของประเทศ และเห็นว่าการขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัยในเรื่อง

การส่งเสริมการอ่านจะเป็นการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยให้เติบโตเป็นเยาวชนไทย ให้สามารถ
คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาได้ เป็นคนดีและคนเก่งของสังคมในอนาคต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ในฐานะหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัยแห่งชาติ ได้จัดงานเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันพระราชสมภพ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็น “วันหนังสือเด็กแห่งชาติ” ขึ้น ระหว่างวันที่ ๑ - ๒ เมษายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรม
เซ็นทาราแกรนด์ แอนด์ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร และคาราวาน
ส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่าน ๑๑ จังหวัด ทั่วประเทศ เหนือจรดใต้ ตะวันออกจรดตะวันตก

การดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นรูปธรรม ที่มุ่งพัฒนาเด็ก พ่อแม่ ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ด้วยกิจกรรม
ส่งเสริมการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่านที่กำหนดให้วันที่ ๒ เมษายน ของทุกปี เป็นวัน
หนังสือเด็กแห่งชาติ

นอกจากนั้น ได้จัดกิจกรรมต่างๆ มากมายที่เสริมการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัยและส่งเสริมให้เด็กไทยรักการอ่าน ผ่านการเล่านิทานและอ่านหนังสือ ทั้งกิจกรรมที่ให้สาระกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู และผู้ดูแลเด็ก รวมถึงกิจกรรม “สาระหรรษา” ที่สอดแทรกความสนุกสนานควบคู่ไปกับการปลูกฝังให้เด็กๆ “รักการอ่าน” ตามรอยพระบาทสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระผู้ทรงเป็นนักอ่านและนักเขียน อาทิ

◆ ปฐมวัยกับกิจกรรม ๔ มุม

- มุม “แบ่งกันอ่านสำราญใจ”
- มุม “แต้มสีเล่นลาย”
- มุม “ก๊อก ก๊อก ก๊อก เปิดประตู”
- มุม “เงาขุนง”

จากภาพบรรยากาศเด็กๆ เกือบ ๕๐๐ คน วิ่งเข้ามาม้วนโน้น ออกม้วนนี้ เป็นภาพที่สนุกสนานระคน ความวุ่นวาย แต่ใบหน้าเด็กๆ ทุกคนต่างเต็มเปี่ยมไปด้วยรอยยิ้ม ความสนุกสนาน และเสียงหัวเราะ ให้ผู้ใหญ่อย่างเราๆ ได้ยินตลอดเวลาของการจัดงาน

◆ การอภิปราย การเสวนา

ภายในงานมีการอภิปราย การเสวนา ที่น่าสนใจ อาทิ

- การอภิปราย “การดำเนินงานโครงการพัฒนาตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดย ว่าที่ร้อยตรี กิตติ ชันธมิตร และ ดร.ทองอยู่ แก้วไทรฮะ ที่แสดงให้เห็นถึงพระวิสัยทัศน์ พระปรีชาสามารถและพระราชกรณียกิจอันงดงามในการพัฒนาการศึกษาให้กับผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท รวมถึงการเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาด้วย

- การอภิปราย “การเสริมสร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” โดย รองศาสตราจารย์ ดร. คุณหญิงสุมนษา พรหมบุญ และ ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร

- “จากเพลงกล่อมพระบรรทม สู่คนดี วิถีไทย” เป็นการนำเสนอของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาดา อารัมภีร์ ที่ได้เล่าถึงเรื่องราวเกี่ยวกับเพลงกล่อมพระบรรทมที่ท่านผู้หญิงสง่า อิงคุลานนท์ ร้องถวายกล่อมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อครั้งทรงพระเยาว์ ซึ่งแต่ละเพลง จะเป็นการสอนที่มีความหมายในแง่มุมต่างๆ

- การเสวนา “พระราชกรณียกิจ ในการส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต และได้รับการถวายพระเกียรติคุณ จากองค์การ UNESCO ให้เป็น “UNESCO Goodwill Ambassador” โดย Mr. Gwang-Jo Kim Director, UNESCO Asia and Pacific Bureau for Education Bangkok และนางสาววิตรี สุวรรณสถิตย์ อธิบดีรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

◆ นิทรรศการ

- นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และโรงเรียนในโครงการตามแนวพระราชดำริ
- นิทรรศการ “มุมมองสุขภาพและโภชนาการเด็ก” เป็นนิทรรศการที่เสริมความรู้ที่ถูกต้องในการดูแลเด็กปฐมวัย

◆ กิจกรรมอื่นๆ

- กิจกรรม “หนอนน้อยนักเล่า” เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กปฐมวัยเล่านิทานประกอบการแสดงน่ารักๆ ที่ทำให้ผู้ใหญ่ทั้งหลายยิ้มได้อย่างมีความสุข

- งานหนังสือและของเล่นเสริมพัฒนาการเด็กจากสำนักพิมพ์ต่างๆ

การดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในครั้งนี ประสพผลสำเร็จอย่างงดงาม สืบเนื่องจากจำนวนผู้สนใจเข้าร่วมงานที่มีมากกว่า ๑,๒๐๐ คน อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงกลวิธีที่หลากหลายในการส่งเสริมให้เด็กไทยรักการอ่านอีกด้วย

ปฏิรูปสังคมไทยด้วยระบบความรู้

- การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา
- ความสำคัญของกฎหมายการศึกษา
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรี
ในสถานศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙)

การเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา

การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) มีหลักการสำคัญ คือ เชื่อว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และพัฒนาเต็มศักยภาพ เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิด และความเชื่อที่กล่าวว่า ทุกคนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองตามกรอบความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน ดังนั้น มูลนิธิศึกษาพัฒนาจึงร่วมกับคณาจารย์จาก Massachusetts Institute of Technology ประเทศสหรัฐอเมริกา ดำเนินโครงการประกาศนียบัตรแห่งปัญญา หรือ The Candle Light Project มาตั้งแต่

ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อร่วมกันพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของคนไทย ด้วยการประยุกต์ใช้ทฤษฎี Constructionism ในการเรียนรู้ตามบริบทต่างๆ ในทำนองเดียวกัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ของคนไทยตามแนวทางข้างต้น จึงได้ร่วมกับมูลนิธิศึกษาพัฒนาจัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑ (The 1st Thailand Constructionism Symposium 2013) ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการศึกษา และการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของคนไทยตามแนวคิด Constructionism รวมทั้งสกัดบทเรียนจากการเรียนรู้ ปัจจัยสำคัญทั้งด้านหลักการ นโยบาย และข้อปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับมิติต่างๆ จาก ๓ ส่วนหลัก ได้แก่

๑. การเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนชนบท เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน (Village that learns)
๒. การเรียนรู้ภายในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (School that learns)
๓. การเรียนรู้ในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม เพื่อการพัฒนาคุณภาพพนักงานให้มีความสามารถในการเรียนรู้และแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ (Industry that learns)

การดำเนินงานใน ๓ ส่วนหลักจาก ๑๓ กรณีศึกษา ได้สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของการใช้
 นวัตกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructionism เพื่อการแก้ไขปัญหา การปลูกฝังวัฒนธรรม
 การเรียนรู้ขององค์กรผ่านการพัฒนาศักยภาพคนด้วยรูปแบบต่างๆ อาทิ การเรียนรู้ในรูปแบบ
 ของ Project - based Learning, Work - based Learning ที่บูรณาการเชื่อมโยงสาระการ
 เรียนรู้กับบริบทสภาพแวดล้อมสังคม ชุมชน ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการคิด การวิเคราะห์
 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่ดีขึ้น ประชาชนในชนบทเกิดทักษะการเรียนรู้
 มีความรู้ ความคิดวิเคราะห์ที่สามารถแก้ปัญหาของตนเองและชุมชน สำหรับภาคธุรกิจและ
 ภาคอุตสาหกรรมสามารถพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีทักษะในการเรียนรู้ การสร้างนวัตกรรม
 จากการเรียนรู้เพื่อการแก้
 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน
 และผู้มีส่วนสำคัญที่สุดก็คือ
 ครูผู้สอน ที่ต้องทำหน้าที่เป็น
 facilitator กระตุ้นความคิด
 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้แก่
 ผู้เรียน มิใช่เป็นเพียงผู้บอกหรือ
 เล่าความรู้เท่านั้น

ความแตกต่างระหว่างโรงเรียนในระบบกับโรงเรียน
ที่จัดการศึกษาแบบโรงเรียนทางเลือก มีดังนี้
การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนในระบบ ครูจะเป็น
ผู้ถ่ายทอด แต่แบบ Constructionism จะให้ผู้เรียน
สร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ของตัวเอง ครู
มีหน้าที่สร้างบรรยากาศ หาแหล่งข้อมูลให้เด็ก
ได้ลงมือทำด้วยตัวเอง ได้เจอสถานการณ์จริง เรียนรู้

โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project - based learning)

หลักสูตร โรงเรียนทั่วไปจะแบ่งเป็นวิชาตาม ๘ กลุ่มสาระ แต่แบบ Constructionism จะบูรณาการ
ทุกวิชาทั้ง ๘ กลุ่มสาระ ทำเป็นโครงการตามที่เด็กสนใจ

บทบาทครู การสอนมิได้เป็นการถ่ายโอนความรู้จากครู แต่ Constructionism จะเน้นการสร้าง
บรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กเป็นผู้นำ ซึ่งการเรียนรู้
สามารถเกิดได้ทุกที่

การวัดประเมินผล เป็นการวัดผลแบบ ๓๖๐ องศา ให้เด็กประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน
ครูประเมินนักเรียน ครูประเมินครู ผู้บริหารประเมินครู ครูประเมินผู้บริหาร การประเมินจะไม่ได้
เน้นเฉพาะคะแนน แต่จะเน้นเรื่องของจิตใจ เช่น มีน้ำใจ มีวินัย รวมทั้งเรื่องการนำเสนอผลงานด้วย

นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนรู้
เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา โดยได้เป็นประธานเปิดงานและอยู่ร่วมชมนิทรรศการดังกล่าว
รวมถึงมอบให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาถอดบทเรียนกรณีศึกษาที่ผ่านการพัฒนา
ศักยภาพในการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism มาประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ การพัฒนา
บุคลากร ตลอดจนการบริหารงานในบริบทที่แตกต่างกันด้วย

การจัดประชุมครั้งนี้จะเป็นอีกก้าวหนึ่งของโอกาสสำคัญในวงการศึกษาระดับโลกของไทย ที่ได้มาร่วมกันขบคิดหาทางออกว่า จะร่วมกันพัฒนาการศึกษาไทยให้มีความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้า การสร้างบุคลากรก็คือเยาวชนที่จะเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศ

ต่อไปอย่างไร วันนี้โลกเปลี่ยนแปลงไปมีเทคโนโลยีอยู่รอบตัวเรา การเตรียมการรองรับเรื่องของประชาคมอาเซียนในวันข้างหน้ามีทั้งโอกาสและความท้าทายที่รออยู่ สิ่งสำคัญที่จะทำให้ความท้าทายเกิดขึ้นและเป็นจริงได้ คงเป็นทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศ ไม่ว่าจะใช้งบประมาณมากมายเท่าไรก็ไม่สามารถสร้างบุคลากรได้ภายในวันเดียว เวทีนี้จึงเป็นเวทีที่จะร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และพัฒนาวงการศึกษไทย โดยเฉพาะเยาวชนของไทย

รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการสร้างพื้นฐานของเยาวชน ให้ความสำคัญในการผลิตบุคลากรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ให้เติมเต็มต่อการรองรับช่องว่างของสังคมผู้สูงอายุได้อย่างไร จะช่วยกันสร้างบุคลากรโดยเฉพาะครู ซึ่งถือว่าเป็นแม่พิมพ์ของชาติให้สามารถผลิตบุคลากรที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศได้อย่างไร เทคโนโลยีนับเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ทำอย่างไรจะดึงศักยภาพของเยาวชนออกมาได้อย่างเต็มที่โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่ในห้องเรียน การเรียนรู้นั้นมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง ขอให้เลือกที่จะนำองค์ความรู้ที่มีอยู่รอบตัวมาประกอบกับการใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมและเข้าถึงแหล่งความรู้อย่างเต็มที่ จะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง

คำกล่าว...นายกรัฐมนตรี
(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

การประชุมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีเสวนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สรุปรการเรียนรู้และเผยแพร่ องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ คนไทยอย่างยั่งยืนด้วยการพัฒนา “ศักยภาพการเรียนรู้” ของคนไทยจากการประยุกต์ใช้ทฤษฎี Constructionism

ในบริบทต่างๆ ทั้งในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในภาคการศึกษา การพัฒนาชุมชน ในเขตพื้นที่ห่างไกล และการพัฒนาศักยภาพของพนักงานที่มีอยู่ทั้งในภาคธุรกิจ และอุตสาหกรรม เป็นกรณีศึกษาในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศไทยทั้งหมด ๑๓ กรณี ซึ่งนอกจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของกรณีศึกษาจากภาคชุมชน สถานศึกษา และภาคธุรกิจอุตสาหกรรมแล้ว ยังเป็นโอกาสสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนา คนไทยที่อยู่ในทุกภาคส่วน จะได้ร่วมกันเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของผู้ปฏิบัติงาน ทั้ง ๑๓ กรณีศึกษา ได้สกัดบทเรียนรู้และได้พิจารณาถึงปัจจัยสำคัญทั้งทาง ด้านหลักการ นโยบาย ข้อปฏิบัติในลักษณะองค์รวม ที่เชื่อมโยงมิติต่างๆ เข้าด้วยกัน และร่วมกันระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหายุทธศาสตร์ในการพัฒนา คนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำเสนอกรณีศึกษาทั้งหมด ได้แก่ Village that learns คือ การเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนชนบทอย่างยั่งยืน School that learns คือ การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนและสถาบัน การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ Industry that learns คือ การเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพพนักงานในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมให้มีความสามารถ ในการเรียนรู้และแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดงานวันนี้ นอกจากนั้น ได้ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำแนวคิด ประสบการณ์ บทเรียนที่ได้จากกรณีศึกษา มาใช้เป็นแนวทางการพัฒนา คุณภาพการศึกษา พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลต่อไป

คำกล่าว... รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)

ในการสัมมนาดังกล่าวมีทั้งการบรรยายและการปาฐกถา ดังนี้
 ๑) Transformative Technologies for Innovative Learning: Moving Towards 21st Century Education โดย Dr. Paulo Blikstein จาก Stanford University
 ๒) From the Beginning to the Present and to the Future : Constructionism in Thailand

โดย Dr. David Cavallo ผู้อำนวยการ Constructionist Learning อดีตผู้อำนวยการกลุ่ม Future Learning Group จาก MIT Media Lab และ ๓) ทิศทางการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาแห่งประเทศไทยในศตวรรษที่ ๒๑ โดย นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา ประธานมูลนิธิศึกษาพัฒนาและรองประธานมูลนิธิไทยคม

จากการถอดบทเรียนได้ข้อสรุปว่า การรู้จักจริงสามารถแก้ปัญหาได้ในสถานการณ์จริง เป็นความสามารถที่สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนอย่างชัดเจน และสามารถสร้างสรรค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยตระหนักว่าการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสามารถผลักดันให้คุณภาพชีวิตของตนเองดีขึ้น บทเรียนที่ได้จากกรณีศึกษาทั้ง ๑๓ กรณี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการ “ถอดบทเรียนการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ของสถานศึกษา ชุมชน ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม” เพื่อชี้ให้เห็นถึงการนำแนวคิด Constructionism มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรและของผู้เรียน ที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ ทั้งในเรื่องเทคนิควิธีการ กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สามารถสร้างคนและพัฒนาคนให้มีทักษะ การรู้วิธีที่จะเรียนรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ไขปัญหาได้ ที่สำคัญคือสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จนประสบความสำเร็จสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ นอกจากนี้ ยังมีการขยายผลโครงการส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาสู่สถานศึกษา โดยมีโรงเรียนนำร่องที่จะนำแนวคิด Constructionism ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๖ โรงเรียน

ความสำคัญ ของกฎหมายการศึกษา

กฎหมายการศึกษา กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เป็นเครื่องมือในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินการ โดยเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการจำเป็นต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด จากการประเมินการบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาพบว่า ทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากยังขาดความรู้ ความเข้าใจในสาระที่สำคัญของกฎหมาย อันส่งผลให้มีการปฏิบัติงานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและสามารถสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายเรื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ถือเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลประการหนึ่ง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเรื่องดังกล่าวบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะด้านระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เพื่อสนับสนุนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงมุ่งเน้นการจัดทำองค์ความรู้เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) เพื่อเผยแพร่ในรูปคู่มือและสื่อที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากองค์ความรู้กฎหมายการศึกษาที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) แล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษายังได้พัฒนาและจัดทำองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจ อาทิ

- แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคลและวิธีการดำเนินการระบบสิทธิประโยชน์ทางการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติบัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป เพื่อให้มี

ความเป็นอิสระ คล่องตัว สามารถบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

จากการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ประสบปัญหาหลายประการ อาทิ การขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

สถานศึกษา ขาดอิสระในการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ ซึ่งยังไม่อาจเอื้ออำนวยให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามหลักการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง นอกจากนี้ สถานศึกษายังขาดระบบการบริหารสิทธิประโยชน์โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ประโยชน์จากที่ราชพัสดุของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความสับสนถึงแนวทางและวิธีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง

ดังนั้น เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริง รวมทั้งสามารถบริหารงานเรื่องการจัดสรรประโยชน์และสิทธิประโยชน์ทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงดำเนินการศึกษาและจัดทำองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคลและวิธีการดำเนินการระบบสิทธิประโยชน์ทางการศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายและวิธีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม อันจะส่งผลดีต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและคุณภาพทางการศึกษาของประเทศ

- **แนวทางการมอบอำนาจและการส่งเสริมการกระจายความรับผิดชอบเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก**

จากปัญหาด้านภูมิศาสตร์ ปัญหาด้านการเมือง ปัญหาด้านสังคม ชุมชน ทำให้สถานศึกษาขนาดเล็กที่อยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้น นักเรียนน้อยลง หรือไม่มีนักเรียนเลย ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า จำนวนสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีอยู่ในปัจจุบันมีจำนวน ๑๔,๖๖๖ โรงเรียน และสถานศึกษาที่ไม่มีนักเรียนอยู่เลย จำนวน ๑๕๐ โรงเรียน ซึ่งสถานศึกษาเหล่านี้รัฐให้การสนับสนุนส่งเสริมและช่วยเหลือในด้านต่างๆ มาโดยตลอด แต่เนื่องจากสภาพปัญหาและการบริหารจัดการโดยรวมไม่สามารถจะพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กเหล่านี้ให้มีคุณภาพในทุกด้านได้ โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะค่อนข้างต่ำ จำนวนครูไม่ครบชั้น ไม่ครบวิชา การเรียนการสอน

ไม่สามารถจะดำเนินการได้เต็มรูปแบบ ทำให้การยกระดับคุณภาพการศึกษาเป็นไปได้ยาก แม้รัฐจะทุ่มเทงบประมาณเพื่อพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีคุณภาพขึ้น แต่ก็ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาและแสวงหาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงสนับสนุนส่งเสริม

ในอีกมิติหนึ่ง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ศึกษาและหาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีความยั่งยืน โดยจัดทำเป็นองค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการมอบอำนาจและการส่งเสริมการกระจายความรับผิดชอบเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยเผยแพร่ในรูปเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์และวีดิทัศน์ เพื่อใช้เป็นแนวทางหนึ่งที่จะกระตุ้นให้เกิดความตระหนักในหน้าที่ของสถานศึกษาขนาดเล็ก และสร้างความเข้าใจในความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนที่มีคุณภาพ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะได้รับประโยชน์และสร้างคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น

ทั้งนี้ องค์ความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาทั้ง ๓ เรื่องดังกล่าว ได้ผ่านการพิจารณารับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเรียบร้อยแล้ว

นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เผยแพร่องค์ความรู้ทั้ง ๓ เรื่อง ในการประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๖ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” วันที่ ๒๓ - ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ในประเด็น “การบริหารจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ภายใต้กรอบของกฎหมาย” ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอนด์ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร ด้วย

ยุทธศาสตร์ การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙)

จากผลการสำรวจเด็กและเยาวชนของกระทรวงมหาดไทยพบว่า ในปี ๒๕๕๒ ประเทศไทย มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นประมาณ ๖๓.๕ ล้านคน เป็นประชากรกลุ่มอายุต่ำกว่า ๒๕ ปีที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัยถึงระดับอุดมศึกษา จำนวน ๒๒.๙๒ ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นเยาวชน อายุ ๑๓ - ๑๗ ปี จำนวน ๔.๘๕ ล้านคน และอายุ ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๗.๔๕ ล้านคน จำนวนประชากรเหล่านี้ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับเท่าเทียมกัน แต่ในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาโอกาสทางการศึกษาของเพศชายมีมากกว่าเพศหญิง ข้อมูลจากการสำรวจ การศึกษา การวิจัยของหน่วยงานและสถาบันต่างๆ บ่งบอกว่า สภาพปัญหาหลักที่เกิดกับเยาวชนสตรีส่วนใหญ่ที่อยู่ในสถานศึกษามีหลายประการ ทั้งการใช้ความรุนแรงในครอบครัว การกระทำความผิดทางกฎหมาย การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันเหมาะสม ปัญหาการติดยาเสพติด รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่ทำให้โอกาสในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศถูกทำลายไป ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ผู้มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ได้พยายามผลักดันการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะเยาวชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาต่างๆ ดังกล่าว ให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศผ่าน

การสร้างกลไกขับเคลื่อนเพื่อป้องกันและ
แก้ไขในแนวทางและวิธีการต่างๆ อาทิ
การจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับพัฒนาสตรี
โดยสตรี และเพื่อสตรี ผ่านกลไก
ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชน
การมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

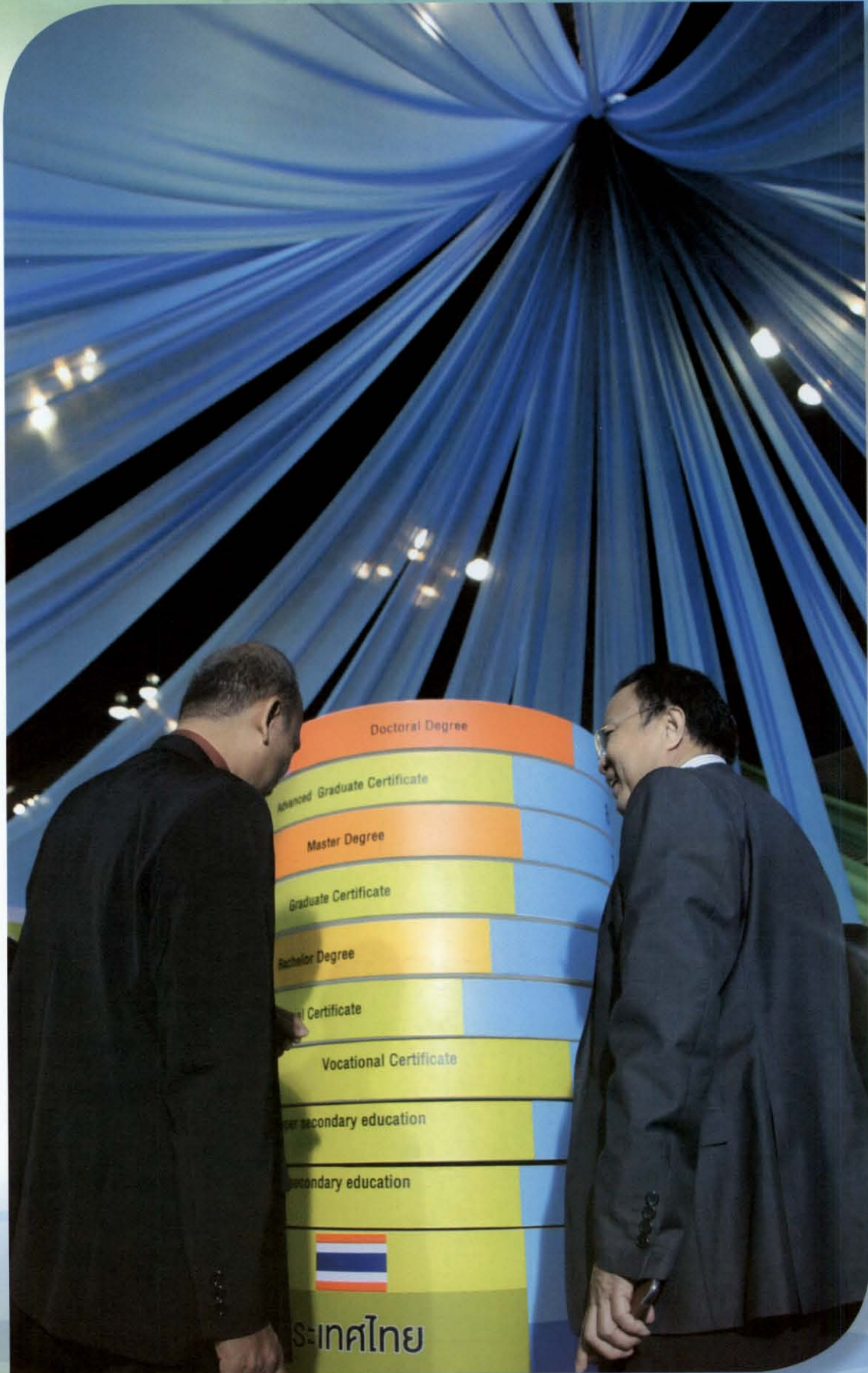
ขั้นพื้นฐาน การจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนา
เด็กและเยาวชนแห่งชาติ การออกกฎหมาย การรับรองอนุสัญญา รวมทั้งการจัดทำและเห็นชอบ
นโยบาย แผน ยุทธศาสตร์ และบันทึกข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครอง
และพิทักษ์สิทธิของสตรีและเยาวชนไทย เพื่อให้มีการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริม
เด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะและมีบทบาทในการมีส่วนร่วมผ่านการดำเนินกิจกรรม
ต่างๆ อาทิ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีไทยให้สามารถพึ่งพาตนเอง
ดูแลครอบครัว และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้
จัดทำกรอบและแนวทางการดำเนินงานพร้อมยก (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรี
ในสถานศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) และนำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น
จากหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจัดให้มีการเสวนาและประชุมปฏิบัติการ

เพื่อเป็นการนำร่องยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ สำหรับเป็นแนวทางในการดำเนินการให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลสู่กลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการฝึกอบรมอาชีพต่างๆ ที่เหมาะสม ให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ เป็นการพัฒนาทักษะทางอาชีพ เพื่อการสร้างเศรษฐกิจของเยาวชนสตรีและครอบครัว (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) เป็นยุทธศาสตร์ภาพรวมที่มีแนวคิดพื้นฐานมาจากแผนพัฒนาสตรีแห่งชาติ และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีของรัฐบาล ซึ่งได้กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษาทุกระดับการศึกษาที่เชื่อมโยงกับบทบาทสตรี ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงอุดมศึกษา ผ่านยุทธศาสตร์หลักสำคัญ ๓ ประการ คือ การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีทั้งร่างกาย จิตใจและอารมณ์ การพัฒนาทักษะและความรู้ด้านอาชีพและศักยภาพทางเศรษฐกิจ การสร้างครอบครัวอบอุ่นและภูมิคุ้มกันตนเองจากภัยสังคม

นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำความเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุง (ร่าง) ยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องและเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อให้ภาคีทุกภาคส่วนร่วมกำหนดแผนงาน โครงการในภารกิจของหน่วยงานให้สอดคล้องกับ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) โดยผ่านทางสื่อต่างๆ และขณะนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอยู่ระหว่างการนำเสนอ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีในสถานศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ต่อคณะรัฐมนตรี

เป้าหมายสูงสุด...การศึกษาชาติ

- ยุทธศาสตร์การศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘)
- แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙)
- กรอบทิศทาง การวิจัยทางการศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘)
- กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ
- ครู : กระจกเงาสะท้อนคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์การศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘)

คำ แถลงนโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี (นางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ มีสาระสำคัญ คือ การเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมทั้งในเมืองและชนบท พร้อมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับทุกคน เพราะการศึกษาจะนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งของประชาชน ประชาชนที่เข้มแข็งและมีความรู้คือทุนที่มีพลังในการต่อสู้กับความยากจน

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยในแต่ละปี ปัจจุบันเราพบปัญหาด้านการศึกษาที่สำคัญในหลายประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งเรื่องคุณภาพการศึกษาและสติปัญญาของเด็ก เนื่องจากระดับการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลับลดลง อีกทั้งประเทศไทยกำลังเผชิญวิกฤติความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสะท้อนได้จากสังคมมีความถดถอยในการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหามากขึ้น และเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายเสรีภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเด็นต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นโจทย์ที่ท้าทายเป็นอย่างมากสำหรับการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการผลิตกำลังคน เพื่อในอนาคตประเทศไทยจะพัฒนาสู่ความสมดุลและยั่งยืน เสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีเพียงพอในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ ๒๑ และที่สำคัญ การพัฒนาคนต้องอยู่บนพื้นฐานของความใฝ่เรียนรู้ มีทักษะที่สำคัญในการประกอบอาชีพ ควบคู่กับการมีสำนึกในศีลธรรมและจริยธรรม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักด้านการวางแผนการศึกษาของประเทศ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการ “ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘” ขึ้น เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีเอกภาพสร้างความเข้าใจต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ลดความซ้ำซ้อนและภาระในการทำงาน รวมทั้งให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทย โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ ให้การพัฒนาการศึกษาของประเทศมีทิศทางที่ชัดเจน เท้าทันต่อสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของประเทศและโลก และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในภาพรวม

การจัดทำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการจัดการศึกษา โดยบูรณาการหลักการและแนวคิดของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๙ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ และยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) เพื่อให้เกิดการบูรณาการจากทุกภาคส่วน โดยมีสาระสำคัญคือ เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ทั้งในเมืองและชนบท และมีเป้าหมายขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติและสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง

เพื่อให้การนำ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายต่างๆ อย่างเป็นระบบและมีเอกภาพ จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั่วประเทศ ได้วิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นใน ๔ ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร โดยได้เปิดตัวครั้งแรกที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม

๒๕๕๖ จากนั้นได้รับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนทั้ง ๔ ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ๓ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ จังหวัดนครราชสีมา ภาคใต้ ๓ จังหวัดภูเก็ต และภาคกลาง ๓ จังหวัดเพชรบุรี

ในการจัดประชุมที่จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับความร่วมมือจากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ในการจัดทำข้อเสนอ นโยบายและยุทธศาสตร์ด้วย

โดยองค์การ UNESCO เน้นในเรื่องคุณภาพการศึกษา โอกาสทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา ส่วน OECD เน้นในด้านการปฏิรูปครู เพื่อยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง การยกระดับผลสัมฤทธิ์การศึกษาและการประเมินผล (ร่าง) ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ประกอบด้วย ๗ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภท
- ๒) การสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรทุกกลุ่มอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
- ๓) การปฏิรูปครู เพื่อยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง
- ๔) การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และการฝึกอาชีพ ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
- ๕) การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ
- ๖) การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ
- ๗) การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์การศึกษาดังกล่าวประกอบด้วยมาตรการและแนวทางรองรับแต่ละยุทธศาสตร์ที่มีความเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยได้นำนโยบายของรัฐบาลผนวกกับยุทธศาสตร์ประเทศที่ ขาแผนฯ นายกรัฐมนตรี สั่งการให้เร่งดำเนินการมาเป็นหลักในการยกร่างยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ นอกจากนี้ ยังได้ประมวลสาระสำคัญจากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง มาช่วยกำหนดทิศทางของยุทธศาสตร์ฉบับนี้ด้วย

ในการประชุมทั้ง ๕ ครั้งดังกล่าว มีผู้สนใจเข้าร่วมประชุมจำนวนมาก รวมประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร กรรมการการศึกษา วุฒิสภา กรรมการสภาการศึกษา อนุกรรมการสภาการศึกษา ผู้แทนองค์กรศาสนาต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน สมาคมผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และสื่อมวลชน นอกจากนี้จะนำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์ตามนโยบายของรัฐบาลแล้ว ยังมี การรายงานข้อมูลงานวิจัยทางการศึกษาตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลสถิติด้านการศึกษา รวมทั้งผลการดำเนินงานในการจัดการศึกษาตลอดระยะเวลา ๑ ปี ที่ผ่านมาด้วย

การระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ข้อสรุป อันจะนำมาซึ่งข้อมูลในการจัดทำ “ยุทธศาสตร์การศึกษา (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘)” ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาทุกระดับทุกประเภท : ควรมีการ
ทบทวนและพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้ม
ความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย
รวมทั้งควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไว้
ในหลักสูตรด้วย ทั้งนี้ หลักสูตรระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานควรมีการแบ่งกลุ่มสาระออก

เป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ภาษาและวัฒนธรรม ๒) คณิต - วิทยาศาสตร์ และ ๓) ทักษะชีวิต โดยเน้นให้
นักเรียนมีความเข้าใจและใช้ปัญญาในการตอบโจทย์ รู้จักวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้
ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนในห้องเรียนมีบทบาทสำคัญขึ้น แทนที่จะเป็นบทบาทของ

โรงเรียนกวาดวิชาที่มาช่วยเติมเต็มการสอนในห้องเรียน จากการประเมินผลพบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นที่น่าพึงพอใจ แต่ความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลางทุกระดับการศึกษาและควรเพิ่มเติมด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งให้ความสำคัญกับหลักสูตรที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาให้มากขึ้น

➤ ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรทุกกลุ่มอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม : ควรพิจารณาให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม เช่น เด็กปฐมวัย เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส ประชากรวัยแรงงาน ผู้ที่อยู่นอกระบบการศึกษา รวมทั้งให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาตามอัธยาศัยและทักษะชีวิต และควรมีการทบทวนเรื่องการจัดสรรงบประมาณรายหัว โดยคำนึงถึงความแตกต่างของสถานศึกษา เน้นความเป็นธรรมเพื่อช่วยให้คนที่ขาดแคลนได้รับโอกาสมากขึ้นด้วย

จากการประเมินผลพบว่า ระดับการศึกษาที่ผู้เรียนออกกลางคันมากที่สุดคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องมาจากการอพยพตามผู้ปกครองและปัญหาครอบครัว

➤ ยุทธศาสตร์การปฏิรูปครู เพื่อยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง : ควรปรับภาพลักษณ์ของครู ให้มีคนเก่ง และคนดี มีศรัทธาในวิชาชีพมาเรียนให้มากขึ้น สร้างความมั่นคงในวิชาชีพครู เพื่อให้มีขวัญกำลังใจในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน และนำผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในสาขาต่างๆ เข้ามาช่วยสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยต้องพิจารณาการเข้าสู่ระบบการเป็นครูด้วย จากการประเมินผลพบว่า สถานศึกษาทุกประเภทขาดแคลนครูในสาขา

วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ส่วนระดับอาชีวศึกษาขาดแคลนครูทั้งสายสามัญ และครูช่าง วิธีการแก้ปัญหาครูขาดแคลน ส่วนใหญ่เสนอว่าให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาช่วย และควรมีการติดตามประเมินผลการผลิตครูของสถาบันผลิตครู เพื่อควบคุมคุณภาพ และปริมาณ ไม่ให้การผลิตครูเกินจำนวนที่ต้องการ และรัฐบาลควรมีนโยบายสนับสนุนครู โดยแบ่งเป็น ๓ ช่วง แรกบรรจุ - ๑๐ ปี เน้นปลดหนี้สิน อายุราชการ ๑๑ - ๒๕ ปี ประเมินวิทยฐานะ ที่เหมาะสมกับบริบท ตั้ง “ธนาคารครูไทย” อายุราชการมากกว่า ๒๕ ปี เน้นดูแลสุขภาพครู ครอบคลุม จัดตั้งโรงพยาบาลสำหรับครู

➤ ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และการฝึกอาชีพ ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ : การกำหนดสัดส่วนนักเรียนสามัญ : อาชีพ ควรกำหนดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละต่อปีในแต่ละสาขา โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นผู้พิจารณาความเหมาะสม และควรเน้นเรื่องคุณภาพด้วยการจัดการเรียนการสอน ในสถานประกอบการ ทวิภาคี สหกิจศึกษามากกว่า สำหรับการเพิ่มจำนวนของสถาบันอุดมศึกษา อาจทำให้การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษามีคุณภาพลดลง ทั้งนี้ควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอน และโอกาสที่นำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาทั้งในระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษามาเปิดเผยให้กว้างขวาง เพื่อให้ผู้สนใจที่จะสมัครเข้าเรียนได้ ใช้ดุลพินิจก่อนการสมัครเรียนได้มากขึ้น สถาบันการศึกษาควรร่วมมือกับสถานประกอบการ อย่างจริงจัง ตั้งแต่การจัดทำหลักสูตร การคัดเลือกนักศึกษา การวัดและประเมินผล จนถึง การรับเข้าทำงาน และปรับหลักสูตรการอาชีวศึกษาให้ง่ายและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง เพื่อให้ คนสนใจเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น รวมทั้งเพิ่มหลักสูตรผู้ประกอบการใหม่ การจัดหลักสูตร ปริญญาตรีอาชีวศึกษาจะต้องมีความแตกต่างจากปริญญาตรีสายสามัญ คือ เน้นการปฏิบัติมากกว่า วิชาการ และควรมีการแนะแนวสายอาชีพตั้งแต่ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา ให้ผู้เรียนสามารถ เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองในอนาคต

➤ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ : ควรมีการพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษาให้ครอบคลุมชุมชนและครอบครัวเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาร่วมกัน และให้ครูกับนักเรียนสามารถใช้ Digital Content ในการเรียนรู้ทุกระดับและทุกประเภท

การศึกษา และควรมีหน่วยงานกลางในการควบคุมคุณภาพสื่อดิจิทัล โดยให้อำนาจสถานศึกษาเป็นผู้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน รวมทั้งจัดทำมาตรฐานวิชาชีพครูผู้สอนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยอาศัยสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนเป็นหลัก ขณะนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอยู่ระหว่างการหารือถึงแนวทางการจัดทำสื่อการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการพัฒนาและจัดทำคู่มือฝึกอบรมครู ตลอดจนการนำเนื้อหาสาระเพื่อบรรจุในคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) และเชื่อมโยงเครือข่ายการจัดระบบ Cloud System เพื่อส่งเสริมการใช้ ICT ให้เข้าถึงสื่อการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ

➤ ยุทธศาสตร์การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ : ควรสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงระบบเครือข่ายของหน่วยงานทุกระดับที่มีภารกิจด้านการวิจัยทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และต้องมีการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัยทางการศึกษา รวมทั้งสร้างกลไกในการเผยแพร่งานวิจัยให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาควรสนับสนุนงานวิจัยในระดับสถานศึกษา และเน้นการปรับปรุงคุณภาพของงานวิจัยให้มากขึ้น รวมทั้งเพิ่มสัดส่วนการวิจัยเพื่อชุมชน เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ของงานวิจัยในการแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และผลงานสร้างสรรค์ของครู โดยจัดตั้งหน่วยงานเพื่อการวิจัยสำหรับสาขาที่จำเป็นและสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของท้องถิ่นในทุกระดับมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน : ควบเน้นการผลิตกำลังคนเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต โดยใช้ STEM Education โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ไทยติดอันดับโลก อุตสาหกรรมที่สร้าง

มูลค่าเพิ่ม เช่น ส่งเสริมไทยเป็นสถานที่จัดประชุมนานาชาติ การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ การแพทย์ ฯลฯ และใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมโยงประเทศสมาชิกอาเซียน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงการคมนาคม หรือ Connectivity รวมถึงปรับเปลี่ยนคุณลักษณะประชาคมไทยให้รักการเรียนรู้ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติ โดยควรมีการเตรียมความพร้อมที่จะเป็นประชาคมโลกหรือ Global Citizenship ควบคู่กันไปด้วย นอกจากนี้ ควรจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาที่ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ของอาเซียนในเชิงสร้างสรรค์และส่งเสริมสันติสุขในภูมิภาค

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุมและผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมาประมวลและสรุปผลประกอบการปรับปรุง (ร่าง) ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ให้มีความสมบูรณ์ ชัดเจนยิ่งขึ้น และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

บทบาทคนจากนอกระบบการศึกษา กับการถกเขม ร่าง “ยุทธศาสตร์การศึกษา ๔”

ประเทศไทยทุ่มเทงบประมาณเพื่อการศึกษาเป็นลำดับต้นๆ ของโลก แต่คุณภาพการศึกษาของไทยยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงต้องย้อนกลับมาคิดว่าเด็กไทยเรียนในสิ่งที่ เป็นประโยชน์หรือ มีความจำเป็นหรือไม่ การศึกษาต้องสอนเรื่อง การสร้างคน สร้างชาติ ต้องทำอย่างต่อเนื่องยาวนาน และไม่ควรมุ่งเน้นการเมืองมาใช้ในเรื่อง การศึกษา แต่ต้องช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และยินดีที่ สกศ. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง (ร่าง) ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ขึ้น เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้เกิด การมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในทุกภาคส่วน อยากฝากว่าการศึกษามีหลายเรื่อง แต่ผู้ที่ได้รับ การศึกษาต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น คุณภาพของสมอง คือ การพัฒนาตั้งแต่อยู่ใน ครรภ์ เมื่อโตขึ้นก็สามารถพัฒนาสมองด้วยการนั่งทำสมาธิ การออกกำลังกาย เป็นการพัฒนา ควบคู่กับกายและใจ

เรื่องที่รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญคือ เรื่อง “การปฏิรูปหลักสูตร” ต้องทบทวนว่าเด็กเรียนอะไร เรียนอย่างไร เรียนทำไม ต้องรู้โครงสร้าง รู้รายละเอียดให้ ชัดเจน เนื้อหาบางเรื่องเก่าไป เพราะโลกเปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่สำคัญคือต้องรู้วิธีที่จะ หาความรู้ ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดวิเคราะห์ ได้แสดงออก ต้องรู้จักแลกเปลี่ยน มิใช่รับฟังเพียงอย่างเดียว การที่ครูไทยเป็นผู้สอนเพียงอย่างเดียว โดยนักเรียนไม่ได้ แลกเปลี่ยน นอกจากจะทำให้เด็กไม่ได้ฝึกคิดวิเคราะห์แล้ว ครูผู้สอนก็มีความรู้เท่าเดิม เพราะ ไม่ได้เกิดมุมมองใหม่ๆ ไม่เหมือนการสอนในต่างประเทศ ที่นักเรียนต้องอ่านหนังสือมาก่อน แล้วมาแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนในห้อง ซึ่งวิธีนี้นอกจากนักเรียนได้คิดวิเคราะห์ ครูก็ได้ พัฒนาเพราะได้รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายของเด็ก ในยุคปัจจุบันจะเห็นว่าข้อมูลข่าวสาร มีเป็นจำนวนมาก การค้นหาทำได้ไม่ยาก แต่สิ่งที่สำคัญคือต้องสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ได้ว่า ควรเชื่อถือข้อมูลใด ดังนั้น นอกจากปฏิรูปหลักสูตรแล้วต้องปรับวิธีการเรียนการสอนเพื่อให้เด็ก รู้จักเฝ้าหาความรู้และรู้จักคิดวิเคราะห์

เรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ เรื่องคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกประชาธิปไตย คนเรามีความรู้ มีร่างกายแข็งแรง การมีไอคิวดีไม่เพียงพอ ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และ มีอีคิวดี คือ ต้องรู้จักทำงานเป็นกลุ่ม เป็นหมู่คณะ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวมด้วย สิ่งเหล่านี้เกิด ขึ้นได้จากวิธีการปลูกฝังจากระบบการสอน ดังเช่น เด็กญี่ปุ่น รู้จักทำเพื่อส่วนรวม เพราะใน โรงเรียนฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบ เช่น ให้เด็กผลัดกันทำความสะอาดห้อง จัดโต๊ะ ตักอาหารให้เพื่อน เด็กจะมีจิตสำนึกเรื่องส่วนรวม เป็นการสอนให้รู้จักหน้าที่พลเมือง ด้วยการปฏิบัติให้เป็นอุปนิสัย ปลูกฝังด้วยการกระทำ ซึ่งยุทธศาสตร์การศึกษาควรเน้นในเรื่องนี้ด้วย

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา

รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คุณภาพการศึกษา มักจะมีคนกล่าวเสมอว่า นักเรียน นักศึกษาเรียนแล้วอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ บ้างโทษครูผู้สอน บ้างโทษตำรา แท้จริงแล้วเป็นอย่างไร เรื่องของครู กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพชีวิต ความก้าวหน้า ตลอดจนภาระหนี้สินครู เรื่องใบประกอบวิชาชีพครูที่จะเปิดกว้างให้สายอาชีพอื่น เช่น วิศวกร แพทย์ สามารถเข้ามาเป็นครูได้หรือไม่ เรื่องอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ทำอย่างไรจะมีอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยเมื่อจบแล้วสามารถมีงานทำได้ทันที การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรัฐได้จัดระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายความเร็วสูง ช่วยในเรื่องของการเรียนการสอนทางไกล เรื่องของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะต้องเตรียมเด็กและประชาชนอย่างไร โดยเฉพาะจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีศักยภาพและความพร้อมในการเป็นเมืองแห่งการศึกษา ทำอย่างไรจะให้ เป็น Hub ทางด้านการศึกษาในภูมิภาค เพราะเรื่องของการศึกษาไม่ใช่กระทรวงศึกษาธิการเพียงหน่วยงานเดียวจะทำได้สำเร็จ จึงอยากได้ข้อคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ เพื่อปรับปรุงให้ยุทธศาสตร์การศึกษามีความสมบูรณ์

ดร.ศิริธรา พิชัยชาญณรงค์
เลขาธิการสภาการศึกษา

โลกได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพราะฉะนั้น การศึกษาจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องตาม การเปลี่ยนแปลงของโลก เจตนารมณ์ของรัฐบาลไทยที่จัดทำยุทธศาสตร์ การศึกษาล้วนมีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน หน้าที่ของ OECD คือ ช่วยประเทศสมาชิกและประเทศที่สนใจ สำหรับประเทศไทยแม้ไม่ได้ เป็นสมาชิก แต่ได้เข้าร่วมทดสอบในการวัดผล PISA ซึ่ง OECD รับผิดชอบอยู่ และ OECD จะเข้ามาร่วมงานกับกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาลไทย โดยให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ในเรื่องการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไทย สูงขึ้น

Mr. Richard YELLAND
Head of Policy Advice and Implementation
Division in the Directorate for Education, OECD, Paris

วิธีการสอนของครูปัจจุบันเกือบ ๑๐๐ % สอนตามตำรา ทำให้เด็กขาดภาวะผู้นำ และเด็กยุคใหม่ควรได้เรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริง ควรจัดสรรแท็บเล็ตและอินเทอร์เน็ตให้เด็กทุกคนได้ใช้เพื่อให้มีโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ และในการสร้างสังคมฐานความรู้ (Knowledge - based society) ซึ่งเป็นเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ นักเรียนจะต้องผ่านการประเมิน PISA ในระดับ ๑ ใน ๒๐ (จาก ๖๐ ประเทศ) ซึ่งตั้งเป้าไว้ว่าภายใน ๖ ปี นักเรียน นักศึกษาของเราสามารถไปศึกษาต่อและทำงานได้ทุกประเทศใน AEC หรือในโลก

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนรู้คือ ภาระของครูที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากงานสอน จำนวนครูไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงกับวุฒิ ขาดทักษะทางด้านไอที นอกจากนี้คนรุ่นใหม่ขาดจิตวิญญาณความเป็นครู ส่วนครูเก่าก็ไม่ปรับตัว และยังพบว่าครูไทยในปัจจุบันสอนหนัก เด็กเรียนมากขึ้น ครูขาดอิสรภาพในการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้น วิธีที่จะส่งเสริมการทำหน้าที่ของครูให้เกิดประสิทธิภาพก็คือ จะต้องมีการอบรม แลกเปลี่ยนและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ พัฒนาครูให้มีทักษะในด้านไอที และควรเพิ่มฝ่ายธุรการเพื่อลดภาระครูผู้สอน ลดชั่วโมงการเรียนของเด็กและการสอนของครูลง ปลอดภัยโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับการประเมินวิทยฐานะ รวมไปถึงการพัฒนาภาษาที่ ๒ และที่ ๓ เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ในด้านการพัฒนาคุณภาพและเทคโนโลยีระดับมัธยม สิ่งที่ต้องทำคือการพัฒนาครู โดยสนับสนุนครูในฐานะผู้สนับสนุนการเรียนรู้มากกว่าผู้รู้ ส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ต แท็บเล็ต พีซี การสอนผ่านเว็บแอปพลิเคชัน ส่วนการพัฒนานักเรียนจะต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เสมือนสถานการณ์จริง เตรียมการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่การทำงานและการพัฒนาทักษะชีวิต การเรียนรู้โดยการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต ผ่านแท็บเล็ต พีซี สื่อการสอนจะต้องปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูกับนักเรียน ส่วนโรงเรียนจะต้องมีแท็บเล็ตช่วยในการเรียนการสอน มีการตรวจสอบ wifi และเครือข่ายต่างๆ ที่เหมาะสมกับการใช้งานในโรงเรียน นอกจากนี้จะต้องร่วมมือกับผู้ปกครองสร้างความเข้าใจการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในรูปแบบโครงการและ Constructionism

ดร.โอฬาร ไชยประวัติ
ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

ประเทศไทยยังขาดกำลังทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอีกมาก ดังนั้น การเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันของแรงงานจะต้องนำแนวคิดนโยบายการศึกษาชาติที่เรียกว่า STEM Education มาใช้ โดยเฉพาะในกลุ่ม ๖ ใน ๘ อาชีพ ของ AEC โดยบูรณาการกลุ่มวิทยาศาสตร์และกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ให้กระจายทั่วประเทศ เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ที่ภาคการผลิตและผู้ประกอบการ เช่น การคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ หรือธุรกิจใหม่ๆ โดยเชื่อมโยงการเรียนและการประกอบอาชีพผ่านโครงการและการให้ทุนการศึกษา เมื่อจบการศึกษาสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ ส่วนผู้ประกอบการก็สามารถระบุคุณสมบัติของแรงงานที่ตนต้องการได้ นอกจากนี้ควรจัดให้มี Stem Academy ประจำจังหวัดเพื่อเป็นช่องทางให้ผู้เชี่ยวชาญของ สสวท. หรือผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมต่างๆ มาแนะนำให้ความรู้แก่ครูวิทย์ - คณิต นักเรียนหรือผู้มีความสามารถพิเศษและประชาชน และควรจัดตั้ง STEM เพื่อกระจายผลิตภัณฑ์ทางอินเทอร์เน็ตและร้านสะดวกซื้อ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนตรี จุฬาวัดทนท

ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การพัฒนาาระบบอาชีวศึกษาจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนากำลังคนในระดับชาติและระดับจังหวัดและเชื่อมโยงกับการเคลื่อนย้ายแรงงานในประชาคมอาเซียน และต้องพัฒนาหลักสูตรแบบฐานสมรรถนะที่เชื่อมโยงกับฐานอาชีพที่กำหนดโดยสมาคมวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการในระบบทวิภาคี การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่วนยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่คนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม เช่น การเทียบโอนประสบการณ์และผลการเรียน แต่จะต้องพัฒนาระบบและเพิ่มประสิทธิผลของการเทียบโอนประสบการณ์และผลการเรียน (APL) เช่น ประสบการณ์ชีวิต การทำงานและการอบรม รวมถึงการเข้าสู่การศึกษาในระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน ส่วนการปฏิรูปครูจะต้องยกฐานะวิชาชีพให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ในส่วนของการวิจัยและพัฒนา เน้นการวิจัยและพัฒนาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและสามารถต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งหลายสู่อาเซียนมาร์เก็ตได้

รองศาสตราจารย์ ดร.น่ายุทธ สงค์ธนาพิทักษ์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

พื่อแม่ส่วนใหญ่เมื่อลูกสอบเรียนต่อเมืองนอกได้ สอบชิงทุนได้ หรือได้เกรดดีๆ มักจะชมว่าลูกเก่ง ฉลาด แต่ถ้าเด็กสอบตก ก็จะโทษระบบการศึกษาหรือสถานศึกษา เพราะประเทศไทยยังไม่มีฐานข้อมูลรวมหรือหน่วยงานกลางของประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นแค่สถิติซึ่งมีไว้ประกอบการพิจารณาเท่านั้น

ศาสตราจารย์ ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง

ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายศักดิ์ดา คณเพชร)

จากการจัดลำดับนานาชาติพบว่าลำดับการศึกษาของประเทศไทย ตกต่ำลงเรื่อยๆ และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ก็ตกลงมาเป็นลำดับ โดยสาเหตุเพราะโครงสร้างหลักของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาการ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญตกต่ำลง จากการจัดลำดับการศึกษาไทยอยู่ในลำดับที่ ๕๒ วิทยาศาสตร์ลำดับที่ ๔๐ เทคโนโลยีลำดับที่ ๕๐ ซึ่งเป็นการจัดโดยคุณภาพรวมของประเทศ ส่งผลให้คุณภาพเด็กไทยต่ำลง สะท้อนได้ว่า ควรจะจัดการเรื่องการศึกษาอย่างจริงจัง ขณะที่ข้อบกพร่องของนโยบายเรียนฟรีมีหลายประการต้องได้รับการแก้ไข เนื่องจากไม่มีงบประมาณเพียงพอ ส่งผลให้ต้องเรียกเก็บเงินเด็ก ภายหลัง ระบบการจัดการศึกษาบกพร่อง ปัญหาเหล่านี้ต้องนำมาสู่การทบทวน โดยการให้อิสระแก่ผู้ปกครองในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนเอง ให้มีบัตรเครดิตด้านการศึกษา ส่วนการแจกแท็บเล็ตต้องมีกระบวนการที่ชัดเจนกว่านี้

เรื่องการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาต้องหาวิธีในการเปลี่ยนปัญญาให้เป็นทุน เช่น เรื่องกองทุนตั้งตัวได้ คือ ต้องสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้ใช้ความรู้ นวัตกรรมที่เรียนมา เปลี่ยนมาเป็นทุน เพื่อนำไปสู่การเป็นกลไกทางเศรษฐกิจ ควรหาโครงการที่มารองรับนโยบาย เรื่องคุณภาพและโอกาสต้องมีการทบทวน ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพสังคม รวมทั้งปรับระบบการเรียนการสอนด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ภาวิช ทองโรจน์
ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ขอให้ปรับวิธีการเขียนโดยภาพรวม เช่น วิสัยทัศน์ ควรมีจุดเน้นที่ชัดเจน เมื่ออ่านแล้วเข้าใจได้ตรงกัน ไม่ต้องตีความ พันธกิจ ควรเขียนให้ครอบคลุมครบทุกระบบการศึกษาในประเทศไทย ส่วนใหญ่ มุ่งเน้นไปที่การศึกษาในระบบ ยิ่งคงขาดการกำหนดพันธกิจที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เป้าหมาย ควรวางเป้าหมายที่เป็นไปได้ อาทิ การกำหนดสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญ : ผู้เรียนสายอาชีวศึกษา เป็น ๔๕ : ๕๕ ไม่สามารถเป็นไปได้จริงในระดับปฏิบัติ รวมถึงในการกำหนดค่าเป้าหมายต่างๆ ที่ปรากฏในยุทธศาสตร์การศึกษาควรมีงานวิจัยหรือแหล่งที่มารองรับค่าเป้าหมายที่กำหนดขึ้น ส่วนยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน ควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนในด้านความมั่นคง การค้าขาย ตลาดแรงงานให้มากขึ้น นอกเหนือจากความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภาษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ สุองศ์วาที
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทลักรการทำแผน ต้องเขียนในสิ่งที่ต้องการทำ และทำในสิ่งที่เขียนไว้ และควรเชื่อมโยงกับบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นที่มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เช่น ความเป็นธรรมในสังคม สังคมผู้สูงอายุ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเชื่อมโยงกับภูมิภาค (ASEAN, ASEAN plus 3, ASEAN plus 6, APEC) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ อุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) การทำมาหากิน การพัฒนาแรงงาน

ดร.รณินทร์ พะเอม
 รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙)

ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนการเกิดนวัตกรรมของวิทยาการโลกที่มีความเป็นพลวัตสูง แผนยุทธศาสตร์การศึกษาของประเทศจะต้องทันต่อสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา นโยบายของรัฐบาลในปัจจุบัน รวมถึงมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเห็นความจำเป็นและประโยชน์ของการมีแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงจัดทำโครงการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ขึ้น โดยนำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับเดิมมาเปรียบเทียบกับนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และเห็นว่าหลายๆ เรื่องต้องมีการปรับปรุง อาทิ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งในแผนเดิมไม่ได้กล่าวถึงมากนัก เพราะมุ่งสอนเฉพาะในห้องเรียน แต่ขณะนี้โลกเปลี่ยนแปลงไปมาก การศึกษาที่ใช้ระบบ IT ผ่านโทรศัพท์มือถือ ผ่านแท็บเล็ต ได้เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นเรื่องที่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และระบบการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วย นอกจากนี้ ยังมีอีกหลายเรื่องที่ไม่ได้อยู่ในแผน เช่น การจัดการศึกษาในภาคใต้ การผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งการเรียนการสอนจะต้องนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ นำไปสู่วิสาหกิจชุมชน ดังนั้น การจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงทั้งเรื่องคุณภาพการศึกษา โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน เพื่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ และการก้าวไปสู่ประชาคมโลก

การประชุมทางวิชาการ
เรื่อง “แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒
(พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙)”

๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๕
โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น

ในการดำเนินการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติฯ นั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ระดมความคิดเห็นในวงกว้างจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อนำข้อคิดเห็นอันมีประโยชน์เหล่านั้นมาปรับปรุงให้แผนการศึกษาแห่งชาติฯ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และครอบคลุมทั้ง ๓ วัตถุประสงค์ ดังนี้

- พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา การเรียนรู้ และความเป็นพลเมือง
- พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา นวัตกรรมและการเรียนรู้

กรอบและทิศทาง การวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘)

การศึกษาที่มีความสำคัญในการพัฒนาชีวิต หลายประเทศที่พัฒนาแล้วมีความเชื่อว่าการศึกษามีคุณภาพเท่านั้นที่จะพัฒนาประเทศได้ การศึกษาที่มีคุณภาพเท่านั้นที่จะทำให้ลูกหลานของเขาประสบความสำเร็จในชีวิต จึงต้องปรับปรุงการศึกษาให้มี

คุณภาพ การพัฒนาการศึกษาทำได้หลายวิธี การวิจัยเป็นวิธีหนึ่ง เป็นวิธีการค้นหาความจริง ค้นหาวิธีทำให้สำเร็จด้วยการใช้ความคิดเป็นหลัก การวิจัยจึงเสมือนเครื่องมือก่อให้เกิดปัญญาของมนุษย์ เป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และนำไปสู่การสร้างทุนปัญญาของชาติ เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของนโยบายรัฐบาล ผลที่เกิดขึ้นจากการวิจัยก็คือ นวัตกรรม ซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้ เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ หรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การจัดทำนโยบายและแนวทางปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากล มีการเชื่อมโยงกับมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ภาคการผลิตและภาคบริการต่างๆ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ ได้จริง อันจะช่วยให้การศึกษามีคุณภาพ คนไทยมีคุณภาพ และเป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้

การผลักดันประเทศให้สามารถพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยีและนำไปสู่การสร้างรากฐานใหม่ของเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คณะรัฐมนตรี โดย ฯพณฯ ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และการระดมสรรพกำลัง เพื่อพัฒนาระบบเครือข่ายการวิจัยแห่งชาติ เพื่อสร้างนวัตกรรมและทุนปัญญาของชาติด้วยการจัดตั้ง ศูนย์ความเป็นเลิศเพื่อการวิจัยสำหรับสาขาวิชาที่จำเป็น พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานวิจัยของชาติ โดยเน้นความสัมพันธ์อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพระหว่างองค์กรบริหารงานวิจัยกับสถาบัน อุดมศึกษา ประกอบกับรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) ได้มอบนโยบายว่า ให้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยทางการศึกษาในการขับเคลื่อน นโยบายการศึกษาของชาติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการกระจายโอกาส ทางการศึกษาให้กับคนไทยทุกเพศทุกวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทัดเทียมกัน รวมทั้ง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาด้านการวิจัยทางการศึกษาที่สำคัญๆ พร้อมทั้งได้เน้นย้ำประเด็นสำคัญ ๓ ประการใหญ่ๆ คือ (๑) การวิจัยและพัฒนาการศึกษายังขาดกรอบและทิศทางสำคัญที่ ตอบสนองและนำไปผลักดันให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของนโยบายด้านการศึกษาชาติ (๒) ต้องมีการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยทางการศึกษา ทั้งที่เป็นองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสิ่งประดิษฐ์หรือผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาใหม่ๆ อีกทั้งการวิจัยควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และการนำสู่การปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาด้วย และ (๓) ควรมีการเชื่อมโยงและสร้าง ความร่วมมือในระบบเครือข่ายของหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับเพื่อใช้ประโยชน์ของโครงสร้าง พื้นฐานและทรัพยากรด้านการวิจัยร่วมกัน

จากการสังเคราะห์เนื้อหาสาระและข้อค้นพบของงานวิจัยในเชิงคุณภาพ พบว่า มีทั้งองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสิ่งประดิษฐ์ทางการศึกษาใหม่ๆ มากมาย แต่ยังขาดการสนับสนุนให้มีการนำไปสู่การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเห็นสมควรให้มีการ “การพัฒนากรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘)” ขึ้น โดยรวบรวมและสังเคราะห์ผลงานวิจัยทางการศึกษาในฐานะข้อมูลงานวิจัยของสำนักงานฯ ตามประเด็นนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลทั้ง ๗ ประเด็น จัดประชุมระดมความคิดเห็นใน ๔ ภูมิภาค เพื่อนำมาจัดทำกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) เพื่อให้บุคคลและหน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นเครื่องมือกำหนดการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาให้เกิดความเป็นเอกภาพและไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการสร้างความเข้าใจและเกิดความร่วมมือขององค์กรทางการศึกษาและภาคีในการส่งเสริมสนับสนุนการใช้กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล อีกทั้งเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการตัดสินใจปัญหาหรือการวินิจฉัยสั่งการของผู้บริหารให้เป็นไปอย่างถูกต้องและรวดเร็ว รวมทั้งการขับเคลื่อนการนำผลการวิจัย องค์ความรู้และ นวัตกรรมไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาการศึกษา

นอกจากนี้ ยังเป็นการเร่งผลักดันนโยบายการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ ตามนโยบายของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) ที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยว่า “เป็นเรื่องสำคัญมากในยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ เพราะเป็นกระบวนการสร้างปัญญาให้แก่มนุษย์ หากนำผลงานวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ มาสนับสนุนและใช้ให้เกิดประโยชน์ในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และรวมพลังนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของไทยให้บรรลุผลตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ทั้งคุณภาพระบบการศึกษาไทย การสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่คนไทยอย่างเสมอภาค และเป็นธรรม รวมถึงการปฏิรูปคุณภาพครู โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาศักยภาพคนไทยให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน ทัดเทียมกับนานาชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”

การประชุมครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนการใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาทางด้านการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มาพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในทุกระดับและประเภทการศึกษา ทั้ง ๗ ประเด็นหลัก โดยมีกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ เป็นเครื่องมือกำหนดส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการวิจัยทางการศึกษาในอนาคตที่ตอบสนองต่อการพัฒนาการศึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการใช้ประโยชน์ของวิทยาการ เทคโนโลยี นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ จากผลงานวิจัยทางการศึกษา เพื่อการสร้างสังคมเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมและความเชื่อมโยงสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หากดูนโยบายด้านการศึกษาทั้งหมดอาจกล่าวได้ว่า การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ ถือเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และนำไปสู่การสร้างทุนปัญญาของชาติ ซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของนโยบาย จากการรวบรวมงานวิจัยที่มีคุณภาพและอยู่ในฐานข้อมูลงานวิจัยของสำนักงานฯ ใน ๑๐ ปีที่ผ่านมา รวมถึงงานวิจัยจากหน่วยงานการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้นำเสนอในการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ที่สำนักงานฯ เป็นเจ้าภาพหลักทั้งหมดเป็นงานวิจัยที่ผ่านกระบวนการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมได้ตีพิมพ์เผยแพร่แล้วจำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๖๒ เรื่อง และนำมาจัดอันดับตามนโยบายของรัฐบาลใน ๗ ประเด็นหลัก โดยเพิ่มเติมประเด็นเรื่องการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคได้

ผลงานวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มสภาวการณ์ปัจจุบันของการวิจัยทางการศึกษาว่า มีงานวิจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลในด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทยมากเป็นอันดับ ๑ ถึงร้อยละ ๕๐.๕๑ ซึ่งให้เห็นว่านักวิจัยและหน่วยงานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถาบันทางการศึกษาทุกระดับได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษารองลงมาอันดับ ๒ เป็นงานวิจัยด้านการสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา ร้อยละ ๒๒.๗๖ และอันดับ ๓ คือด้านการปฏิรูปครู ร้อยละ ๑๓.๕๑ แต่หากพิจารณาแล้วยังมีเรื่องที่ต้องดำเนินการ เร่งรัดส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัยให้มากขึ้นเพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากยังมีงานวิจัยน้อยมากในเรื่องการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน มีเพียงร้อยละ ๔.๖๓ การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ร้อยละ ๓.๖๗ การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน ร้อยละ ๒.๗๒ การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนทางปัญญาของชาติ ร้อยละ ๑.๔๗ และการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ การสนับสนุนการวิจัยต้องสอดคล้องกับความต้องการใช้ประโยชน์จากผลผลิตของงานวิจัยและต้องตอบสนองนโยบายการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาประเทศด้วย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงให้ความสำคัญในการพัฒนารอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ โดยเน้นความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ประเทศ และยุทธศาสตร์การศึกษา

เพื่อใช้เดินหน้าขับเคลื่อนการดำเนินการวิจัยและการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาของไทยให้เป็นไปตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล จากข้อเสนอที่ได้จากการประชุมสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มุ่งมั่นที่จะผลักดันยุทธศาสตร์การ

วิจัยและพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ จึงประสานความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ให้มีการบรรจุรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) เข้าเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์และมาตรการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และยึดเป็นกรอบในการพิจารณาส่งเสริมสนับสนุน และขับเคลื่อนการจัดสรรงบประมาณดำเนินการวิจัยของหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา เพื่อสนองตอบยุทธศาสตร์วิจัยและพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ พร้อมทั้งจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือเพื่อพัฒนาและดำเนินงานยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการศึกษา และขับเคลื่อนรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) ให้สามารถสนองต่อความต้องการพัฒนาการศึกษาของประเทศตามจุดมุ่งหมายของนโยบายการศึกษาชาติในทุกระดับและประเภทการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดประเด็นวิจัยสำคัญทางการศึกษาของประเทศทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว แนวทางความเชื่อมโยงของเครือข่ายวิจัยทางการศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับพื้นที่จนถึงระดับชาติ เน้นการสนับสนุนงบประมาณงานวิจัยลงในระดับพื้นที่ รวมถึงการใช้ประโยชน์และผลักดันให้มีการนำผลงานวิจัยสู่การปฏิบัติได้จริงและเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาการศึกษา พร้อมทั้งให้เกิดแผนการวิจัยในแต่ละประเด็นวิจัยอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการขับเคลื่อนรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) สู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาต้องเร่งดำเนินการในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายวิจัยทางการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยเน้นการสร้างความร่วมมือและขับเคลื่อนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในรูปแบบหลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของหน่วยงานการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาในทุกสังกัด ชุมชนและสังคมในการวิจัยและพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวเป็นชุมชนนักวิจัยมืออาชีพ และสร้างกลไกการถ่ายทอดความรู้และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล เพื่อการพัฒนาทุนปัญญาของมนุษย์และของประเทศอย่างยั่งยืน

น่านาทิศนะ

จากการเสวนากรอบและทิศทางการศึกษาวิจัย

เพื่อขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล

กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการใช้งานวิจัยทางการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลในการพัฒนาคุณภาพและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชน แต่มีผลงานวิจัยสรุปว่าเงินเดือนครูที่สูงขึ้นไม่ได้หมายความว่าครูจะสามารถสอนได้ดีขึ้น ซึ่งจากการจัดอันดับทางการศึกษาของสถาบันต่างๆ ได้แก่ PISA OECD IMD IEA ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ในระดับกลางและมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำมากที่น่าตกใจคือ ผลของ World Economic Forum (WEF) หรือการจัดลำดับการศึกษาในอาเซียน ปรากฏว่าการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของไทย อยู่ในลำดับที่ 6 ยิ่งไปกว่านั้นในระดับอุดมศึกษา อยู่ในลำดับที่ 8 การวางรากฐานการศึกษาเพื่ออนาคต จำเป็นต้องอาศัยการวิจัยทางการศึกษา เพราะการพัฒนาคุณภาพจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ ทำให้ครูได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับวิชาชีพครู

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ภาวิช ทองโรจน์
ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

การวิจัยจะต้องสัมพันธ์กับการดำเนินการทางการศึกษา ซึ่งที่ผ่านมามีการลองถูกลองผิดมาก ดังนั้น การวิจัยเพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลจึงเป็นทิศทางที่ถูกต้อง เพราะเป็นนโยบายที่ตั้งบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ สำหรับกรณีของไทยไม่ค่อยนำผลการวิจัยไปใช้นั้น ไม่มีการวิจัยในประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น จึงต้องใช้วิธีนั่งเทียน ขณะเดียวกันงานวิจัยที่มีอยู่ยังไม่มีคุณภาพ หรือเชื่อถือไม่ได้ ดังนั้น เราจำเป็นต้องดำเนินการทั้ง 2 ด้านไปพร้อมๆ กัน

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน
นายกสมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา

ก กระทรวงศึกษาธิการต้องหลอมรวมโรงเรียนขนาดเล็กสู่ระดับกลางทั่วประเทศยกเว้นพื้นที่ชายแดน ส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนเป็น Dream school มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย สร้างอาคารสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ขยายผลไปทุกจังหวัดโดยเรียนผ่านทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือแท็บเล็ตได้ทันที ตั้งโรงเรียน Cyber school และส่งผ่านไปยังสถานีทุกจังหวัด เรียนจากทีวี วิทยุ โทรทัศน์ ไอแพด โดยให้ตั้งห้องเรียนในครอบครัวของนักเรียนแต่ละคนได้ในยามวิกฤติโดยไม่ต้องมาโรงเรียน

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกโสง
กรรมการสภาการศึกษา

จ ดเน้นงานวิจัยจะต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนที่มีกำลังเข้ามา ร่วมสร้างและพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า

รองศาสตราจารย์ ดร.คุณหญิงสุนงมทา พรหมบุญ
กรรมการมูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

ง งานวิจัยด้านการศึกษาจะต้องเป็นงานวิจัยเชิงรุก คือทำวิจัยเสร็จแล้วให้นำผลวิจัยส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบข้อมูล และเผยแพร่สื่อมวลชน เพื่อให้ผลการวิจัยมีส่วนในการกำหนดนโยบายทางการเมือง รวมถึงวิจัยผลที่เกิดขึ้นจากการเมืองว่ามีผลกระทบอะไรบ้าง เช่น การวิจัยนโยบาย ด้านการศึกษาของพรรคการเมืองต่างๆ ว่ามีผลดี - ผลเสียอย่างไร การเปลี่ยนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการบ่อย รวมถึงการสั่งการว่ามีผลอย่างไรต่อ การศึกษา เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาไม่มีการวิจัยในเรื่องนี้

รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ สุ้องคะวาภิณ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปครู ได้แก่ ๑) ปฏิรูปการผลิตครูให้มีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ ๒) สร้างแรงจูงใจให้คนเรียนดีและมีคุณธรรมเข้าสู่วิชาชีพครู ๓) ขจัดปัญหาการขาดแคลนครูในสาระวิชาหลัก และจัดให้มีครูดีเพียงพอในทุกห้องเรียน ๔) จัดระบบการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพครูอย่างต่อเนื่อง ๕) ปรับปรุงระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนครู ๖) พัฒนาระบบความก้าวหน้าของครูโดยใช้การประเมินเชิงประจักษ์ ๗) แก้ปัญหาหนี้สินครูโดยการพักชำระหนี้และการปรับโครงสร้างหนี้ และ ๘) พัฒนาระบบภูมิสารสนเทศเพื่อใช้ในการกระจายครู นอกจากนี้ ควรส่งเสริมเรื่องครูคืนถิ่นและการบริหารจัดการครูให้เหมาะสมกับโรงเรียน

นางพรนิกา ลิมพยอม
กรรมการสภาการศึกษา

ตองเพิ่มงานวิจัยด้านอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งมีงานวิจัยดีๆ เข้าไปเสริมเพื่อให้เกิดการพัฒนาตั้งแต่ระดับองค์กร ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ สถานศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ได้

นายสมทมาย ปาริจัดต์
รองประธานกรรมการบริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

ทิศทาง ๔ ไม้ผลัด ๒ คานงัด ซึ่ง ๔ ไม้ผลัด หมายถึง การศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมวัย จะต้องวางรากฐานสำคัญของชีวิต การศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องสอนการอยู่ในสังคม การเป็นสมาชิกสังคมที่ดี มีสมรรถนะพื้นฐาน รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้เท่าเทียมและทั่วถึง การอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเพื่อการมีงานทำตามบริบทของสังคม และการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สำหรับ ๒ คานงัด ได้แก่ การกระจายอำนาจและระบบสนับสนุนงบประมาณ

ดร.อมรรวิชัย นาคกรรพ
ที่ปรึกษาด้านวิชาการ สสค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้ความสำคัญกับงานวิจัย โดยเมื่อมองในภาพใหญ่ของงานวิจัยจะต้องพิจารณาจากสภาวิจัยเป็นหลัก แต่ถ้าเป็นภาพย่อยลงมา สกศ. จะเป็นหน่วยประสานงานกลางที่จะเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ ปัจจุบันมีครู อาจารย์จำนวนมากที่ทำผลงานและทำงานวิจัยที่น่าสนใจหลากหลาย ถ้าสามารถนำงาน

วิจัยทั้งหมดมาเชื่อมโยงกันได้ จะเห็นภาพงานวิจัยทางการศึกษาเป็นวงกว้างและสามารถสื่อถึงกันได้ ปัญหาหนึ่งที่กล่าวถึงกันมากเกี่ยวกับการวิจัย คือ ผู้วิจัยจะทำวิจัยตามที่ตนสนใจ แต่ทำแล้วไม่ได้ใช้ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะนักวิจัยอาจจะไม่ทราบว่าภาครัฐต้องการใช้วิจัยในเรื่องอะไร แต่ ณ วันนี้ รัฐบาลมีแนวนโยบาย ๗ ประเด็น ซึ่งนายกรัฐมนตรีก็ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องงานวิจัยเป็นอย่างมาก ถ้านักวิจัยสามารถทำวิจัยให้สอดคล้องกับแนวนโยบายทั้ง ๗ ก็จะมีโอกาสได้รับเงินสนับสนุนในงานวิจัยนั้นๆ เพิ่มมากขึ้น และงานวิจัยนั้นก็ยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

ที่ผ่านมา สกศ. ได้รวบรวมงานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงปัจจุบัน มีทั้งหมด ๑,๓๖๒ เรื่อง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคุณภาพการศึกษา การสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา ไม่มีเรื่องของครูและการใช้เทคโนโลยีไอทีเท่าที่ควร แต่หลังจากนี้จะผลักดันงานวิจัยในเรื่องอื่นๆ ให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น เรื่องของกองทุนเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาที่ดึงงบประมาณมาจาก กสทช. ยังมีผู้ให้ความสนใจในเรื่องนี้ไม่มากนัก เพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบข้อมูล แต่กองทุนนี้มีความสำคัญและมีประโยชน์มาก เป็นกองทุนที่จะนำมาสนับสนุนงานวิจัยของครู พัฒนาเทคโนโลยีไอที หรือจัดกิจกรรมสัมมนาต่างๆ ได้ นอกจากนี้ยังมียุทธศาสตร์อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา มีหลายท่านกล่าวในเรื่องสัดส่วนที่จะให้เด็กหันมาเรียนอาชีวะเพิ่มมากขึ้นนั้น มีปัจจัยหลายประการ อาทิ เรื่องค่านิยม สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทยว่าจะสามารถทำได้หรือไม่หากเปรียบเทียบกับประเทศเยอรมัน จึงเป็นเรื่องที่น่าวิจัยเรื่องหนึ่ง เรื่องยุทธศาสตร์ทางด้านไอที ที่กล่าวว่าเด็กอายุเท่าไรถึงควรจะใช้ไอที และควรใช้วันละกี่ชั่วโมง แท้จริงแล้ว UNESCO ก็ยังมีงานวิจัยน้อยมากที่เริ่มต้นด้วยการให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ใช้ไอที แต่ประเทศไทยแจกแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาในชั้น ป.๑ และ ม.๑ ซึ่งเป็นเสียงสะท้อนไปทั่วโลกและเป็นโอกาสที่ทุกประเทศจะหันมาสนใจประเทศไทย และทำวิจัยว่าผลจะเป็นอย่างไรต่อไป

ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์
เลขาธิการสภาการศึกษา

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็นกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญและสามารถนำไปใช้เป็นแม่แบบของการจัดทำมาตรฐานด้านอื่นๆ เป็นกรอบที่อธิบายถึงระดับคุณวุฒิในระบบการศึกษาที่อยู่บนฐานของผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning outcomes) แสดงถึงคุณลักษณะการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จของบุคคลที่มีการบูรณาการกับระบบคุณวุฒิย่อยอื่นๆ ภายในประเทศ ช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการรับรองคุณวุฒิสามารถเปรียบเทียบคุณวุฒิที่มาจากระบบการศึกษาที่แตกต่างกันได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

การมีกรอบคุณวุฒิแห่งชาติยังส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองได้ ส่งเสริมให้เกิดความคล่องตัวในการโยกย้ายที่เรียนของนักศึกษา และการแลกเปลี่ยนบุคลากร ซึ่งในปัจจุบันทั่วโลกได้ผลักดันให้มีการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติและกรอบคุณวุฒิภูมิภาค อาทิ ประชาคมยุโรป (EU) ได้จัดทำกรอบคุณวุฒิของกลุ่มประชาคมยุโรป (EQF) ไว้สำหรับเป็นแนวทางให้ประเทศต่างๆ ในยุโรปใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติหรือเทียบเคียงกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติที่มีอยู่แล้ว เพื่อการสร้างมาตรฐานการศึกษาและการฝึกอบรม และระดับความสามารถในการปฏิบัติงานที่ใช้เป็นเกณฑ์เทียบเคียงกัน เนื่องจากมีการเคลื่อนย้ายกำลังคนและการศึกษาค่อนข้างมากในกลุ่มประชาคมยุโรป ส่วนในกลุ่มประเทศ ASEAN อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำกรอบคุณวุฒิของอาเซียน (ASEAN Qualifications Framework) เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาหรือเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติในภูมิภาคอาเซียน

จากนโยบายรัฐบาลในการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน ได้ระบุนให้มีการเร่งรัดการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพระดับต่างๆ สนับสนุนการเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีด้านแรงงานภายใต้กรอบความร่วมมือประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ประกอบกับประเทศไทยจะต้องก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนากำลังคนให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่ได้มาตรฐานสากล สามารถเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานได้อย่างเสรี ซึ่งหลายประเทศ เช่น ไอร์แลนด์ อังกฤษ ฟินแลนด์ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ได้ใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework – NQF) เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะ ความรู้ความสามารถทั้งเชิงวิชาการ ประสบการณ์และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่เป็นแกนกลาง (core competency) ของบุคคล

ปัจจุบันพบว่า ความต้องการกำลังคนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ตลอดจนมีการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในประชาคมอาเซียน กำลังแรงงานของไทยยังมีการศึกษาที่ต่ำและขาดระบบเทียบโอนประสบการณ์ ขาดมาตรฐานการวัดสมรรถนะและทักษะการทำงานเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล จึงต้องมีกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อเชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษาแต่ละระดับ ประเภท กับระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงาน โดยผ่านกระบวนการทดสอบ วัด ประเมินผล และเทียบโอน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ยกกระดับศักยภาพหรือความสามารถของแต่ละคน และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เสนอให้มีการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework – NQF) ของประเทศไทย ภายใต้ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑ ที่ผ่านความเห็นชอบ

จากคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยอิงกรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) และกรอบคุณวุฒิระดับอาชีวศึกษา (Thai Qualifications Framework for Vocational Education: TVQ) รวมทั้งผลักดันให้มีการจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์

๓ ประการ คือ ๑) สร้างความเชื่อมโยงระหว่างความต้องการกำลังคนที่มีคุณภาพของภาคการผลิตและบริการกับระบบคุณวุฒิทางการศึกษาของสถาบันการศึกษาผ่านกระบวนการศึกษา อบรม ทดสอบ วัดและประเมินผล ทั้งด้านการเรียนรู้และสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และการเทียบโอน ประสบการณ์และความรู้เดิม (Recognition of Prior Learning – RPL) เพื่อสะสมหน่วย การเรียนตามมาตรฐานหลักสูตรซึ่งจะนำมาสู่การยกระดับคุณวุฒิวิชาชีพ และเพิ่มขีด ความสามารถและสมรรถนะในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันเป็นการ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา (Widening Education Participation) รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ของกำลังแรงงาน ๒) สนับสนุนนโยบายการประกันคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา การยกระดับและสร้างมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาให้มีความเป็นมาตรฐานและ สามารถเทียบเคียงกับนานาชาติ และ ๓) สร้างความเชื่อมโยงระหว่างกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของ ประเทศไทยกับกรอบคุณวุฒิที่เป็นสากลในระดับนานาชาติ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ ในการแข่งขันด้านกำลังคนในตลาดแรงงานของประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในภูมิภาค รวมทั้ง ส่งเสริมตลาดแรงงานให้มีการแข่งขัน สามารถเคลื่อนย้ายกำลังแรงงาน นักเรียน นักศึกษาระหว่าง ภูมิภาค (Mobility of Manpower and Student) ได้อย่างอิสระและคล่องตัว

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำ (ร่าง) กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ โดยการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และเข้าร่วมประชุมงานกรณีศึกษาต้นแบบ ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นกลไกและเครื่องมือในการพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้ความสามารถ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงการพัฒนาระบบการประเมินผลที่เน้นสมรรถนะ เพื่อประกันคุณภาพว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความรู้และสมรรถนะที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน โดยร่างกรอบ คุณวุฒิแห่งชาติดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบในหลักการจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ พร้อมทั้งได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในประเทศที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานองค์การยูเนสโก กรุงเทพฯ และปารีส และ ASEAN ในการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการประชุมต่อเนื่องตามโปรแกรมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ เขตการค้าเสรีอาเซียน ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ (AANZFTA) เพื่อหาแนวทางการพัฒนากรอบคุณวุฒิภูมิภาคอาเซียนร่วมกับประเทศสมาชิก ๑๐ ประเทศ

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติประกอบด้วยโครงสร้าง ๓ ส่วน ดังนี้

๑) ระดับและองค์ประกอบของระดับคุณวุฒิ (Levels) เป็นระดับสมรรถนะหรือความสามารถในการปฏิบัติงานตามขอบเขตความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษาจากการประยุกต์ใช้ความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเชื่อมโยงกับระดับคุณวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงปริญญาเอก แบ่งเป็น ๔ ส่วน คือ ๑) ความรู้ ๒) ทักษะ ๓) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ ๔) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา

๒) กลไกการเชื่อมโยงเพิ่มเติม เทียบเคียง ความเชื่อมโยงของผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาและสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามความต้องการของภาคการผลิตและบริการกับระดับคุณวุฒิในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาหรือวิชาชีพนั้น มิได้เป็นไปอย่างอัตโนมัติ ต้องมีกลไกและระบบการเข้าสู่ระดับคุณวุฒิที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา เพื่อให้บุคคลที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาหรือมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์หรือสมรรถนะจากการปฏิบัติงานที่สามารถเทียบโอนหรือเพิ่มเติม เพื่อให้ได้รับการรับรองและยกระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๓) ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามระดับคุณวุฒิการศึกษา ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น ๙ ระดับ ตั้งแต่ ม.ต้น ม.ปลาย ปวช. ปวส. ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท ป.บัณฑิตชั้นสูง และ ป.เอก ต้องมีความเชื่อมโยงและสามารถเทียบเคียงกับระดับความสามารถในการปฏิบัติงานที่เทียบเคียงได้กับระดับคุณวุฒิ ๑ - ๙ ซึ่งสามารถเพิ่มเติมได้ด้วยการศึกษา อบรม และผ่านการทดสอบ วัดและประเมินผลรวมทั้งการสะสมหน่วยการเรียนรู้และการเทียบโอนประสบการณ์จากการทำงานในแต่ละสาขาวิชา วิชาชีพ

การขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ มีสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการ คือ ต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างกรอบการศึกษากับกรอบของการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตและบุคลากรได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ขณะเดียวกันก็สามารถเชื่อมโยงระหว่างกรอบมาตรฐานฝีมือแรงงานกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ในเฉพาะห้องเรียน ไม่จำเป็นต้องได้ประกาศนียบัตร โดยส่วนใหญ่จะเรียนรู้จากการทำงาน จากประสบการณ์จริง กรอบคุณวุฒิแห่งชาติจะเป็นสะพานให้สามารถเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นโยบายต่อประชาชน และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาให้คนไทยเป็นคนที่มีความ มีศักยภาพที่สูงขึ้น และพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในอนาคต ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้วางแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๑. การพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ สมาคม องค์กรวิชาชีพ กลุ่มวิชาชีพ และ/หรือกลุ่มอาชีพ กับสถาบันการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามระดับ คุณวุฒิ เพื่อสนองตอบความต้องการกำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๒. การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับขอบเขตความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การ ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

๓. การพัฒนาระบบการทดสอบ วัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน เทียบโอน ประสบการณ์จากการทำงาน การสะสมหน่วยการเรียนรู้และการให้การรับรองผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ จำแนกตามระดับคุณวุฒิ

๔. การเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถให้แก่สถาบันการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนให้สนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

ขณะนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการจัดทำแผนการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิ แห่งชาติสู่การปฏิบัติในลักษณะการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมาคม องค์กรวิชาชีพ กลุ่มวิชาชีพ สถาบันการศึกษา และสถานประกอบการที่มี ศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดสมรรถนะแกนกลางและสมรรถนะด้านวิชาชีพ รวมทั้งต้องส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษา ภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งสมาคม องค์กรวิชาชีพ ต่างๆ ให้เข้ามาร่วมกันออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติในสถาบัน การศึกษาและสถานประกอบการ รวมถึงการเตรียมความพร้อมของผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา ซึ่งเป็นฝ่ายผลิตกำลังคน ผู้บริหาร ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในสถานประกอบการในฐานะผู้ใช้ประโยชน์จากกำลังแรงงาน เพื่อผลักดันให้เกิดการนำกรอบคุณวุฒิ แห่งชาติไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ร่วมมือกับ ASEAN-AUSTRALIA-NEW ZEALAND FREE TRADE AREA (AANZFTA) ภายใต้คณะทำงานกรอบคุณวุฒิอาเซียน (Task Force on ASEAN Qualifications Reference Framework) ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ ทำหน้าที่พัฒนกรอบคุณวุฒิอาเซียนด้วย และในการประชุม Workshop Towards Developing an ASEAN Common Reference Framework ครั้งที่ ๓ ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะผู้แทนประเทศไทยจะนำเสนอผลการดำเนินงานกรอบ คุณวุฒิแห่งชาติ รวมถึงนำเสนอผลการทดลองนำร่องใน ๒ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ ๑) กลุ่มอาชีพการบริหาร สินทรัพย์ ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือกับประเทศฮ่องกง และ ๒) กลุ่มอาชีพประมง ซึ่งเป็นโครงการ ความร่วมมือกับประเทศอินโดนีเซียด้วย

ในการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง ดังเช่น การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ณ โรงแรมอโนมา กรุงเทพมหานคร การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ เรื่อง การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ สู่การเป็นประชาคมอาเซียน และการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง การเสริมสร้างความสามารถเรื่องกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ: ประเมินความต้องการ ร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอนด์ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร รวมถึงการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน ๔ ภูมิภาค โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด ได้แก่ ภาคเหนือ ณ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคใต้ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดอุดรธานี และภาคกลาง ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมกำหนดแนวทางการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

เชียงใหม่

สุราษฎร์ธานี

อุดรธานี

ครู : กระจกเงาสท้อนคุณภาพการศึกษา

- **กรอบสมรรถนะของครูเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน**

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) ประกอบด้วยรัฐสมาชิก (Member States) ๑๐ ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ซึ่งผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นชอบให้เร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๐๑๕ อันประกอบด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์อาเซียนปี ๒๐๒๐ (ASEAN Vision 2020) ที่จะสร้างภูมิภาคเศรษฐกิจอาเซียนที่มั่นคง มั่งคั่ง และมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยมีการเคลื่อนย้ายของสินค้าและการลงทุนอย่างเสรี (Free Flow) การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ลดความยากจน เพิ่มความมั่นคงด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งการศึกษาจัดเป็นบริการสาขาหนึ่ง และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของประชาคมสังคมวัฒนธรรม เมื่อเทียบกับอีก ๒ เสาหลัก แต่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมกลับได้รับการเอาใจใส่ในระดับต่ำ และไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับงานด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง

ประกอบกับกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการบริการ (ASEAN Framework Agreement on Services) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างความหลากหลาย กระจายการบริการ ทั้งภายในและภายนอกอาเซียน การเปิดเสรีด้านบริการภายใต้ความตกลงทั่วไปด้านบริการ (General Agreement on Trade in Service : GATS) ปี ๒๐๐๓ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นชอบให้จัดทำ MRA (Mutual Recognition Arrangement) สำหรับวิชาชีพหลักให้แล้วเสร็จในปี ๒๐๐๘ ส่งผลให้สมาคมวิชาชีพหลายสมาคมในประเทศสมาชิกอาเซียนได้ประชุมหารือเพื่อกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพของตน

ในการประชุมสภาครูอาเซียน (ASEAN Council of Teachers : ACT) ครั้งที่ ๒๘ ณ ประเทศอินโดนีเซีย ได้มีการเสนอให้มีการยกระดับวิชาชีพครูมีอาชีพในประชาคมอาเซียนเพื่อฝึกฝนการสอน โดยสามารถทำการสอนในประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งควรจะเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่สอนในทุกๆ ประเทศของสมาชิกกลุ่มประเทศอาเซียน โดยครูที่ประสงค์จะทำหน้าที่สอนในประเทศของสมาชิกประชาคมอาเซียนจำเป็นต้องได้รับใบอนุญาตการสอนในฐานะครูมีอาชีพของประเทศในอาเซียน ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นการจุดประกายกระแสของการจัดทำมาตรฐานครูอาเซียนที่เป็นมาตรฐานร่วม คือ ให้มีมาตรฐานที่เป็นมาตรฐานพื้นฐานหรือมาตรฐานแกนกลาง และมีมาตรฐานที่อ้างไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของแต่ละประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน

มาตรฐานวิชาชีพครูอาเซียนควรประกอบด้วยมาตรฐานสำคัญ ๓ กลุ่ม คือ

๑) มาตรฐานความเป็นเลิศในวิชาชีพ (Excellence standards) ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีความเป็นเลิศในเนื้อหาวิชาที่สอนและต้องรู้เทคนิคการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน

๒) มาตรฐานด้านจริยธรรม (Ethical standards) ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้านให้แก่ศิษย์และผู้ปกครอง รวมทั้งต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูอาเซียนและรักษาอัตลักษณ์ความเป็นครูที่เป็นตัวตนของประเทศตนเองไว้ได้

๓) มาตรฐานด้านความรับผิดชอบ (Accountability standards) ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องรับผิดชอบต่อการพูดและการประพฤติปฏิบัติตน โดยครูต้องทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ในการประชุมดังกล่าวได้มีข้อเสนอให้มีการยกระดับครูอาเซียนเพื่อนำไปใช้กับสมาชิกในประชาคมอาเซียน และเสนอให้เริ่มต้นด้วยการยกระดับครูสาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษเป็นลำดับต้น ส่วนสาขาวิชาอื่นควรทำการยกระดับในภายหลัง

สำหรับประเทศไทย มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการรักษามาตรฐานวิชาชีพครู ๓ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และสำนักงานพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งทั้ง ๓ หน่วยงานได้กำหนดสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน โดยมีจุดร่วมที่มาตรฐานในการปฏิบัติการสอน ดังนั้น ก่อนการจัดทำสมรรถนะครูอาเซียน จึงจำเป็นต้องกำหนดสมรรถนะแกนกลางตามมาตรฐานวิชาชีพครูของไทยให้มีความชัดเจน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงตระหนักและเห็นความสำคัญที่ต้องดำเนินการจัดทำกรอบแนวทางสมรรถนะของครูอาเซียนในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูได้รับการยกระดับไปสู่ความเป็นสากล อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับสากล และเป็นการเสริมสร้างให้การศึกษาทัดเทียมกับนานาประเทศทั้งในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้และของโลก

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะได้นำกรอบสมรรถนะครูอาเซียนนำเสนอต่อที่ประชุมสภาครูอาเซียน พร้อมจัดทำรายละเอียดของกรอบสมรรถนะครูอาเซียน อันได้แก่ การกำหนดตำแหน่งงาน (Job Title) การระบุสมรรถนะในแต่ละตำแหน่งงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

• การพัฒนาครูเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ

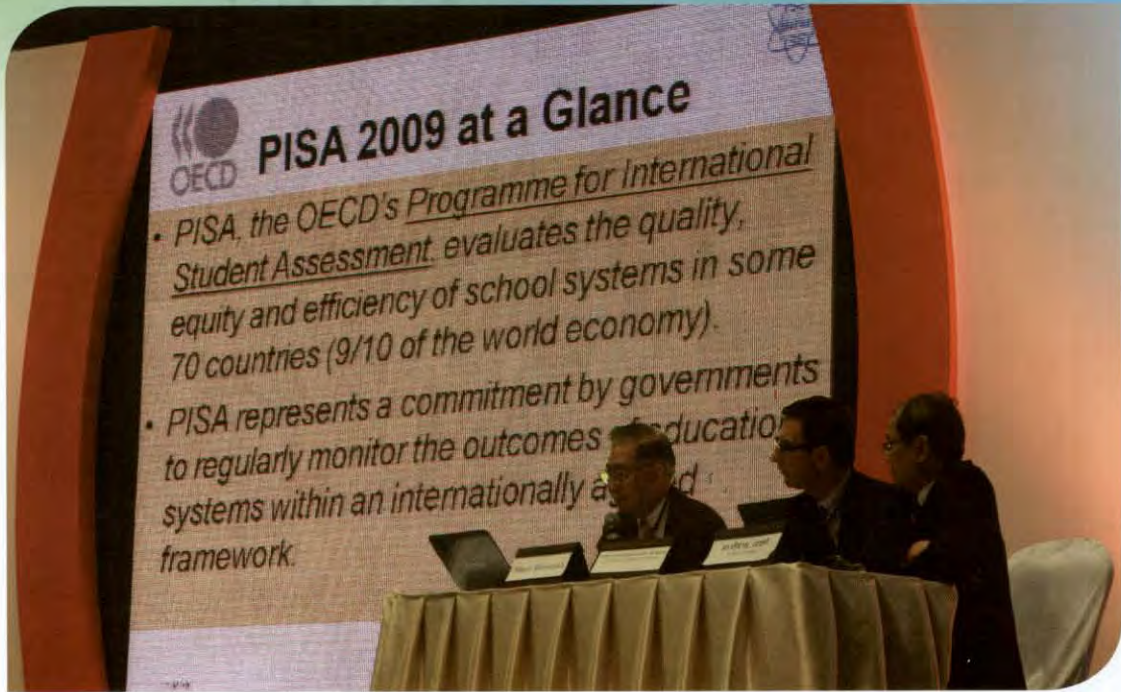
นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลเน้นการลงทุนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ครอบคลุมการพัฒนาครู หลักสูตร สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพและความรู้ของนักเรียน ตามแผนการเรียนการสอนอย่างสัมพันธ์กับทรัพยากรและปัจจัยแวดล้อมต่างๆ อันนำไปสู่การสร้าง

ระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) โดยกำหนดให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งตามผลการประเมินของโครงการ Programme for International Student Assessment (PISA)

โครงการ “PISA” เป็นโครงการประเมินผลผู้เรียนระดับนานาชาติ ดำเนินการโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) เริ่มประเมินครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๐ ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปีแรกเป็นต้นมา เพื่อศึกษาว่าระบบการศึกษาของแต่ละประเทศได้เตรียมความพร้อมให้กับประชาชนสำหรับการใช้ชีวิตและการมีส่วนร่วมในสังคมอนาคตเพียงพอหรือไม่ และเน้นการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนในการใช้ความรู้และทักษะเพื่อเผชิญโลกในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ศึกษาในสถานศึกษา โดยการประเมินทุก ๓ ปี และหนึ่งรอบการประเมินจะใช้เวลารวม ๙ ปี ครอบคลุมสมรรถนะ ๓ ด้าน คือ ๑) การรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ๒) การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) และ ๓) การรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ของผู้เรียนที่มีอายุ ๑๕ ปี ทุกสังกัด

ผลจากการสอบ PISA ทำให้รู้ว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยอยู่ระดับใดในเวทีโลกเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นถึงพัฒนาการของคุณภาพการศึกษาตลอดจนโอกาสและศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศ อย่างไรก็ตาม ผลการทดสอบ PISA ในปี ค.ศ. 2009 พบว่านักเรียนไทยได้คะแนนเฉลี่ยวิชาการอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เท่ากับ ๔๒๑ ๔๑๙ และ ๔๒๕ ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยยังไม่สามารถเตรียมเยาวชนไทยให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติได้ จากการวิเคราะห์ผลของโครงการ PISA ปี ๒๐๐๙ ปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ ทั้งด้านทรัพยากรบุคคล วัสดุ และเวลาเรียน พบว่า “ศักยภาพครู” เป็นประเด็นสำคัญในการเสริมสร้างบุคลากรของชาติให้มีความสามารถในการแข่งขันในเวทีนานาชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเห็นความสำคัญของการยกระดับให้นักเรียนไทยมีคะแนน PISA สูงขึ้น จึงร่วมมือกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ด้วยการเร่งดำเนินการสร้างองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมความพร้อม โดยการจัดทำคู่มือการพัฒนาครูเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินตามโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) โดยศึกษาสถานศึกษาต้นแบบ (best practice) ที่สามารถสร้างกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยได้ระดับมาตรฐานนานาชาติ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้และความเข้าใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง สร้างความร่วมมือในการพัฒนาและปรับกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้อยู่ในระดับ Top Twenty ตามการประเมินของโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

- การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ ๒

ปัจจัยสนับสนุนที่แตกต่างกันส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทและโรงเรียนขนาดใหญ่มีมาตรฐานของโรงเรียนแตกต่างกันมาก และเนื่องจากครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยตรง เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพและจำเป็นต้องหารูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมและแตกต่างไปจากโรงเรียนขนาดอื่นๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตระหนักถึงปัญหาการพัฒนาครูที่ยังคงใช้รูปแบบการพัฒนาแบบเดิมๆ ซึ่งขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การอบรมพัฒนาครูในบางครั้งไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของครู เพราะเป็นการจัดอบรมโดยส่วนกลาง ขาดการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรม ดังนั้น จึงดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีกรอบแนวคิดที่สำคัญคือการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้อบรมและผู้ให้การอบรม เพื่อยกระดับคุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติงานในภารกิจการสอนและการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการ ทั้งนักวิจัย ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ นักบริหารการศึกษา ชุมชน เพื่อร่วมกันศึกษาบริบทของพื้นที่และดำเนินการวิจัยและพัฒนา โดยมีระยะเวลาทำงาน ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ สร้างรูปแบบการพัฒนาฯ ระยะที่ ๒ ทดลองใช้รูปแบบฯ และระยะที่ ๓ ขยายผลสู่เครือข่าย

ผลการวิจัยระยะที่ ๑ และ ๒ พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้ประโยชน์จากการพัฒนาตามรูปแบบที่ดำเนินงานตามโครงการ รูปแบบการพัฒนาของแต่ละแห่งมีความหลากหลายมาก แต่มีจุดร่วมที่สำคัญคือ การพัฒนาทุกพื้นที่เริ่มต้นจากการหาความต้องการในการพัฒนา และวางแผนการพัฒนาดำเนินการเองโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม และพึ่งพาทรัพยากรที่มีอยู่ให้มากที่สุด วิธีการพัฒนานั้นการดำเนินการภายในโรงเรียน ครูไม่ทิ้งห้องเรียน กระบวนการพัฒนานั้นการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ผลจากการพัฒนาแต่ละแห่งได้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในเชิงบวก แต่ยังไม่แน่ชัดว่าเกิดจากผลการดำเนินงานของโครงการทั้งหมด เพราะยังมีปัจจัยหลายอย่าง que เข้ามาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ครูและผู้บริหารมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาครูที่ตนได้มีส่วนในการสร้างขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเสนอผลการวิจัยต่อสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง ทั้งครู ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ซึ่งมาจากหน่วยงานต่างๆ เช่น โรงเรียนขนาดเล็กใน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้แทนเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนา ครู สาระการนำเสนอคือ ผลการดำเนินงานที่เกิดจากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหาร สถานศึกษา ซึ่งนักวิจัย ครู และผู้บริหารแต่ละพื้นที่ได้ดำเนินการ บรรยายภาคการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างนักวิจัยกับผู้เข้าร่วมประชุมทั้งภาคเช้าและภาคบ่ายเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ โดยมี ผู้ทรงคุณวุฒิของโครงการ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิ์จรูญ เป็นที่ปรึกษาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการวิจัยในแต่ละฐาน การนำเสนอผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมรับฟังได้ให้ความสนใจรูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก มีการซักถาม ตอบคำถามตามประเด็นที่แต่ละฝ่ายสนใจและได้เรียนรู้เพื่อนำไปปรับใช้ ในบริบทของตน ในการนำเสนอผลการดำเนินงานแต่ละฐาน ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับเอกสาร ผลการดำเนินงานอย่างละเอียด และมีโอกาสซักถามผู้ที่เข้าร่วมโครงการอย่างใกล้ชิด ผลการประชุมในภาพรวมประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

- **บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครู**

คุณภาพของผู้เรียนสะท้อนถึงคุณภาพของครู ด้วยเหตุนี้การพัฒนาครูจึงมีความสำคัญ เพราะครูเป็น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข คุณภาพของ ครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ข้อค้นพบจากงานวิจัย หลายฉบับพบว่านักเรียนที่มีโอกาสได้เรียนกับครูที่สอนเก่งจะมีพัฒนาการที่ก้าวหน้ามากกว่านักเรียนที่ เรียนกับครูที่สอนไม่เก่งถึง ๓ เท่า

การยกระดับคุณภาพผู้เรียนเป็นการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ ของคนไทยให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของนโยบายด้านการศึกษาของชาติอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษาตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาครูทั้งระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนา การใช้ และการอํารงรักษาครูให้มีคุณภาพ จึงดำเนินการศึกษาและจัดทำ “บทวิเคราะห์ สถานภาพการพัฒนาครูทั้งระบบและข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพ ผู้เรียน” ที่สามารถจำแนกสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ได้ ๕ ประเด็นหลัก คือ ๑) การจัดการเรียนการสอนของครู ๒) คุณธรรม จริยธรรมของครู ๓) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ของครูเพื่อการจัดการเรียนการสอน ๔) องค์ความรู้ใหม่สำหรับครูในศตวรรษที่ ๒๑ และ ๕) การใช้ และการผลิตสื่อการเรียนการสอนของครู

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

- ปรับปรุงระบบบริหารจัดการของหน่วยงาน และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง พร้อมสร้างกลไกและเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน
- ปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมและวิธีการพัฒนาครู ปรับหลักสูตรและเนื้อหาการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ของครู
- ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ

และทั่วถึง พร้อมจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

ในการดำเนินงานนโยบายการศึกษาต่างๆ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษาสู่กลุ่มเป้าหมาย โดยผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้นักการศึกษา ตลอดจนผู้สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามบริบทต่างๆ เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง รวมถึงมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้

ผลการประเมินสู่การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล

- การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
ตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

การนำนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ สิ่งที่สำคัญคือ การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลสะท้อนนโยบายของรัฐบาลว่า เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ เพื่อนำไปสู่นโยบายต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานนโยบายระดับประเทศ มีภารกิจหลักประการหนึ่ง คือ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศ พร้อมทั้งรายงานผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องติดตามผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้ทราบถึงแนวทางการดำเนินงาน ความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคและผลสำเร็จที่เกิดขึ้น อันจะทำให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบายในภาพรวม และชี้แนะแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงดำเนินการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลทั้ง ๗ ประเด็น โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ในพื้นที่ รวมถึงการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา ทุกสังกัดและทุกจังหวัดทั่วประเทศ

ใน ๕ กลุ่ม คือ นักเรียน/นักศึกษา ครู/คณาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด/องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการ/ชุมชน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามหลักสถิติและได้กลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ ๑ ของประชากร จากนั้น ประมวลผลและแสดงผลการสำรวจข้อมูลการติดตามและประเมินการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ประจำปี

๒๕๕๕ ในภาพรวมประเทศไทย ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับและประเภทการศึกษาด้วยโปรแกรมประยุกต์ บนเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (iPad)

ผลการประเมินพบว่า หน่วยงานที่จัดการศึกษาทุกสังกัดมีการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลได้ผลดีเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๐ ฟังพอใจในนโยบายการจัดการหาเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ของรัฐบาล ขณะเดียวกันก็ยังคงต้องเร่งส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กให้มีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษมากขึ้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคต

จากผลการประเมินทั้ง ๗ ประเด็น มีข้อมูลที่น่าสนใจและควรให้ขบคิดต่อดังนี้

• การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ

ปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเป็นการใช้เพื่อการเรียนรู้ถึงร้อยละ ๘๑.๑ จากนโยบายการจัดการหาเครื่องคอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) ให้เด็กชั้น ป.๑ นักเรียน ผู้ปกครอง และครู ร้อยละ ๙๐ มีความพึงพอใจ มีผลทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจเรียน และมีการช่วยเหลือแนะนำเพื่อนระหว่างการเรียนมากขึ้น แต่ผู้เรียนยังมีความพร้อมในการเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) อยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับครู มีความรู้และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์พกพา (แท็บเล็ต) อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนใหญ่ใช้จัดทำแผนการสอน เตรียมการสอน ค้นคว้าข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และใช้จัดเก็บข้อมูลด้านการเรียนของนักเรียน มีการใช้ “โทรทัศน์เพื่อการศึกษา” ในการสอนและเพิ่มพูนความรู้ด้านเทคนิคการสอน

- การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน

จากการทดสอบ O-Net และ TOEFL ของทุกภาคพบว่า ความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนทุกระดับการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น รัฐควรกำหนดให้มีหลักสูตรที่บูรณาการอาเซียนในทุกกลุ่มสาระและทุกระดับการศึกษา และควรเพิ่มความเข้มข้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยจัดรายวิชาเลือก วิชาภาษาเพื่อนบ้าน ภาษาคู่ค้า ภาษาจีน เพิ่มขึ้น สำหรับ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ควรสอนภาษามลายู

- การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของบทเรียน สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของความรู้เพื่อการนำไปปฏิบัติ แต่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ยังอยู่ในระดับปานกลาง การนำหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานไปใช้ ยังมีความยุ่งยากสำหรับครู มีการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและประชาคมอาเซียน

ส่วนที่ต้องปรับปรุง คือ ความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในทุกภาคส่วนใหญ่ดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยจัดทำโครงการติวนักเรียนก่อนสอบ O-Net ส่วนการจัดทำโครงการห้องเรียนพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กที่มีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ มีการดำเนินงานน้อยที่สุด

• การสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา

แม้รัฐจะส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในหลายรูปแบบ แต่ผู้เรียนชั้นพื้นฐานยังเข้าเรียนไม่ครบ มีการออกกลางคันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมาก เนื่องจากส่วนใหญ่อพยพตามผู้ปกครอง มีปัญหาครอบครัว และฐานะยากจน ดังนั้น รัฐจึงได้สนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่

เยาวชนในพื้นที่ห่างไกลและมีอัตราการเรียนต่อต่ำ พร้อมจัดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา จากการประเมินพบว่า นักเรียน นักศึกษาพอใจกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) และโครงการ ๑ อำเภอ ๑ ทุน ที่รัฐบาลส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาในหลายรูปแบบ และแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนใช้มากที่สุดคือห้องสมุดโรงเรียน พิพิธภัณฑ์และสวนสัตว์

• การปฏิรูปครู ยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง

จากการที่รัฐเสริมสร้างขวัญกำลังใจครูโดยการกำหนดหลักเกณฑ์ความก้าวหน้าของการประกอบวิชาชีพครู และดำเนินโครงการครูคืนถิ่นเพื่อให้ครูได้อยู่ร่วมกับครอบครัว ทำให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพ

โครงการนี้ทำให้โรงเรียนรอบนอกขาดแคลนครู สาขาวิชาที่ขาดแคลน ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ และครูช่างในระดับอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่แก้ปัญหาด้วยการจ้างครูโดยใช้งบประมาณของสถานศึกษา ใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยสอน มีการเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของสถาบันผลิตครู โดยจัดตั้งคลัสเตอร์ครูศึกษาด้วย

• การจัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

ภาวะการว่างงานของประชากรในช่วง ๕ ปี ที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่จำนวนผู้ว่างงานยังมีมากกว่าจำนวนที่ขาดแคลน สะท้อนให้เห็นว่าถึงแม้จะมีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาตาม ที่สถานประกอบการต้องการ แต่อาจยังมีคุณภาพหรือคุณลักษณะอื่นๆ ที่ไม่ตรง ซึ่งสอดคล้องกับผลการ

ประเมินที่พบว่า ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะทางวิชาชีพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในระดับปานกลาง ดังนั้น รัฐจึงพัฒนาระบบบริหารวิชาศึกษาเพื่อการศึกษา ทั้งในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของผู้เรียนให้มีความรู้ทางด้านการจัดการธุรกิจ โดยจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิชาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (UBI) และจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning : WIL) รวมทั้งขยายศูนย์ซ่อมสร้างประจำชุมชน (Fix-it Center)

• การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ

จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ประเทศไทยมีบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา ๐.๙ คน ต่อประชากรพันคน ขณะเดียวกันงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนา มีเพียงร้อยละ ๐.๒๔ ของ GDP ซึ่งถือว่าต่ำมากหากเปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาอื่นๆ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาจึงได้สนับสนุนงบประมาณด้านวิจัยและพัฒนา โดยสนับสนุนให้ครู คณาจารย์ ทำวิจัยและพัฒนาควบคู่กับการสอน ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ ส่วนในสถานศึกษาต่ำกว่าอุดมศึกษา ยังมีการสนับสนุนทุนวิจัยค่อนข้างน้อย

ในการดำเนินงานข้างต้น คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบกรอบแนวทางและรายงานผลการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ และรับทราบรายงานผลการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ประจำปี ๒๕๕๕ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเสนอรายงานผลการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ประจำปี ๒๕๕๕ ในการประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ในรูปของการเสวนาทางวิชาการรายภูมิภาคและภาพรวม การจัดนิทรรศการแสดงผลการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ประจำปี ๒๕๕๕ และการเปิดตัวโปรแกรมประยุกต์ผลการติดตามและประเมินผลการศึกษา (Evaluation Application : Eva-ED) ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษารวมถึงทบทวนและปรับแก้ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาในระยะต่อไป พร้อมคาดหวังว่ารายงานดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่ผลักดันหรือกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการประเมินไปพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษาและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

“มหกรรม”

การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย

- การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๖ “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย”
  - ◆ การประชุมทางวิชาการ “การวิจัยทางการศึกษา ระดับชาติ” ครั้งที่ ๑๕
  - ◆ การประชุม “การเสริมสร้างความสามารถในการ พัฒนารอบคุณวุฒิแห่งชาติ : ประเมินความต้องการ”
  - ◆ การประชุมระดับภูมิภาค “การพัฒนาศึกษา ด้านนวัตกรรม การบูรณาการการศึกษา และความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียม ผู้เรียนสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน”
  - ◆ นิทรรศการ “เส้นทางการพัฒนาศึกษาเพื่อ อนาคตประเทศไทย”
  - ◆ สภาการศึกษา : สรรสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา สมัยใหม่

การประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย”

การศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาอนาคตของประเทศไทย ให้ก้าวทันกับสถานการณ์โลกและกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการดำรงอยู่ของชีวิต และนำไปสู่การสร้างความรู้และความเข้มแข็งให้เป็นทุนทางปัญญาของคนไทย ที่ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติ

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการศึกษา เห็นได้จากนโยบายด้านการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาใน ๗ ประเด็นหลัก เพื่อพัฒนาอนาคตของประเทศไทย

- เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการปฏิรูประบบความรู้ในสังคมไทย
- สร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษา
- ปฏิรูปครู โดยยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง
- จัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
- พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
- สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ
- เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน

การผลักดันนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลให้ประสบผลสำเร็จเพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติในอนาคต ให้มีคุณภาพระดับสากลและตอบสนองความต้องการของประเทศและนานาชาติได้ จำเป็นต้องมีการจัดทำแผนการศึกษา ยุทธศาสตร์ มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน และการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษา รวมทั้งต้องมีการบริหารจัดการการศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานขององค์ความรู้ นวัตกรรมสมัยใหม่ แบบปฏิบัติที่ดี ตลอดจนการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และผลิตภัณฑ์บนฐานความรู้จากงานวิจัย การใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย การติดตามประเมินผลและหลักฐานเชิงประจักษ์ทางการศึกษา ตลอดจนความร่วมมือและบูรณาการอย่างแท้จริงระหว่างทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรหลักที่มีภารกิจด้านพัฒนานโยบาย แผน มาตรฐานการศึกษาของชาติ วิจัย ประสาน และส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ จึงได้ดำเนินการพัฒนาแผนและยุทธศาสตร์การศึกษา รวมถึงกรอบและทิศทางการวิจัยและการประเมินผลการศึกษาในลักษณะของการบูรณาการแบบองค์รวม ที่อยู่บนฐานแนวคิดของการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล โดยแสดงให้เห็นถึงกรอบแนวทางและเส้นทางความสำเร็จของการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทยในทุกกระดับและประเภทการศึกษา ให้มุ่งสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการเพิ่มศักยภาพ ความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นพร้อมกับเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ให้มีความรู้และทักษะ โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ภาษาท้องถิ่นและภาษาต่างประเทศ รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลกอย่างยั่งยืน ตลอดจนเตรียมพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลสู่
 ความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงต้องมีการรวมพลังทุกภาคส่วนของสังคมให้
 เข้ามามีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษา
 เพื่อร่วมกันสร้างอนาคตที่ดีของประเทศไทย โดยได้จัดประชุมสัมมนา
 ทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๖ ของสำนักงานเลขาธิการ
 สภาการศึกษา เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕
 มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอนด์ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แอท
 เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ ด้วยมุ่งหวังให้เป็นเวทีทางวิชาการในการนำเสนอ เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
 และรวมพลังขับเคลื่อนให้เกิดการนำกรอบแนวทางและเส้นทางความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาไทย
 รวมถึงผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และแบบปฏิบัติที่ดีที่
 สนับสนุนและส่งผลกระทบต่อการศึกษา ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาระบบสุขภาพมนุษย์
 และสังคม สู่การสร้างอนาคตที่ดีและเข้มแข็งของประเทศอย่างแท้จริงและยั่งยืน

การจัดประชุมครั้งนี้ เป็นความร่วมมือขององค์กรหลักและองค์กรในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการ สถาบัน องค์กรระหว่างประเทศ อาทิ องค์กร UNESCO และ OECD สำนักงานเลขาธิการอาเซียน รวมทั้งสถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทย ร่วมกันระดมผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการด้านการศึกษา มาแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และนำเสนอประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อให้เกิดความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

สำหรับกิจกรรมการประชุมสัมมนาทางวิชาการ ประกอบด้วย การประชุมสำคัญๆ อาทิ การประชุมทางวิชาการ “การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ” ครั้งที่ ๑๕ การประชุม “การเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนารอบคุณวุฒิแห่งชาติ : ประเมินความต้องการ” การประชุมระดับภูมิภาค “การพัฒนาการศึกษาด้านนวัตกรรม การบูรณาการการศึกษาและความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน” การนำเสนออิทธิพล “เส้นทางการพัฒนาการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” การเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนำเสนอโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยผ่าน Apple Application (App Store) ด้านการวิจัย การประเมินผล และสถิติเพื่อการวางแผน

นอกจากนั้น ยังมีการอภิปรายที่สำคัญๆ หลายเรื่อง อาทิ นโยบายการศึกษาของประเทศไทย การพัฒนาหลักสูตร เส้นทางการพัฒนาครู นโยบายด้านการเรียนการสอน สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา การเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ การประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาล การประเมินผล PISA ในประเทศไทย การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน การศึกษาปฐมวัย ผลการประเมิน PISA ของนักเรียนไทย ข้อผูกพันของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมาย ๖ ข้อ ตามรายงานการติดตามการดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชนระดับโลก รวมถึงข้อริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อนของเลขาธิการสหประชาชาติ ฉบับภาษาไทย และกรณีของประเทศไทยในการดำเนินงานให้เด็กทุกคนได้เรียน ซึ่งแสดงถึงความพยายามของรัฐบาลไทยที่จะสร้างและประกันโอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับประชากรทุกกลุ่ม

ในการประชุมดังกล่าว มีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมงานวันละประมาณ ๒,๐๐๐ คน ประกอบด้วย เอกอัครราชทูต ผู้แทนองค์การระหว่างประเทศ อาทิ UNESCO, OECD, NZQA ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ตลอดจน ครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐและเอกชน นักวิชาการศึกษาและผู้สนใจอื่นๆ ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำ “สารการประชุม” รายวัน จำนวน ๓ ฉบับ เพื่อนำเสนอรายละเอียดสาระและกิจกรรมต่างๆ ภายในงานด้วย

การประชุมทางวิชาการ “การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ” ครั้งที่ ๑๕

การวิจัยทางการศึกษา เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ และสร้างทุนปัญญาของมนุษย์ เป็นกระบวนการสร้างเสริมกระบวนการคิดและปัญญาของคนในชาติ สู่การสร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์และ/หรือผลิตภัณฑ์สมัยใหม่ในด้านการศึกษา โดยอยู่บนฐานความรู้ของงานวิจัยและความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ๆ ที่เป็นระบบ เชื่อถือได้ และได้รับการยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวม

การวิจัยทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้และเกิดปัญญา การวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมจึงเป็นกลยุทธ์หรือวิธีการสำคัญที่ใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาคน โดยพื้นฐานการวิจัยเป็นศาสตร์ที่มีหลักวิชาและเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสิ่งประดิษฐ์คิดค้นใหม่ที่เชื่อถือได้ เหตุนี้การวิจัยทางการศึกษาจึงเป็นตัวจักรสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมใหม่ๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นเป้าหมายและฐานหลักของการพัฒนาประเทศ

อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การวิจัยสามารถตอบสนองเป้าหมายของนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาใน ๗ ประเด็นหลักเพื่อพัฒนาอนาคตของประเทศไทย ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดประชุมทางวิชาการ “การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ” ครั้งที่ ๑๕ (The 15th National Symposium on Education Research) เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอนด์ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำเสนอ เผยแพร่ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการนำกรอบแนวทางและเส้นทางความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาไทยตามประเด็นนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคน สังคม ที่นำไปสู่การสร้างอนาคตที่ดีของประเทศไทย ตลอดจนเป็นการกระตุ้น เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ให้มีการใช้ประโยชน์ของงานวิจัยในการพัฒนาการศึกษาให้กว้างขวางมากขึ้น

กิจกรรมการประชุมทางวิชาการ ประกอบด้วย การนำเสนอผลงานวิจัยและ ข้อค้นพบสำคัญของผลงานวิจัยทางการศึกษา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทยตามนโยบายด้านการศึกษา ของรัฐบาล การเสวนาทางวิชาการประเด็น สำคัญด้านการวิจัยทางการศึกษา การนำเสนอ นิทรรศการ การเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการนำเสนอโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยด้านงานวิจัยทางการศึกษา (Research Application: Re-ED)

การนำเสนอผลงานวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกในครั้ง นี้ ได้ข้อค้นพบสำคัญของผลงานวิจัย ทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทยตามนโยบายด้านการศึกษา ของรัฐบาล ดังนี้

๑. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างและกระจายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับและ ประเภทการศึกษา ได้ข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

๑) เป็นงานวิจัยที่ให้ความสำคัญกับผู้ด้อยโอกาสหรือผู้ต้องการการสนับสนุนที่จำเป็นต้อง แตกต่างจากผู้อื่นทั่วไป

๒) เป็นงานวิจัยที่ทันต่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของภูมิภาคและประเทศไทย ให้ความเคารพใน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เคารพสิทธิทางการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับผู้มีโอกาสอื่นๆ

๓) เป็นงานวิจัยที่ตอกย้ำความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชน การกำหนดทิศทางการจัดการ ศึกษาที่มีคุณภาพ มีการแก้ไขทัศนคติและความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อตัวผู้เรียน การพัฒนา ครูผู้สอน ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน หรือแม้แต่ตัวผู้เรียนเอง เข้าใจเพื่อนที่ต่างจาก ตนเองและก็ต้องเข้าใจตัวเองด้วย

๒. การปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ได้ข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

๑) วิธีการสนับสนุน อำนวยความสะดวก เป็นวิธีการที่ต้องพัฒนามาก และจำเป็นต้องทำ แผนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ เด็กต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูต้องเป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก สอนน้อยแต่ให้เรียนรู้มาก (Teacher less, learn more) “ทำอย่างไรให้นักเรียนได้เรียน”

๒) มหาวิทยาลัยกับโรงเรียนทำงานเป็นเครือข่าย โรงเรียนต้องการพี่เลี้ยงด้านวิชาการ มีครู มีกิจกรรมที่ดี ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงได้ เชื่อว่าโรงเรียน ครูผู้บริหาร ควรชวนช่วยตัวเองได้

๓) ข้อค้นพบเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)

๓.๑) งานวิจัยบางเรื่องมีทั้งแบบที่ใช้วิธีการ สร้างรูปแบบ นำไปทดลอง พิสูจน์ว่ารูปแบบใดใช้ได้ดีเพียงใด ดังนั้น ผู้นำที่นำเสนอจึงอยู่ที่รูปแบบ ส่วนผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนหรือนักศึกษาเป็นรอง

๓.๒) งานวิจัยอีกส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มหรือองค์กร เป้าหมาย โดยกำหนดกรอบแนวคิด เป้าหมาย สิ่งที่ต้องการพัฒนา ความพร้อมขององค์กร แล้วสรุปเป็นรูปแบบ ซึ่งมักจะ得多หลายรูปแบบ โดยพบว่า ผู้นำของการนำเสนอจะอยู่ที่ผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน หรือกลุ่มเป้าหมาย

๓.๓) งานวิจัยบางเรื่องให้ความสำคัญเท่ากันแต่ผู้เรียนได้น้ำหนักมากกว่า

๔) พบหลุมดำเกี่ยวกับการเลือกใช้เครื่องมือ การเก็บข้อมูล ประมวลผล คิดวิเคราะห์ เลือกวิธีไม่เหมาะสม และการแปลผลไม่ลงลึกพอที่จะใช้เป็นประโยชน์ได้ หรือแปลผลอย่างเหมารวม

๕) งานวิจัยควรบอกวิธีการทำอะไร มากกว่าเพียงบอกอะไร เป็นอย่างไร เกิดอะไร

๓. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ได้ข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

๑) ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์ ตามกระบวนการ ๑๐ ขั้นตอน ดังนี้ (๑) เสาะหา รวบรวม ประมวลความรู้ (๒) คัดเลือกและตัดสินใจ (๓) วิเคราะห์สร้างเนื้อหา (๔) ออกแบบและวางแผน (๕) มิตีสัมพันธ์ (๖) ศึกษาการสร้างผลงานด้วยโปรแกรมประยุกต์ (๗) ปฏิบัติการสร้างผลงาน (๘) ตรวจสอบทดลองใช้ (๙) ปรับปรุงและ (๑๐) เผยแพร่และนำไปใช้

๒) ได้ต้นแบบชุดเครื่องมือการจัดการเรียนการสอน e-Learning บนหน้าเว็บแบบสำเร็จรูปที่มีองค์ประกอบครบถ้วน โดยใช้ Google sites ทำเป็นระบบการจัดการเรียนการสอน (Learning Management System) รายวิชากายภาคศาสตร์และรังสีกายภาคศาสตร์

๓) ได้ต้นแบบสื่อการสอนทางคอมพิวเตอร์ในวิชาวิเคราะห์ก๊าซในเลือดของนักศึกษาแพทย์ที่เป็นรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ที่สามารถติดตามกระบวนการเรียนรู้และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

๔. การปฏิรูปครู โดยยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ได้ข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

๑) หลักสูตรการผลิตครูสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มุ่งพัฒนาผู้เรียนใน ๕ องค์ประกอบหลัก

๑.๑) ความสามารถพื้นฐานทางจริยธรรม (Ethical Underpinning) ได้แก่ การอยู่ร่วมกัน และมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการตระหนักถึงความสวยงามของการอยู่ร่วมกันในวัฒนธรรมที่หลากหลาย

๑.๒) ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต (Knowledge) ได้แก่ ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ และความรู้ที่เป็นพื้นฐานเกี่ยวกับประเทศตนเองและประชาคมโลก

๑.๓) ความสามารถในการคิด (Thinking) ได้แก่ คิดแก้ปัญหา คิดเชิงวิเคราะห์ คิดเชิงสร้างสรรค์และคิดเชิงวิพากษ์

๑.๔) ความสามารถในการนำตนเอง (Leadership) ได้แก่ ตระหนักในคุณค่าตนเอง สร้างภูมิคุ้มกันตนเองและความสามารถในการโน้มน้าวใจผู้อื่นให้คล้อยตาม

๑.๕) ความสามารถที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพครู (Competency) ได้แก่ การใช้ภาษาและเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การใช้จิตวิทยา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การบริหารจัดการในห้องเรียน การวิจัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการดำรงตนในการประกอบวิชาชีพครู

๒) ได้เน้นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ ของนิสิตครู ๙ สมรรถนะ คือ (๑) การกำหนด วัตถุประสงค์ในการประเมินและสิ่งที่ประเมิน (๒) การให้ผลย้อนกลับกับผู้เรียน (๓) การสร้าง และใช้เครื่องมือ (๔) การให้คะแนนและแปล ความหมาย (๕) การออกแบบการประเมินสภาพจริง

(๖) การตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือประเมิน (๗) การให้ระดับคะแนนและการ รายงานผล (๘) การใช้การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู (๙) การจัดทำ โครงการในการออกแบบการประเมินการเรียนรู้ และใช้กระบวนการสอน ๕ ขั้นตอน คือ กระตุ้น ความสนใจ สืบเสาะหาคำตอบ สรุปผล ขยายความรู้และประเมินผล

๓) ได้รูปแบบและหลักสูตรการพัฒนาครูและผู้บริหารการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนขนาดเล็กที่ใช้ ๓ องค์ประกอบหลัก คือ

๓.๑) การมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัย โรงเรียน ชุมชน

๓.๒) ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงาน ๓ ด้าน : บรรยากาศ เจตคติ การคาดหวัง และแรงจูงใจ

๓.๓) ใช้กระบวนการพัฒนา ๓ รูปแบบ คือ การฝึกอบรมโดยตรง (Direct Training) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน (Learning in School) และการเรียนรู้นอกโรงเรียน โดยใช้เครือข่าย ทางสังคม (Learning out of School via Social Network)

๕. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ได้ข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

๑) การจัดการศึกษาด้วยรูปแบบของพหุวัฒนธรรม จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรม และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

๒) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูภาคใต้ใน ๓ ด้าน คือ (๑) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร (๒) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ (๓) การจัดการชั้นเรียน คือ ประสบการณ์ในการสอนและการพัฒนาตนเองของครู โดยการพัฒนาตนเองของครูมีผลมากที่สุด

๖. การพัฒนาคุณภาพการอุดมศึกษาและการอาชีวศึกษา สู่วิชาชีพที่สอดคล้องกับตลาดแรงงานและการมีงานทำ ได้ข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

๑) การพัฒนาศักยภาพวัยรุ่นเพื่อแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะการคิด ทักษะการจัดการกับความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปสู่การเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข

๒) การปลูกฝังแนวคิดและพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพให้บัณฑิตเภสัชศาสตร์เพื่อผลิตเภสัชกรพันธุ์ใหม่ที่ดูแลผู้ป่วยรอบด้านและเน้นการสร้างเสริมสุขภาพ สามารถทำได้โดยการสอดแทรกแนวคิดและกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพเข้าไปในหลักสูตรและพันธกิจหลักของคณะทุกด้าน ซึ่งการดำเนินการและติดตามผลควรทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนและเป็นรูปธรรม โดยใช้วงจร PDCA เป็นตัวควบคุม

๓) สิ่งสำคัญในการพัฒนาองค์กร คือ (๑) การศึกษาทำความเข้าใจกับบริบทขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะพัฒนาอย่างลึกซึ้ง (๒) ดำเนินการให้มีกระบวนการจัดการความรู้เรื่องที่จะพัฒนาจากบุคลากรทุกฝ่าย และ (๓) ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่ายและทุกระดับชั้นในองค์กร จึงจะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จในเรื่องที่จะพัฒนาได้ อย่างเป็นรูปธรรม

๗. การพัฒนาทุนทางปัญญาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ได้ข้อค้นพบสำคัญ ดังนี้

๑) อาชีพที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคาดหวัง มีจำนวน ๑๖ สาขา ส่วนคุณลักษณะของบัณฑิตที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคาดหวัง มีจำนวน ๓ ด้าน ๒๖ คุณลักษณะ ได้แก่ (๑) ด้านพุทธิพิสัย จำนวน ๑๒ คุณลักษณะ (๒) ด้านจิตพิสัย จำนวน ๘ คุณลักษณะ และ (๓) ด้านทักษะพิสัย จำนวน ๖ คุณลักษณะ

๒) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยมีความพร้อม ร้อยละ ๔๙.๔๘ ในการพัฒนาบัณฑิตเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๓) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต มี ๓ ด้าน คือ (๑) ความต้องการจำเป็นด้านอาชีพ (๒) ความต้องการจำเป็นด้านกิจกรรมการผลิตและพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และ (๓) ความต้องการจำเป็นด้านคุณลักษณะของบัณฑิต

๔) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก คือ โครงสร้างขององค์ประกอบสำคัญในกระบวนการบริหารงานวิชาการ ๕ ด้านที่มีความสัมพันธ์กัน คือ (๑) หลักสูตร (๒) การจัดการเรียนการสอน (๓) การนิเทศการสอน (๔) การวัดและประเมินผล และ (๕) การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยใช้วงจร PDCA เป็นตัวควบคุม และเมื่อได้บริหารวิชาการแล้วจะส่งผลให้โรงเรียนสามารถเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก

๕) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ มี ๘ ขั้นตอน คือ (๑) ขั้นการเร้า (Instigation) (๒) ขั้นการศึกษาสำรวจ (Exploration) (๓) ขั้นการสร้างโมโนติเริ่มแรก (Pre-concept) (๔) ขั้นการพยากรณ์หรือการทำนาย (Predict) (๕) ขั้นอธิบายเหตุในการพยากรณ์ (Explain the predict) (๖) ขั้นการทดลอง (Experiment) (๗) ขั้นอธิบายผลการทดลอง (Explain the result) และ (๘) ขั้นอธิบายความแตกต่าง (Describe the Differences)

๖) การนำผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้เพื่อให้เกิดผล จำเป็นต้องศึกษากลุ่มประชากรที่จะใช้ บริบทชุมชนที่จะใช้ ว่ามีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงอย่างไรกับผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ที่จะนำไปใช้อย่างไร จากนั้นจึงจัดทำสื่อเผยแพร่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทแล้วสร้างคู่มือการใช้ในเรื่องนั้นๆ

สำหรับกิจกรรมที่สำคัญ ซึ่งเป็นการเสวนาทางวิชาการในประเด็นสำคัญด้านการวิจัยทางการศึกษาสามารถสรุปข้อค้นพบและการนำไปใช้ประโยชน์ที่ได้จากการเสวนาและอภิปรายพิเศษ ได้ดังนี้

๑. ผลงานวิจัยด้านการศึกษาในปัจจุบันมีอยู่จำนวนมากแต่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาควรจัดทำคลังข้อมูลการวิจัยโดยนางงานวิจัยที่มีทั้งหมดลงในเว็บไซต์ที่ทุกคนสามารถเข้ามาดูและดาวน์โหลดได้ หรือมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านสื่อออนไลน์และการจัดประชุมแบบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่มีการเผชิญหน้ากัน รวมทั้งการสอนในมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้นักศึกษาอ่านงานวิจัย คิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ อภิปรายและทำวิจัยเพื่อต่อยอดเพิ่มขึ้น

๒. มีการส่งเสริมในเรื่องทุนวิจัย ซึ่งในปัจจุบันมีการให้ทุนวิจัยน้อยมาก เนื่องจากประเทศกำลังประสบปัญหาเรื่องงบประมาณ ทำให้ทุกภาคส่วนถูกตัดงบประมาณ หรือบางครั้งการขอทุนวิจัยมีกติกามาก จึงเป็นอุปสรรคสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ ๆ ที่จะขอทุน ดังนั้น สิ่งที่จะต้องร่วมมือกัน คือ การเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส

โดยการนำงานวิจัยที่ไม่เคยถูกนำมาใช้ ให้ออกมาใช้ในเชิงพาณิชย์ให้ได้ โดยนักวิจัยจะต้องเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นผู้ขาย โดยการทำงานวิจัยแล้วสามารถนำมาสร้างให้เกิดรายได้

๓. นอกจากการทำวิจัยในระดับพื้นที่แล้ว อาจทำวิจัยในสาขาวิชาการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนในระดับต่างๆ ที่สำคัญ เช่น สาขาจิตวิทยาและเทคโนโลยีการเรียนการสอน เศรษฐศาสตร์และสังคมวิทยา เนื่องจากพบว่า การไม่มีความรู้ในเรื่องเศรษฐศาสตร์จะทำให้ใช้เงินลงทุนในเรื่องการศึกษามาก แต่ไม่คุ้มค่า ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการการศึกษาจะอย่างไรให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ รวมทั้งต้องมีการร่วมมือกับผู้ปกครอง ทำอย่างไรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ช่วยเหลือการศึกษามากขึ้น และปัญหาเรื่องอิทธิพลของสื่อ สภาพแวดล้อมที่จะมีผลกระทบต่อการศึกษา

๔. ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าสังคมไทยจะเป็นสังคมผู้สูงอายุ จะส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงมากมาย การวิจัยและพัฒนาจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยได้ในการพัฒนาเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ในเรื่องนี้จึงเป็นโจทย์การวิจัยที่กระทรวงศึกษาธิการจะต้องคิดว่า ถ้าเด็กน้อยลง ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น จะจัดการศึกษาอย่างไร

๕. เพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษาไทย ผู้วิจัยควรมองหาคำตอบใหม่ หมายถึง การวิจัยการศึกษา ผลลัพธ์หรือคุณภาพผู้จบการศึกษาทั้ง ๓ ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษา

๖. การวิจัยทางการศึกษาไม่สามารถจะใช้ประโยชน์ได้ดี ถ้าหากผู้วิจัยไม่ใช้กระบวนการวิจัยที่มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยควรใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน คือการใช้การวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณควบคู่กันไป

๗. พื้นฐานของการทำมาหากินในปัจจุบันนี้ต่างต้องอาศัยวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้น ดังนั้น นักวิจัยจะต้องเป็นมนุษย์ที่มีหลายมิติในตัวเอง จะต้องเป็นนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย นักผลิต และผู้ขาย โดยงานวิจัยที่ออกมาจะต้องเป็นงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่คิดเองและไม่ได้ลอกเลียนแบบใคร ไม่ได้คัดลอกสิทธิบัตรผู้อื่น และจะต้องเป็นงานวิจัยที่ยกระดับคุณภาพชีวิตด้วย

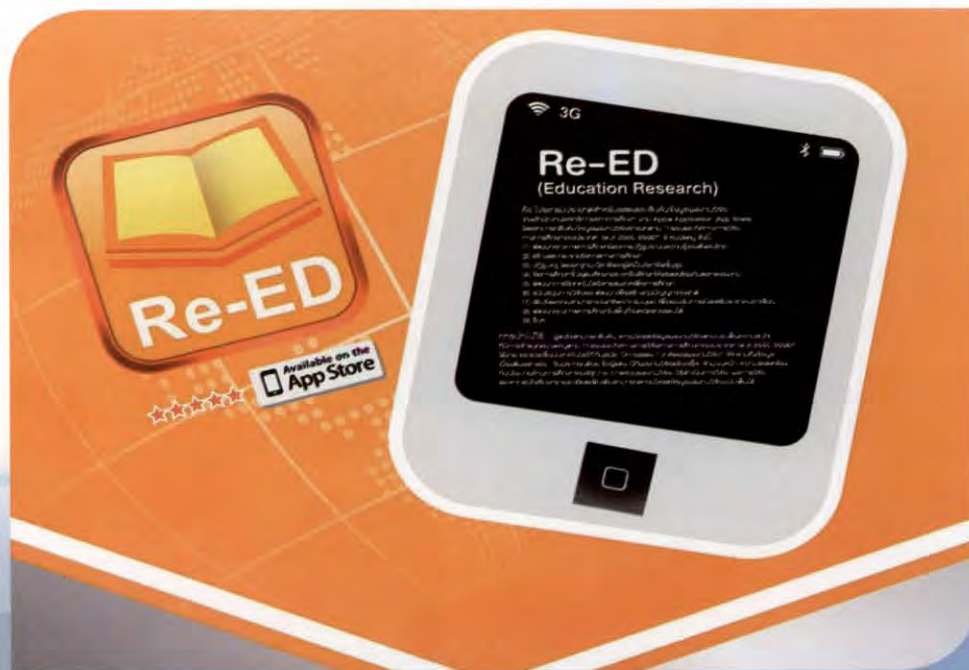
๘. การทำวิจัยเป็นเพียงกระบวนการหรือเครื่องมืออย่างหนึ่งที่น่านำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ครูที่จะนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอนจะต้องมีความเข้าใจชัดเจนในกระบวนการวิจัย และสามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้เรียนซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้าย โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์และหาเหตุผล
ดังนั้น ครูจะต้องเป็นผู้คอยกระตุ้น จูงใจ ให้เด็กเกิดความสนใจและช่วยประคับประคอง การวิจัยเป็น
การฝึกนิสัยใฝ่เรียนรู้ และเกิดความภาคภูมิใจที่สามารถหาคำตอบได้ด้วยตัวเอง สิ่งเหล่านี้ถ้าเด็กได้รับ
การฝึก ชีวิตจะเริ่มต้นด้วยการตั้งโจทย์ หาวิธีการแก้ไข หานวัตกรรมใหม่ๆ และสามารถนำไปพัฒนา
การทำงานต่อไปได้

๙. ควรมีการจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนปัญหาอุปสรรคในเรื่องการจัดการเรียนการสอน
และแนวทางการปฏิรูปทั้งในระดับโรงเรียน สถาบันการศึกษา ท้องถิ่น ภูมิภาคและประเทศ รวมทั้ง
การเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาอย่างแท้จริง

๑๐. ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ และนักศึกษามองปัญหาในเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณ คิดโจทย์
ที่สำคัญและเป็นประโยชน์ ตั้งคำถามและหาคำตอบตลอดชีวิต ให้ศึกษาแบบนักวิทยาศาสตร์หรือ
นักวิชาการ เช่น วิเคราะห์เรื่องของปัญหาและการหาทางออกของการจัดการเรียนการสอน
ของประเทศ การจัดการศึกษาในวิทยาลัยครูหรือในมหาวิทยาลัยที่สอนด้านครุศาสตร์หรือคณะอื่นๆ
สิ่งที่สำคัญควรให้นักเรียน นักศึกษาเรียนรู้ตั้งแต่แรกว่ากระบวนการเรียนรู้จะเรียนรู้อย่างไร
ให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้น ยังมีการนำเสนอนิทรรศการและการเสวนาด้านการวิจัยการศึกษา มีการจัดแสดงผลงาน
การขับเคลื่อนนโยบายวิจัยและพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ ผลงานวิจัยที่ผ่านการ
พิจารณาตัดสินผลงานวิจัยดีเด่น รอบที่ ๑ จำนวน ๒๔ เรื่อง ให้นำเสนอในการประชุม โดยจำแนก
ตามประเด็นนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล รวมถึงการนำเสนอโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทย
ด้านงานวิจัยทางการศึกษา (Education Research) หรือ Re-ED ด้วย

การประชุม

“การเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนา กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ : ประเมินความต้องการ”

โลกที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนา กำลังคนสู่มาตรฐานสากล คือ การพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework – NQF) โดยใช้ระบบคุณวุฒิเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในการประเมินศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล ที่เชื่อมโยงคุณวุฒิการศึกษากับการเทียบโอน ประสบการณ์ ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการเชื่อมโยงและสร้างความร่วมมือระหว่าง การศึกษาในระดับต่างๆ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้คนไทยที่อยู่ใน วัยแรงงานมีความรู้ความสามารถตรงตามความ ต้องการของตลาดแรงงานทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ รวมทั้งมองเห็นถึงเส้นทาง การเรียนรู้และความก้าวหน้าอย่างชัดเจน

และยังเป็นการส่งเสริมการประกันคุณภาพของบุคคลตามระดับคุณวุฒิอีกด้วย ซึ่งแนวคิดดังกล่าว กำลังขยายวงกว้างไปทั่วโลกทั้งในระดับชาติและนานาชาติ อาทิ ประชาคมยุโรป (EU) ได้จัดทำ กรอบคุณวุฒิของกลุ่มประชาคมยุโรป (EQF) ไว้สำหรับเป็นแนวทางให้ประเทศต่างๆ ในยุโรปใช้เป็น กรอบแนวทางพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ส่วนในกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN) ขณะนี้อยู่ ระหว่างการจัดทำกรอบคุณวุฒิของอาเซียน (ASEAN Qualifications Framework) เพื่อหาแนวทาง การพัฒนาหรือเทียบเคียงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติในภูมิภาคอาเซียน และพัฒนาคุณภาพกำลังคนในภูมิภาค อาเซียน ซึ่งมีการเคลื่อนย้ายแรงงานและการศึกษาเช่นเดียวกับกลุ่มประชาคมยุโรป โดยได้มีการประชุม ทหารือในระดับนานาชาติหลายครั้ง แต่แต่ละครั้งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO), Australian Education International (AEI) และ German Society for International Cooperation (GIZ)

การประชุมปฏิบัติการ เรื่อง การเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ : ประเมินความต้องการ เป็นการประชุมหนึ่งในการประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๖ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอนด์ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร ร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับประเทศสมาชิกอาเซียนที่ใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และประเทศนิวซีแลนด์ ที่มีประสบการณ์ในการพัฒนากรอบคุณวุฒิมาเป็นเวลานาน และร่วมกันกำหนดแนวทางความร่วมมือการเชื่อมโยงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงผลักดันให้มีการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ในการประชุมมีการบรรยายและอภิปรายเรื่องต่างๆ อาทิ การยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การเป็นประชาคมอาเซียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ การจัดทำรายละเอียดของกรอบคุณวุฒิของกลุ่มอุตสาหกรรม เป็นต้น

ในการประชุมเรื่องกรอบคุณวุฒิครั้งนี้ ดร.ศศิธรา พิชัยชาญณรงค์ เลขาธิการสภาการศึกษา ได้นำเสนอการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อยกระดับสู่ประชาคมอาเซียน โดยแบ่งประเด็นการนำเสนอเป็น ๔ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. ความหมาย ความสำคัญ และการดำเนินงานการจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework) หมายถึง กรอบแนวทางการเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ของระดับคุณวุฒิการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับประเภทการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา วิชาชีพ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กับระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ผ่านการทดสอบ วัดและประเมินผล และการเทียบโอนตามระดับคุณวุฒิแห่งชาติ

ความสำคัญของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework) คือ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็นกลไกที่นำไปสู่การเทียบคุณวุฒิในระดับต่างๆ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในระบบและนอกระบบการศึกษาได้รับการยอมรับ และรับรองความรู้ความสามารถ

การดำเนินงานจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มีขั้นตอนในการดำเนินการตั้งแต่การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมประชุมและศึกษาดูงานจากประเทศที่ประสบความสำเร็จ ตลอดจนการแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และจัดประชุมประชาพิจารณ์ก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๖ ที่ผ่านมา

๒. การจัดทำรายละเอียดกรอบคุณวุฒิของกลุ่มอาชีพ กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมต่างๆ ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติในระยะแรก ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้คัดเลือกกลุ่มอาชีพ กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม จำนวน ๑๗ กลุ่ม

๓. กรอบคุณวุฒิอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework : AQRF) คือ วิธีการเชื่อมโยงกรอบคุณวุฒิของประเทศสมาชิกโดยเทียบเคียงกับกรอบคุณวุฒิที่เป็นแกนกลาง (AQRF) และนำไปสู่การปฏิบัติภายในปี ๒๕๖๑ ทั้งนี้ กรอบคุณวุฒิอาเซียนมี ๘ ระดับ ประกอบด้วย สมรรถนะหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ๓ ส่วน คือ ความรู้และทักษะ (Knowledge and Skills) การประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะ (Application) และความรับผิดชอบและความน่าเชื่อถือ (Responsibility and Accountability)

ประชุมปฏิบัติการเสริมสร้างความสามารถเรื่องกรอบคุณวุฒิ
ประเมินความต้องการ
National Qualifications Framework Capacity Building Work
วันจันทร์ที่ 24 มิถุนายน 2556
Monday 24 June 2013

๔. แผนการดำเนินงานขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อยกระดับสู่ประชาคมอาเซียน

การดำเนินงานขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อยกระดับสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ เป็นจุดเริ่มต้นของ ASEAN Common Reference Framework และจะนำสู่การปฏิบัติด้วยการเทียบเคียงในประเทศอาเซียน (Implementation of ASEAN QF Referencing) ในปี ๒๕๖๑ ประเทศไทยแบ่งการดำเนินงานเป็น ๒ รูปแบบ คือ การดำเนินงานภายในประเทศและการดำเนินงานร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนและภาคีเครือข่าย โดยดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่การปฏิบัติใน ๔ ภูมิภาค โดยภาคกลางเป็นการจัดประชุมสัมมนาระดับนานาชาติเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ส่วนการดำเนินงานร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนและภาคีเครือข่าย ประเทศไทยเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ Towards Developing an ASEAN Common Reference Framework และจะร่วมทำโครงการความร่วมมือกับประเทศอินโดนีเซียและฮ่องกง โดยมีประเทศนิวซีแลนด์เป็นที่ปรึกษาโครงการ

นอกจากนั้น ในการบรรยายและอภิปรายประเด็นต่างๆ มีการกล่าวถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการดำเนินงานเรื่องกรอบคุณวุฒิแห่งชาติที่น่าสนใจ ดังนี้

- **กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework: NQF)** มีความสำคัญและมีความจำเป็นในการดำเนินการจัดทำ เพราะเป็นการประกันคุณภาพ สร้างความโปร่งใส และความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน สถาบันการศึกษา ผู้ว่าจ้างในตลาดแรงงาน หรือผู้เกี่ยวข้องในการผลิต หรือการรับบุคคลเข้าเรียนหรือเข้าทำงาน โดยกรอบคุณวุฒิแห่งชาติจะพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของบุคคล และยังเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) อีกด้วย

- **กรอบคุณวุฒิอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework : AQRf)** เป็นการกำหนดกลุ่มข้อตกลงของหลักประกันคุณภาพที่สำคัญและเป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อเป็นหลักความมั่นคงของการสร้างความเชื่อมั่นต่อการพิจารณาคุณวุฒิของชาติ และเป็นหลักพิจารณาในระดับภูมิภาค กรอบนี้ทำหน้าที่เป็นตัวเปรียบเทียบคุณวุฒิของแต่ละประเทศในประชาคมอาเซียน โดยคุณลักษณะและความรู้ของกรอบคุณวุฒิอาเซียนที่คาดหวัง ประกอบด้วย ๘ ระดับ คือ

ระดับ ๘ ระดับที่มีความสมบูรณ์และมีความชำนาญสูงสุด ซึ่งอยู่ในแนวหน้าของระบบภายนอก โดยรวมถึงความเป็นอิสระและความคิด การค้นคว้าที่เป็นแบบฉบับและส่งผลคือการสร้างความรู้ และแนวปฏิบัติใหม่

ระดับ ๗ รวมความชำนาญในด้านองค์ความรู้หลักที่เป็นแนวหน้าของระบบภายนอก ประกอบด้วยความคิดที่มีอิสระและมีความจำเป็น เพราะเป็นพื้นฐานของการค้นคว้า โดยขยายเวลาหรือจำกัดความรู้และการปฏิบัติใหม่

ระดับ ๖ ความเป็นทฤษฎีและเทคนิคที่ชำนาญ รวมถึงมีความคิดเชิงวิเคราะห์และเป็นขั้นตอน

ระดับ ๕ ความเป็นทฤษฎีและเทคนิคที่ชำนาญ และกว้างขวางครอบคลุม

ระดับ ๔ ความเป็นจริง เป็นทฤษฎี และเป็นระบบเทคนิคที่ดี

ระดับ ๓ ความเป็นจริง เป็นระบบเทคนิค และลักษณะทางทฤษฎีบางส่วน

ระดับ ๒ ความเป็นจริง และเป็นพื้นฐาน

ระดับ ๑ ทั่วไป และพื้นฐาน

- กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศนิวซีแลนด์ (New Zealand Qualifications Framework : NZQF) ได้พัฒนาขึ้นมานานกว่า ๒๐ ปี และถือว่าเป็นประเทศนำร่องของการพัฒนากรอบคุณวุฒิ โดยวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ รับรองความสำเร็จในผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ การพัฒนา NZQF มีการนำภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการวางมาตรฐาน

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศนิวซีแลนด์ (NZQF) มี ๑๐ ระดับ (Level) คือ ระดับที่ ๑-๔ Certificates ระดับที่ ๕-๖ Diploma ระดับที่ ๗ Bachelors Degrees, Graduate Diplomas, Graduate Certificates ระดับที่ ๘ Prograduate Diplomas and Certificates, Bachelors Degrees with Honours ระดับที่ ๙ Master Degrees และระดับที่ ๑๐ Doctorates

ช่วงแรกของการใช้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศนิวซีแลนด์นั้นประสบปัญหา คือ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติมีความซ้ำซ้อนและมีระดับคุณวุฒิถึง ๓,๔๕๕ คุณวุฒิ ทำให้เกิดความสับสนในการทำงานทั้งในส่วน

ของผู้เรียนและผู้จ้างงาน สิ้นเปลืองทั้งงบประมาณและเวลา จึงได้ดำเนินการแก้ไขโดยดึงภาคอุตสาหกรรมให้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ขณะนี้ประเทศนิวซีแลนด์มีกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพียงกรอบเดียว จำนวนคุณวุฒิลดลงร้อยละ ๔๕ จากเดิม ระบบมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จนสามารถเป็นแม่แบบของการพัฒนากรอบคุณวุฒิและเป็นที่ปรึกษาให้กับประเทศที่กำลังดำเนินการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติอีกด้วย

ทั้งนี้ ประเทศนิวซีแลนด์ได้ร่วมกับประเทศออสเตรเลียจัดทำโครงการนำร่องในการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อวางระบบการดำเนินงานพัฒนากรอบคุณวุฒิอย่างเป็นระบบ และได้เลือกประเทศไทยเป็นประเทศนำร่อง โดยจะร่วมกันดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความต้องการ (Need Assessment) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการและใช้เป็นฐานข้อมูลของการดำเนินงานในระยะต่อไป

- กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศฮ่องกง (Hong Kong Qualifications Framework : HKIQF) เริ่มพัฒนาเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพ และเพื่อเพิ่มคุณภาพและความสามารถในการแข่งขันของกำลังแรงงาน โดยผ่านกระบวนการ ๑) กำหนดมาตรฐานในแต่ละคุณวุฒิที่แตกต่างกัน ๒) ประกันคุณภาพคุณวุฒิและหลักสูตรการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง และ ๓) ประกันการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศฮ่องกง มีระดับคุณวุฒิ ๗ ระดับ ครอบคลุมระบบการศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ การฝึกอบรมต่างๆ และเป็นระบบสมัครใจ ทั้งนี้ เป้าหมายของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศฮ่องกง คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคุณภาพกำลังแรงงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศฮ่องกงให้ความสำคัญกับการเทียบโอนประสบการณ์ (Prior Learning) ในการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศฮ่องกงได้รับความร่วมมือจากภาคอุตสาหกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standards : SCS) ด้วย

- กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia Qualifications Framework : IQF) แบ่งออกเป็น ๙ ระดับ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถเทียบโอนประสบการณ์ได้ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศอินโดนีเซียจะประเมินความรู้ ความสามารถ

ในการทำงาน รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรม โดยความรู้และความสามารถในการทำงานจะแบ่งเป็นระดับตามระดับคุณวุฒิ ส่วนคุณธรรมและจริยธรรมนั้น ทุกระดับคุณวุฒิต้องมีเท่ากัน สิ่งที่คาดหวังจากการพัฒนากรอบคุณวุฒิแห่งชาติ คือ นานาชาติให้การยอมรับกับระบบการศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย และสามารถเทียบเคียงคุณวุฒิได้กับทุกประเทศ เกิดการแลกเปลี่ยนของนักเรียนนักศึกษา และที่สำคัญคือแรงงานของประเทศอินโดนีเซียสามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างประเทศได้

- แนวทางการดำเนินการยกระดับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติสู่ประชาคมอาเซียน ประเทศไทยได้ร่วมมือกับประเทศอินโดนีเซียและประเทศฮ่องกง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน คือ

- ๑) กำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมที่จะดำเนินการโครงการให้ตรงกัน โดยประเทศไทยจะดำเนินโครงการร่วมกับประเทศฮ่องกงในสาขาบริหารจัดการอสังหาริมทรัพย์ (Property Management) ส่วนประเทศอินโดนีเซียยังไม่ได้ทำการตกลงอย่างเป็นทางการ แต่ได้ยกตัวอย่างสาขาที่จะดำเนินการร่วมกัน คือ สาขาการประมง (Fisheries) และสาขาเกษตรกรรม (Agriculture)

- ๒) ระบุตำแหน่งงานในสาขาอาชีพที่ตกลงร่วมกัน (Job Title)

- ๓) ระบุสมรรถนะ (Competency) ทั้งสมรรถนะแกนกลาง (Core Competency) และสมรรถนะวิชาชีพ (Occupational Competency) รวมทั้งกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Accredited Qualifications)

- ๔) ดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการและการขับเคลื่อน

การดำเนินงานโครงการดังกล่าวนอกจากดำเนินการร่วมกับประเทศอินโดนีเซียและประเทศฮ่องกงแล้ว ยังได้รับความร่วมมือจาก New Zealand Qualification Authority : NZQA ในการเป็นที่ปรึกษาการดำเนินงานโครงการด้วย

ปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมประสบปัญหาขาดแคลนกำลังคนในระดับกลาง เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาไม่เข้าทำงานในภาคอุตสาหกรรม แต่นิยมเข้าศึกษาต่อเพื่อให้ได้วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะของกำลังคนในภาคอุตสาหกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ และการขับเคลื่อนกรอบคุณวุฒิแห่งชาติให้ประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องคำนึงถึงเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้

- ๑) กำหนดกลไกการขับเคลื่อนให้ชัดเจน

- ๒) มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ทดสอบอย่างมีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีบทบาทที่ชัดเจนและดำเนินงานตามบทบาทอย่างจริงจัง

- ๓) มีการเทียบเคียงกับกรอบคุณวุฒิอาเซียน

กล่าวโดยสรุป กรอบคุณวุฒิแห่งชาติมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เพราะจะทำให้มีการพัฒนาและยกระดับกำลังคนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้กลุ่มอุตสาหกรรมมีผลิตภาพสูงขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถของประเทศเพื่อแข่งขันกับนานาประเทศได้

การประชุมระดับภูมิภาค “การพัฒนาการศึกษาด้านนวัตกรรม การบูรณาการการศึกษา และความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ตลาดแรงงาน ในภูมิภาคอาเซียน”

การศึกษาเป็นการลงทุนในอนาคตของทุกประเทศ เป็นการปูพื้นฐานที่ดีในชีวิตให้เยาวชนที่เกี่ยวข้องกับตลาดแรงงานมีทักษะและมีความรู้สำหรับการขับเคลื่อนนวัตกรรมในสถานะที่กำลังเผชิญกับความท้าทายในการปรับปรุงคุณภาพและความเสมอภาคด้านการศึกษาและพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ผลการประเมินจากโปรแกรมประเมินนักเรียนนานาชาติ (PISA) ของทุกประเทศที่เข้าร่วมโครงการรวมทั้งประเทศไทยและหลายประเทศในอาเซียน แสดงให้เห็นว่าแต่ละประเทศมีการเตรียมเยาวชนให้พร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายที่จะได้พบในการเรียน ในการทำงานและในสังคมทั่วไป

การประชุมระดับภูมิภาค เรื่อง “การพัฒนา การศึกษาด้านนวัตกรรม การบูรณาการการศึกษา และความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อเตรียม ผู้เรียนสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน” ระหว่าง วันที่ ๒๔ - ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรม เซ็นทาราแกรนด์ แอนด์ บางกอกคอนเวนชัน เซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการ

สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สถานเอกอัครราชทูตอังกฤษประจำประเทศไทย และบริติช เคานซิล ประเทศไทย ซึ่งเป็นภาคีร่วมจัดงานประชุมครั้งนี้ ภายใต้การประชุมสัมมนาทางวิชาการ ระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๖ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (International Conference on Education 2013) เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” โดยจุดเน้นของการประชุม คือ มุ่งพัฒนาความรู้สำคัญและนวัตกรรมใหม่ในด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ นวัตกรรมการเรียนการสอนสำหรับครูและนักเรียนในด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และความสามารถทางภาษาต่างประเทศ โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ อาทิ ICT, Mobile learning, Tablet computers ในการสร้างองค์ความรู้ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ ชำนาญการ และมีความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และผู้ประกอบการให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

การประชุมครั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการ สภากาการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ ต่อทุกภาคส่วนของสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วม ขับเคลื่อนนำกรอบแนวทางและเส้นทางความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาไทยตามนโยบาย ด้านการศึกษาของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ และเป็นการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนในการเคลื่อนย้ายแรงงาน

ที่สำคัญการประชุมครั้งนี้ เป็นความร่วมมือที่ตีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและสหราชอาณาจักร ในการสร้างคนรุ่นใหม่แห่งยุคนวัตกรรมและความเชี่ยวชาญทางภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพราะเป้าประสงค์หลัก ของอาเซียนประการหนึ่งคือ การกระชับความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนและโลก การที่ประเทศที่แข็งแกร่ง มาเข้าร่วมการอภิปรายสัมมนา สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มที่ตีระหว่างอาเซียนและนานาชาติ เป็นการนำไปสู่การกระชับความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างอาเซียนกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลก โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย เอกอัครราชทูต ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ผู้แทนองค์การระหว่าง ประเทศ เช่น UNESCO, OECD, NZQA กระทรวงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประเทศอินเดีย, Malaysian Qualifications Agency, Brunei Darussalam National Accreditation Council, Edinburgh Napier University, University of Central Lancashire, EURASHE, National University of Singapore, Liverpool John Moores University รวมทั้ง British Council UK และผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมงาน ประมาณ ๑,๕๐๐ คน ภายในงานมีการอภิปรายและการเสวนากลุ่มย่อย ใน ๙ ประเด็น ดังนี้

- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- การพัฒนาการศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก
- แนวทางการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
- การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา
- การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน
- ความสามารถทางภาษาอังกฤษ : กุญแจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่ประชาคมอาเซียน
- การส่งเสริมความร่วมมือในการวิจัยเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ความร่วมมือกับอุตสาหกรรมในการจัดการศึกษา
- วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี กักกับการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์สู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

จากประเด็นการเสวนาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การพัฒนา
นวัตกรรมทางการศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นในการยกระดับ
คุณภาพการศึกษาทั่วโลก ดังเช่น European Association
of Institutions of Higher Education (EURASHE) ได้มี
การปฏิรูปการศึกษาผ่านการอภิปรายด้านนโยบายและ
เครือข่ายอาชีพทางการศึกษา โดยสมาชิก ๗ ประเทศของ
สหภาพยุโรป ในขณะที่ SEAMEO ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการ
ศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศสมาชิก โดยประเด็นสำคัญ
ของการศึกษา คือ การสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์

บทบาทของรัฐบาลในการสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์
เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือการคำนึงถึงสิ่งที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคต
การสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์สามารถทำได้ผ่านการเรียนการสอนที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่
ซึ่งต้องมุ่งเน้นให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งต้องสนับสนุนคณาจารย์ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
อันเกิดขึ้นได้จากการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา ให้นักศึกษาได้เป็น
ตัวของตัวเอง การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในหลักสูตร และช่วยให้นักศึกษามีความสามารถใน
การคิดวิเคราะห์ในสถานการณ์จริง

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในปัจจุบันและอนาคตจำเป็นต้องมีทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดวิเคราะห์และประเมินผลได้ มีศักยภาพในการคิดริเริ่มเชิงบวก มีความสามารถในการสื่อสาร การประสานความร่วมมือและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในการจัดการศึกษา เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตได้สอดคล้อง กับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งประเทศไทยได้ตั้งเป้าหมายที่จะเตรียมเยาวชนสำหรับศตวรรษ ที่ ๒๑ ดังนั้น ทักษะการสื่อสารจึงเป็นกุญแจที่สำคัญ ทั้งทักษะทางด้านภาษา ความรู้ในประเทศสมาชิก ซึ่งการบูรณาการความรู้จะช่วยยกระดับความเข้าใจในระหว่างประเทศสมาชิกให้ดียิ่งขึ้น เป็นประโยชน์ สำหรับประเทศสมาชิกที่จะก้าวไปด้วยกัน แต่แต่ละประเทศสามารถใช้ทักษะของตัวเองในการสนับสนุน การพัฒนาประชาคมอาเซียน

การประชุมดังกล่าว นอกจากการนำเสนอและอภิปรายในหัวข้อต่างๆ แล้ว บริเวณงานยังมีการจัดเวที เยาวชน : การแข่งขันทักษะภาษาอังกฤษ ด้านวิทยาศาสตร์ และนำเสนอความก้าวหน้าและความคิดสร้างสรรค์ ในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย (Science Youth Forum and Science Teaching in Thailand Showcase) ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ คือ เวทีเยาวชนแข่งขันตอบปัญหาภาษาอังกฤษ ด้านวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมต้น ส่วนที่ ๒ คือ นิทรรศการนำเสนอ สื่อการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยผ่านโครงการ Inspiring Science โดยแบ่งออกเป็น ๖ หัวข้อ

- ดาราศาสตร์ (Astro Camp) : เรียนรู้ระบบสุริยะจักรวาล ผลกระทบจากการเคลื่อนที่ของดวงดาวต่างๆ ในอวกาศที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์
- ความเร็ว (Chiang Mai Rally) : การใช้คณิตศาสตร์ประยุกต์คำนวณค่าความเร็ว ทดสอบสมรรถนะนักเรียนไทยในการคำนวณ
- พืชและการลำเลียงน้ำและอาหาร (Orchids) : อธิบายการเจริญเติบโตของกล้วยไม้ผ่านการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์
- การทำฝน (Rainmaker) : แนวพระราชดำริในการจัดทำฝนเทียม แก้ไขปัญหาความแห้งแล้งในการทำเกษตรกรรม
- Solar system (Resort design) : การใช้พลังงานแสงแดดเรียนรู้การถ่ายเทพลังงานความร้อนจากดวงอาทิตย์เพื่อนำไปใช้แทนไฟฟ้า
- การทำน้ำโซดา (Thai soda) : วิธีการอัดก๊าซเข้าสู่ น้ำสะอาด เพื่อจัดทำน้ำโซดาสำหรับดื่มและบริโภค

นิทรรศการ “เส้นทางพัฒนาการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย”

นิทรรศการ “เส้นทางพัฒนาการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” เป็นส่วนหนึ่งของงานสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง “การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย” ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่จัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอนด์ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

นิทรรศการที่จัดขึ้น มีจำนวนทั้งหมด ๗ โซน แต่ละโซนมีการนำเสนอนิทรรศการและเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามประเด็นต่างๆ นิทรรศการดังกล่าวได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมงานเป็นอย่างมาก โดยในแต่ละโซนมีรายละเอียด ดังนี้

• นโยบายการศึกษา (Education Policy Zone) : นำเสนอนิทรรศการและเวทีเสวนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวทางและเส้นทางของการพัฒนาการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย ตามประเด็นนโยบายด้านการศึกษารัฐบาล ซึ่งนำสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสังคมและการสร้างอนาคตที่ดีของประเทศไทย ภายในโซนประกอบด้วยเรื่องเด่นๆ ดังนี้

เพื่อให้ความถี่ของเนื้อหาใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เรียนทั้งในระดับ

- ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ นำเสนอทิศทางของยุทธศาสตร์การศึกษาในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) นำเสนอแนวนโยบายในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ ๓ วัตถุประสงค์ คือ ๑) พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานในการพัฒนา ๒) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมพลเมืองวิถีประชาธิปไตย และ ๓) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา นวัตกรรมและการเรียนรู้

เพราะการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้า

- **กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ** นำเสนอความสำคัญของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังแรงงานให้มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงการพัฒนาระบบการประเมินที่เน้นสมรรถนะเพื่อประกันคุณภาพว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความรู้และสมรรถนะที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- **พัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย** นำเสนอการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนดโครงสร้าง สาระการเรียนรู้ ทักษะสำคัญ ค่านิยมและเจตคติ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่นำพาผู้เรียนออกนอกห้องเรียน สู่กิจกรรมการฝึกฝนที่สนุกสนาน ทำทาย ตื่นเต้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับระดับมาตรฐานสากล

การดูแลสุขภาพ
ของประชาชน
ในประเทศไทย
ในช่วงปี 1950-1960

ในช่วงปี 1950-1960 ประเทศไทยประสบกับปัญหาสุขภาพที่รุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคมาลาเรีย ซึ่งเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตจำนวนมาก รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพของประชาชน และจึงได้ดำเนินโครงการรณรงค์เพื่อควบคุมโรคมาลาเรียอย่างจริงจัง

โครงการนี้ประสบความสำเร็จอย่างมาก โดยลดอัตราการเสียชีวิตจากโรคมาลาเรียลงได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนหันมาใส่ใจสุขภาพของตนเองมากขึ้น

ความสำเร็จของโครงการนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการดูแลสุขภาพของประชาชน และแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลสามารถมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชนได้

เด็กป่วย
Food Zone

• การพัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิรูปครู (Teaching Policy Zone) : นำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การปฏิรูปครู โดยยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง สาระที่นำเสนอประกอบด้วยเหตุผลและความจำเป็นในการปฏิรูปครูโดยยกฐานะวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานและกลไกการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ

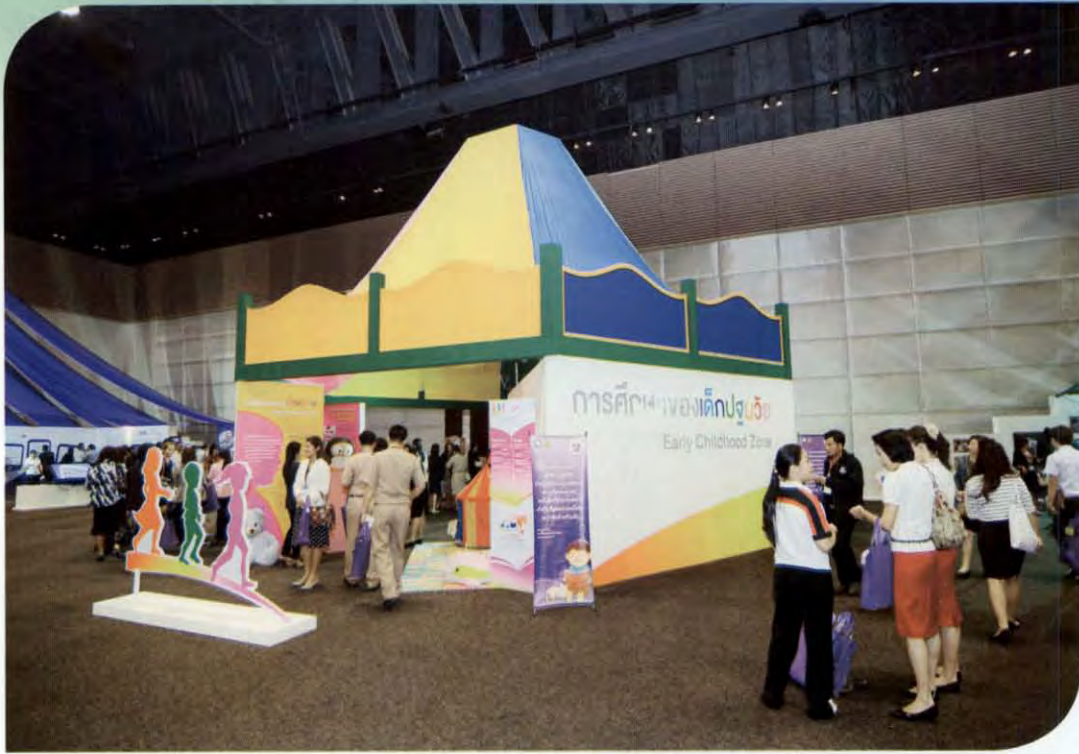

• การศึกษาเด็กปฐมวัย (Early Childhood Education Zone) : นำเสนอ ความหมายของ เด็กปฐมวัย ซึ่งหมายถึง เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อน เข้าประถมศึกษาปีที่ ๑ ครอบคลุมเด็กทั่วไป เด็ก ด้อยโอกาส เด็กพิการ รวมถึงเด็กต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทย ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ และนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย นิทรรศการที่สรุป ความคิดเห็นของพ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กใน ๑๑ จังหวัด เกี่ยวกับเรื่องการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ใน ๘ ประเด็น อาทิ วิธีการเลี้ยงดูเด็ก ใครควรเป็นผู้เลี้ยงดูเด็ก ความหวังใยเด็กในอนาคต เป็นต้น

โซนการศึกษาของเด็กปฐมวัย (Early Childhood Education Zone)

นอกจากนั้น ภายในโซนมีการจัดเสวนาให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องในแง่มุมต่างๆ จาก ผู้ที่กำกับดูแลนโยบาย ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กปฐมวัย รวมถึงการนำเสนอผลการจัดงานคาราวานส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่านที่สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ๑๑ จังหวัด ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกัน รวมถึงการจัดกิจกรรม มุมพัฒนาเด็กปฐมวัย ๕ มุม (Merry Go Round) ประกอบด้วย มุมที่ ๑ พัฒนากิจวัตร ด้วยกิจกรรม มุมที่ ๒ ธรรมชาติและสุนทรียภาพ มุมที่ ๓ คิดได้ ทำดี มุมที่ ๔ วางแผนเรียนรู้สู่การปฏิบัติ และมุมที่ ๕ การขับเคลื่อนนโยบายด้วยงานคาราวาน ส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่าน รวมถึงนิทรรศการเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยเชิงนโยบายและการนำสู่การปฏิบัติ สาระความรู้ และนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จ

ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตลอดจนการเสวนาเล่าเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัย อาทิ การพัฒนาสมรรถนะเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมหลากหลาย การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามธรรมชาติ ตามวัย การพัฒนาสมองลูกด้วยกิจกรรมเล่นิทาน อ่านหนังสือ และศิลปะ ดนตรี จังหวะชีวิตของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานได้รับความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องตามพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

การเสวนาในครั้งนี้ นอกเหนือจากการให้ความรู้และแนวคิดเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ยังเป็นการแนะนำถึงวิธีการต่างๆ ในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ถูกต้องเหมาะสมกับพัฒนาการเด็กอีกด้วย

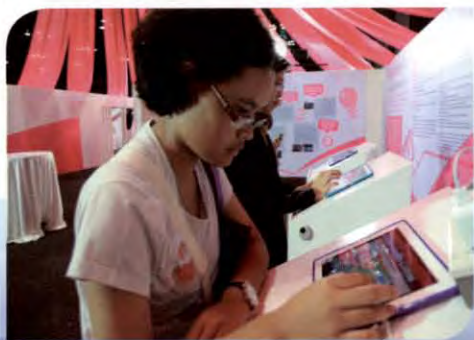
• สถิติและตัวชี้วัดเพื่อการวางแผนและการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Education Statistics Zone) : นำเสนอสาระด้านสถิติและตัวชี้วัดที่น่าสนใจในรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ สถิติและตัวชี้วัดสำคัญของประเทศไทยและนานาชาติ ผล PISA O-Net สถิติและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการนำเสนอสาระด้านสถิติและตัวชี้วัดเพื่อการวางแผนการศึกษาผ่าน App Store บน iPad ซึ่งนับเป็นนวัตกรรมใหม่ทางการ

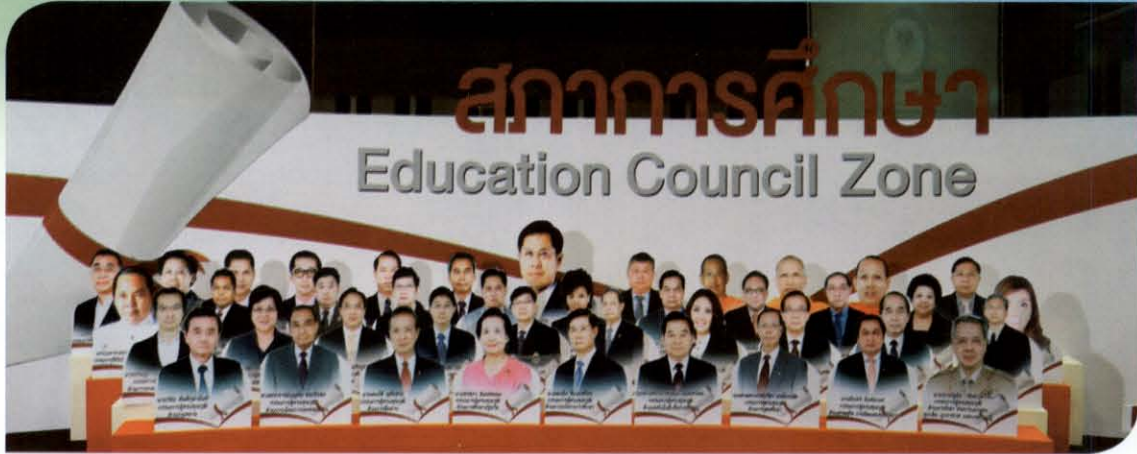

ศึกษาที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาภูมิโจนาเสนอ เพราะจะทำให้ผู้ชมสามารถค้นหาและใกล้ชิดข้อมูลทางสถิติมากขึ้นเพียงปลายนิ้วสัมผัส รวมทั้งการเสวนาที่น่าสนใจโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและตัวชี้วัดจากหน่วยงานระดับประเทศและต่างประเทศ ในหัวข้อต่างๆ อาทิ การพัฒนาสถิติและตัวชี้วัดการศึกษาไทยให้บรรลุเป้าหมายสากล การพัฒนาตัวชี้วัดการศึกษาไทยในเวทีสากล การยกระดับผลทดสอบคะแนน O-Net ระบบสถิติเพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา

• การติดตามและประเมินผลการศึกษา
ของประเทศไทย (Education Evaluation Zone) :
นำเสนอผลการติดตามและประเมินตามประเด็น
นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลใน ๗ ประเด็น คือ
๑) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการปฏิรูประบบ
ความรู้ของสังคมไทย ๒) การสร้างและกระจายโอกาส
ทางการศึกษา ๓) การปฏิรูปครู ยกฐานะวิชาชีพครูให้
เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง ๔) การจัดการศึกษาระดับ
อุดมศึกษาและอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน
๕) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ๖) การวิจัย
และพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ และ ๗) การ
เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับ
การเปิดเสรีประชาคมอาเซียน ซึ่งผลการติดตามและ
ประเมินดังกล่าว นอกจากนำเสนอในรูปแบบเอกสารแล้ว
ยังนำเสนอในรูปแบบ App Store ชื่อ Eva-ED ซึ่งเป็น
โปรแกรมประยุกต์ที่แสดงข้อมูลทางสถิติตามนโยบาย
ของรัฐบาลทั้ง ๗ ประเด็น ดังกล่าวด้วย

• สภาการศึกษา (Education Council Zone) : ให้นำคณะกรรมการสภาการศึกษา บทบาทหน้าที่ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ของสภาการศึกษา อาทิ กรอบแนวทางการพัฒนา การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย การวางแผน นโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษา และแนวทางการขับเคลื่อนในประเด็นสำคัญ ข้อเสนอแนะ ต่อข้อค้นพบสำคัญของงานวิจัยสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังมีการจัดแสดงผลงานของ คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านต่างๆ รวมถึงการนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำขึ้น ภายในปี

๒๕๕๖ เพื่อเป็นองค์ความรู้สำหรับใช้ในการสัมมนาทางวิชาการในประเด็นต่างๆ

• การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ ๑๕ (The 15th National Symposium in Education Research Zone) : นำเสนอผลงานวิจัยทางการศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์ให้นำเสนอในการประชุม จำนวน ๒๔ เรื่อง จากผู้ส่งผลงานวิจัยเข้ามารับการคัดเลือก จำนวน ๓๓๙ เรื่อง เป็นงานวิจัยที่มีสาระสำคัญสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อบุคคลและองค์กรทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องของทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ที่สามารถนำไปประยุกต์ต่อยอดและใช้

ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงการนำเสนอ Education Research (Re-ED) โปรแกรมประยุกต์สำหรับแสดงและสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผ่าน App Store ที่สามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัยจำแนกตาม “กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘)” ด้วย

สภาการศึกษา : สรรสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาศูนย์ใหม่

ในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลสู่ความสำเร็จ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีแนวคิดที่จะพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาศูนย์ใหม่ ในรูปแบบของโปรแกรมประยุกต์ ผ่าน Apple Application on Line โดยการจัดทำระบบฐานข้อมูลทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

และพัฒนาระบบบริหารจัดการและสืบค้นข้อมูลทางการศึกษา ผ่าน Apple Application (App. Store) และผ่านเว็บเบส Web-based Version บนเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ทั้งงานวิจัย การศึกษา งานสถิติเพื่อวางแผนการศึกษา และงานประเมินผลการศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้สนใจ นักเรียน นักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา สามารถเข้าถึงงานวิจัยด้านการศึกษา ข้อมูลสถิติ และรายงานการประเมินผลได้ทุกเรื่อง ทุกเวลา ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด ด้วยระบบการเชื่อมต่อกับ Internet ไร้สาย

การดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักงานสถิติแห่งชาติ นับได้ว่าเป็นการสร้างและเปิดโอกาสทางการศึกษา สร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษา

ให้กับทุกคนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมตามนโยบายของรัฐบาลอย่างแท้จริง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรรสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาสมัยใหม่ โดยการนำเสนอโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทย จำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

- **Education Research หรือ “Re-ED”** เป็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบบริหารจัดการและสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัยทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและผลงานวิจัยจากการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ ซึ่งสาระสำคัญของงานวิจัยสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างช่องทางเผยแพร่ข้อค้นพบและผลงานวิจัยทั้งองค์ความรู้ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ รวมถึงข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บุคคลและหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ได้เข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์โดยตรงในทางปฏิบัติ เพื่อแก้

ปัญหา ปรับปรุง พัฒนาการศึกษาและระบบการเรียนรู้ได้กว้างขวางมากขึ้น และถือเป็นช่องทางใหม่สำหรับการขยายโอกาสให้มีการเข้าถึงและสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัยทางการศึกษาได้อย่างกว้างขวาง ตามนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลที่ส่งเสริมให้นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

ระบบฐานข้อมูลผลงานวิจัยทางการศึกษาดังกล่าว เป็นการรวบรวมผลงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและผลงานวิจัยจากการประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ จำนวน ๑,๓๖๒ เรื่อง ดังนั้นเพื่อให้โปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยด้านผลงานวิจัยทางการศึกษาเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลผลงานวิจัยทางการศึกษาและเป็นนวัตกรรมที่ทันสมัยในปัจจุบัน มีปริมาณข้อมูลผลงานวิจัยทางการศึกษาต่อการศึกษาค้นคว้าในวงกว้างยิ่งขึ้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงมีนโยบายที่จะสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลผลงานวิจัยในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลผลงานวิจัยขนาดใหญ่ด้วย

• Education Statistics หรือ “Stat-ED” เป็นโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยที่นำเสนอข้อมูลสถิติและตัวชี้วัดด้านการศึกษาในภาพรวมของประเทศไทย และเปรียบเทียบประเทศไทยกับนานาชาติในระดับภูมิภาคและทั่วโลก โดยแสดงผลใน ๓ มิติ ได้แก่

๑. ตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่แสดงโอกาส คุณภาพ และประสิทธิภาพการศึกษา
๒. ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ด้านประชากร แรงงาน และ ICT
๓. ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล

• Education Evaluation หรือ “Eva-ED” เป็นโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยที่นำเสนอข้อมูลสถิติและผลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของไทย ตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลใน ๗ ประเด็น โดยนำเสนอผลการสำรวจความคิดเห็นในภาพรวมประเทศไทย

แยกรายภูมิภาค แบ่งตามระดับและประเภทการศึกษา ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบ ซึ่งข้อมูลที่น่าสนใจสามารถเลือก drill down ดูข้อมูลเชิงลึกใน ๔ มิติ คือ ๑) นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ๒) ระดับการศึกษา ๓) กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ ๔) พื้นที่

ล่าสุดสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเสนอโปรแกรมประยุกต์การศึกษาไทยทั้ง ๓ โปรแกรมดังกล่าว เข้าร่วมการจัดนิทรรศการในงาน “มหกรรมการนำเสนอผลงานวิจัยแห่งชาติ ๒๕๕๖” (Thailand Research Expo 2013) ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๖ ด้วย

บทบาท : คณะกรรมการสภาการศึกษา และคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา

- บทบาทและการขับเคลื่อน

บทบาทและการขับเคลื่อน

การขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คณะกรรมการสภาการศึกษาเป็นผู้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ สนับสนุนและผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากผลการประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษา ในช่วงปีที่ผ่านมา ได้มีการพิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่อนโยบายสำคัญๆ หลายเรื่อง อาทิ กรอบและ ทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ตามนโยบายด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ เพื่อยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาของประเทศไทยตามนโยบายรัฐบาล และ (ร่าง) กรอบแนวทางและผลการติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐบาล โดยมีคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา เป็นผู้พิจารณาและผลักดันเรื่องต่างๆ สู่การพิจารณาของคณะกรรมการสภาการศึกษา ดังนี้

• กรอบและทิศทางการวิจัย
 ทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕
 - ๒๕๕๘) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน
 ตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล
 ที่ประชุมเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อน
 กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษา
 ของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘)

สูการปฏิบัติ ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเสนอ ได้แก่ ๑) ให้มีการประสาน
 ความร่วมมือและจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
 และบรรจุกรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘) เข้าเป็น
 ส่วนหนึ่งของมาตรการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘
 (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ๒) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นหน่วยประสานงานเพื่อสร้าง
 ความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการวิจัยทางการศึกษา และ ๓) ให้สำนักงานเลขาธิการ
 สภาการศึกษาสร้างกลไกและช่องทางเผยแพร่ทุกรูปแบบ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้มี
 การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา ขณะนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
 ได้จัดทำ “คู่มือการดำเนินงาน” กรอบและทิศทางการวิจัยทางการศึกษาของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๕
 - ๒๕๕๘) เพื่อใช้ประกอบเป็นแนวปฏิบัติและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษา
 ของรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว

• แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ที่ประชุมเห็นชอบการปรับปรุง (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) โดยให้ดำเนินการเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะสั้นให้ดำเนินการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) และระยะยาวให้เตรียมยกร่างแผนการศึกษาแห่งชาติ ๑๕ ปี ควบคู่กันไปสำหรับในระยะต่อไปให้จัดทำแผนการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติฯ ควบคู่กับการจัดทำระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลสถิติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของไทยและเปรียบเทียบกับนานาชาติ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของไทยให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล

• (ร่าง) ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทย ตามนโยบายรัฐบาล ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบ เพื่อจัดทำเป็นยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ฉบับสมบูรณ์ และเผยแพร่ให้มีการนำไปสู่ การขับเคลื่อนและเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

• (ร่าง) กรอบแนวทางและผลการติดตามประเมินผล การจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล เป็นการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล และสรุปผลการดำเนินงานจัดการศึกษาของแต่ละภาค โดยการ ส่งเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม การเข้าไป สังเกตและสัมภาษณ์ในพื้นที่จริง และผลการตรวจราชการ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้และภาคกลาง ซึ่งที่ประชุมมีมติ เห็นชอบ โดยให้ปรับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบต่อไป

สภาการศึกษากับเวทีโลก

- ความร่วมมือจากองค์การนานาชาติ
- สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษาเพื่อการวางแผนของประเทศไทยกับนานาชาติ

ความร่วมมือ จากองค์การนานาชาติ

- สภาการศึกษาผลักดันนโยบายการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารแบบพกพา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ภายในปี ๒๕๕๘

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization: UNESCO) ได้ตั้งคณะทำงานขึ้นชุดหนึ่งเพื่อรวบรวมและศึกษาข้อมูลเชิงนโยบาย รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ (Mobile Learning) ในการเรียนรู้ในทวีปต่างๆ ได้แก่ อเมริกาเหนือและลาตินอเมริกา แอฟริกาและตะวันออกกลาง ยุโรป และเอเชีย ภายใต้ความร่วมมือกับบริษัท Nokia โดยสรุปข้อค้นพบในเอกสารชุด เรื่อง การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่: ประสบการณ์นานาชาติของยูเนสโก (UNESCO Series of Working Papers on Mobile Learning) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อเป็นฐานความคิดในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาจากประเทศต่างๆ จำนวน ๒๐ ประเทศทั่วโลกที่มีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าว โดยมีเป้าหมายในการจัดทำและเผยแพร่ข้อเสนอเชิงนโยบายการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ของยูเนสโก (UNESCO Policy Guidelines for Mobile Learning) ในการประชุมสัปดาห์ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ พ.ศ. ๒๕๕๖ (UNESCO Mobile Learning Week 2013: MLW 2013) ณ สำนักงานใหญ่องค์การ UNESCO กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ในระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ และเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมประชุมดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอนโยบายและประสบการณ์การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่และแท็บเล็ตในการจัดการศึกษาในชั้นเรียนและการศึกษานอกระบบตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในสี่ประเทศแรกของโลกที่มีนโยบายเด่นชัดในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารแบบพกพาจัดความไม่รู้หนังสือในกลุ่มผู้เรียนด้วยโอกาส การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอันเนื่องมาจากความนิยมในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งมีกว่า ๖ พันล้านเครื่องทั่วโลก

ในการประชุมครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับคำตอบว่าเทคโนโลยีเคลื่อนที่สามารถช่วยสนับสนุนการเรียนรู้หนังสือของเด็กและผู้ใหญ่อย่างไร สนับสนุนครูให้พัฒนาวิชาชีพซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นอย่างไร สนับสนุนความเสมอภาคด้านการศึกษาและความเท่าเทียมของผู้เรียนโดยขยายโอกาสแก่เด็กหญิงและสตรีอย่างไร และในระหว่างการประชุมมีนิทรรศการแสดงผลพัฒนาการล่าสุดของเทคโนโลยีเคลื่อนที่และโครงการการเรียนรู้ด้วยอุปกรณ์เคลื่อนที่ ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมจัดแสดงนิทรรศการด้วย

การประชุม “การเรียนรู้ด้วยอุปกรณ์เคลื่อนที่” เป็นส่วนหนึ่งของงานสัปดาห์การเรียนรู้ด้วยอุปกรณ์เคลื่อนที่ครั้งที่ ๒ โดยมีข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้เชี่ยวชาญระหว่างประเทศ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยอุปกรณ์เคลื่อนที่มาร่วมงาน เพื่อแบ่งปันนวัตกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเคลื่อนที่และเร่งให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งปันพัฒนาการล่าสุดของเทคโนโลยีเคลื่อนที่และการใช้นวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้หนังสือ คุณภาพการศึกษาและความเสมอภาคหญิง - ชาย รวมทั้งสร้างความเป็นหุ้นส่วนภาครัฐและภาคเอกชนในเรื่องการเรียนรู้ด้วยอุปกรณ์เคลื่อนที่

องค์การยูเนสโกแสดงให้เห็นว่าการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนในปี ๒๐๑๕ เป็นเรื่องเร่งด่วนท้าทาย เนื่องจากปัจจัยเศรษฐกิจโลกถดถอย ความขัดแย้งทางการเมืองและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ขณะเดียวกันการเติบโตของอุปกรณ์เคลื่อนที่ในประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มเป็นการเผชิญหน้ากับวิกฤติต่างๆ ดังกล่าว และองค์การยูเนสโกเชื่อว่าแนวโน้มนี้เป็นการสำรวจว่าเทคโนโลยีเคลื่อนที่สามารถทำให้เกิดการเข้าถึงการศึกษาคุณภาพ และความเท่าเทียมตามเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน องค์การยูเนสโกจึงได้บูรณาการผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องเทคโนโลยีเคลื่อนที่เข้าในเรื่องการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับหน้าที่หลักในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เสริมสร้างศักยภาพและอำนวยความสะดวกในการแบ่งปันความรู้

ในการประชุมดังกล่าว UNESCO ได้ยกตัวอย่างโครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย (OTPC) จากเอกสาร เรื่อง UNESCO Mobile Learning Policy Guideline โดยยกย่องระบบการศึกษาไทย ที่มีเจตนารมณ์ทางการเมืองที่เด่นชัดในการนำแนวความคิดดังกล่าวสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนทุกเพศ ทุกวัย ทุกฐานะทางเศรษฐกิจ และทุกถิ่นได้มีโอกาสใช้แท็บเล็ตในการเผยแพร่ข้อมูลที่จำเป็นในการเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ในหมู่ครูและ ผู้เรียน การติดตามและประเมินสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำทวิเคราะห์และข้อเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยี การสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (Country Strategy) ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา และแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐบาล ตามข้อเสนอแนะของยูเนสโก โดยประมวลแนวทางการดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่ เพื่อการศึกษาของประเทศไทยในอดีตและการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในปัจจุบัน พร้อมเสริมสร้าง เครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และองค์กรระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา รวมทั้งการขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อให้ยูเนสโกมี องค์ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อ การเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่ให้ระบบการศึกษาต่างๆ ได้รับทราบ และยูเนสโกได้คัดเลือกให้ประเทศไทยเป็น กรณีศึกษาเกี่ยวกับเจตจำนงแห่งรัฐในการจัดสรรทรัพยากรอย่างต่อเนื่องเพื่อแจกแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ แก่ นักเรียนทุกระดับชั้น โดยยูเนสโกจะส่งเคราะห์เนื้อหาเพิ่มเติมจากบทวิเคราะห์ฯ เพื่อจัดทำ Educational Policy Review แก่รัฐบาลไทยใน พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมถึงเผยแพร่ความเคลื่อนไหวในเรื่อง ดังกล่าวแก่วงการการศึกษาไทยและสร้างโอกาสที่ไทยจะเป็นหนึ่งในประเทศต้นแบบที่ขยายผลแนวนโยบาย ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติเป็นประเทศแรกๆ ในเอเชีย โดยเฉพาะโครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษา (One Tablet Per Child Policy: OTPC) ด้วยไทยเป็นหนึ่งใน ๒๐ ประเทศที่ให้ความสนใจต่อแนวความคิดนี้ และ ได้รับการยกย่องในข้อเสนอเชิงนโยบายการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่

ของยูเนสโกว่า ไทยเป็นประเทศเพียงไม่กี่ประเทศในโลกที่มีเจตจำนงทางการเมืองที่แน่วแน่ในการนำนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะการนำแท็บเล็ตคอมพิวเตอร์มาใช้ในระบบโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะได้ประเมินการใช้แท็บเล็ตคอมพิวเตอร์ในการเรียนรู้ตามโครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ และวิเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเคลื่อนที่เพื่อการเรียนรู้ในระยะกลางและระยะยาวร่วมกับยูเนสโกต่อไป

- **ผู้นำการศึกษาว่า ๓๐ ประเทศ ถกความเป็นไปได้ในการผสมผสานเทคโนโลยีการสื่อสารแบบพกพาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา**

เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ร่วมกับ GSMA ซึ่งเป็นสมาคมบริษัทโทรคมนาคม ๒๙ แห่งทั่วโลก ได้เชิญรัฐมนตรี นักการเมือง และผู้กำหนดนโยบายการศึกษาชั้นนำจาก ๓๐ ประเทศทั่วโลกมาประชุม ณ สำนักงานใหญ่ UNESCO กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส เพื่อพิจารณาและระดมความคิดเห็นตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่าด้วยการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารแบบพกพาเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา (Policy Guidelines for Mobile Learning) ที่ UNESCO ได้นำเสนอต่อที่ประชุมนักวิชาการในสัปดาห์ส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารแบบพกพา (UNESCO Mobile Learning Week)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ UNESCO รวบรวมจากประสบการณ์การนำโทรศัพท์เคลื่อนที่และแท็บเล็ตไปใช้ในการจัดการศึกษาของประเทศต่างๆ จำนวน ๑๔ ประเทศ รวมทั้งโครงการแท็บเล็ตพีซีเพื่อการศึกษาไทย คือ ภาครัฐและเอกชนในประเทศต่างๆ ควรร่วมมือกันผสมผสานเทคโนโลยีการสื่อสารแบบพกพาในกระบวนการเรียนรู้เพื่อเร่งรัดการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการขยายโอกาสและคุณภาพของผู้เรียนในทุกรูปแบบ การพิจารณาลงทุนในเทคโนโลยีการสื่อสารที่เป็นที่นิยมและเหมาะสมกับการใช้งาน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและหลากหลาย การพัฒนาทักษะครูในฐานะผู้อำนวยการการเรียนรู้ ฯลฯ ในการประชุมครั้งนี้ ภาคธุรกิจโทรคมนาคมได้ร่วมนำเสนอแนวคิดและรูปแบบการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการในประเทศต่างๆ ต่อที่ประชุมด้วย

สำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน ที่ประชุมได้รับฟังและหารือถึงการเสริมสร้างความร่วมมือกับนานาชาติเพื่อขับเคลื่อนแนวคิดดังกล่าว โดยมีความเห็นร่วมกันที่จะให้ UNESCO เป็นองค์การประสานงานกลางในการเผยแพร่ความก้าวหน้าการดำเนินงานของประเทศต่างๆ ที่ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปแล้ว อาทิ ไทย ออสเตรเลีย ปากีสถาน และแอฟริกาใต้ รวมทั้งส่งเสริมโครงการวิจัยและพัฒนาในประเทศที่กำลังจะเริ่มดำเนินการ โดยเฉพาะการพัฒนาวิสัยทัศน์และกระบวนการกำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนาครู การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยเฉพาะการส่งเสริมการอ่านและการพัฒนาหลักสูตร ซึ่ง UNESCO และ GSMA ได้รับข้อเสนอแนะจากที่ประชุมและจะนำเสนอความก้าวหน้าในเว็บไซต์ด้านการศึกษาของ UNESCO เป็นระยะๆ

• การประชุมความร่วมมือด้านการศึกษากับองค์การยูเนสโก

เลขาธิการสภาการศึกษาได้ประชุมร่วมกับ Mr. David Atchoarena, Director of Division for Teacher Development and Higher Education และ Mr. Fengchun Miao : programme specialist, ICT in Education ณ สำนักงานใหญ่ UNESCO กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส เพื่อร่วมมือด้านการศึกษากับองค์การยูเนสโกในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของ

ประเทศไทย วิเคราะห์ระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยศึกษาในหัวข้อที่ประเทศไทยให้ความสนใจเพื่อเสนอแนะด้านนโยบายการศึกษา เช่น การประเมินภาพรวมระบบการศึกษา นโยบายเรื่องครู การพัฒนาความรู้ความสามารถครู หลักสูตร การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา การเสริมสร้างความสามารถของครู โอกาสทางการศึกษาของนักเรียน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพร้อมอินเทอร์เน็ตไร้สาย ซึ่งเป็นความท้าทายต่อความเสมอภาคและคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย

นอกจากนี้ ยังมีการหารือการจัดทำแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมตามข้อริเริ่มของ Mr. Ban Ki - Moon เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ในเรื่อง Education First Initiative หรือ การศึกษาต้องมาก่อน เพื่อจัดทำวิเคราะห์อุปสรรคในการเข้าเรียนของเด็กในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ความรับผิดชอบต่อสังคม ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในเรื่องมาตรการจูงใจในการดำเนินการด้วย

- การประชุมการจัดทำรายงานการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย (Two Decades of Thailand Commitments to Education for All)

การดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All – EFA) ได้เริ่มขึ้นที่ประเทศไทย จากการประชุมระดับโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Conference on Education for All) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ณ อำเภอจอมเทียน ประเทศไทย โดยองค์การยูเนสโก และองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากในช่วงเวลานั้นเกิดวิกฤตการณ์ด้านการศึกษาขึ้นมากมายทั่วโลก อาทิ ประชากรของประเทศด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนาขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การไม่รู้หนังสือ การขาดการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต เป็นต้น

การประชุมครั้งนั้นได้มีการรับรองปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Declaration for All) หรือ ปฏิญญาจอมเทียน (Jomtien Declaration) ซึ่งเป็นการยืนยันเจตนารมณ์ร่วมกันของประเทศสมาชิกในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของเด็กเยาวชน รวมถึงผู้ใหญ่ทุกคนในประเทศ และได้กำหนดเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนไว้ ๖ เป้าหมาย ซึ่งจะต้องบรรลุภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๓

จากการประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ในการประชุมระดับโลกด้านการศึกษา (The World Education Forum) ณ กรุงดakar ประเทศเซเนกัล ผลการติดตามพบว่า การดำเนินงานในหลายๆ ประเทศยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ที่ประชุมจึงได้ร่วมกันกำหนด “กรอบปฏิบัติการดakar ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน” (Dakar Framework for Action) ซึ่งเป็นพันธกรณีร่วมที่รัฐบาลประเทศสมาชิกจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ โดยกรอบปฏิบัติการได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อปวงชนไว้ ๖ ประการ (EFA Six Goals) และต่อมาได้มีการปรับแก้เป้าหมายทั้ง ๖ เป้าหมายดังนี้

- ๑) การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย
- ๒) การศึกษาระดับประถมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) การตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของเยาวชนและผู้ใหญ่
- ๔) การยกระดับการรู้หนังสือในผู้ใหญ่
- ๕) ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันด้านการศึกษาระหว่างชายกับหญิง
- ๖) คุณภาพการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเล็งเห็นความสำคัญที่จะบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนตามพันธกรณีร่วมที่ตกลงกันไว้ จึงทำการศึกษาข้อมูลการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชนในประเทศไทยที่ดำเนินการโดยหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เพื่อได้รู้สถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทย และรู้ปัญหาอุปสรรคที่ค้นพบ พร้อมศึกษาวิเคราะห์ความสอดคล้องของแนวนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ๗ ประเด็น ที่มีส่วนในการผลักดันการดำเนินงานการศึกษาเพื่อปวงชนในประเทศไทย รวมทั้งเพื่อแสวงหาแนวทางการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและองค์การยูเนสโกในการผลักดันการศึกษาเพื่อปวงชนให้บรรลุเป้าหมายทั้ง ๖ ประการ อันจะนำไปสู่การจัดทำรายงานการติดตามการศึกษาเพื่อปวงชนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกจากนั้น เลขาธิการสภาการศึกษาได้ประชุมร่วมกับ Mr. Olav Seim, Director of EFA Global Partnership Team ณ สำนักงานใหญ่ UNESCO กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส เพื่อจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศไทยจากปฏิญญาจอมเทียนในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ จนถึงปัจจุบันในแต่ละเป้าหมาย (Goal) และนโยบายรัฐบาลสมัยต่างๆ ที่สนับสนุนวาระสากลนี้ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ และประเมินศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต่างๆ ในประเทศไทยเพื่อแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือในภูมิภาค รวมถึงผลการดำเนินงานของประเทศไทยโดยเฉพาะความพยายามที่จะทำให้ประชาชนไทยอ่านออกเขียนได้ ซึ่งในเรื่องนี้ประเทศไทยได้รับคำชมเชยเป็นอย่างมาก นำไปสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายแต่ละเป้าหมายให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเตรียมการรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวต่อที่ประชุมโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกจากนี้ ยังประชุมร่วมกับ Dr. Edem Adubra, Chief of Section, Secretariat of the International Task Force on Teachers for Education for All เรื่อง การมีส่วนร่วมของประเทศไทย ใน International Task Force on Teachers for Education for All เพื่อจัดทำข้อมูลสถานะของครูในประเทศไทยและการยกระดับมาตรฐานรองรับการเคลื่อนย้ายบุคลากรด้วย

- การประชุมจัดทำแผนการดำเนินงานพัฒนาครู (Teacher Development Roadmap)

เลขาธิการสภาการศึกษาได้เข้าร่วมประชุมกับสมาชิกสหภาพแอฟริกา (African Union) จำนวน ๔๖ ประเทศ และประเทศสมาชิกองค์การ UNESCO อื่นๆ เพื่อจัดทำแผนการดำเนินงานพัฒนาครู (Teacher Development Roadmap)

จากสาระสำคัญของแผนการดำเนินงานพัฒนาครูดังกล่าว ได้กำหนดเป้าหมายหลัก (Goals) ไว้ ๖ ประการ ดังนี้

๑. คุณลักษณะมาตรฐานสำหรับครู
๒. การขยายการใช้การเรียนแบบเปิดและทางไกล

เพื่อเพิ่มการเข้าถึงและคุณภาพของการฝึกอบรมครูและส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู

๓. การปรับปรุงวิธีการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อสะท้อนทักษะชีวิต และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

๔. การบรรจุ แต่งตั้งครู และโยกย้ายด้วยความเป็นธรรมและมีมาตรฐาน
๕. การใช้ประโยชน์จากวิชาประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอน
๖. การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพและเพิ่มศักยภาพครู

นอกจากนั้น ที่ประชุมได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและนโยบายการพัฒนาวิชาชีพครูของประเทศไทย ซึ่งจะได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันต่อไปในอนาคตด้วย

- **ข้อริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อน (Global Education First Initiative: GEFI) และบทวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางการส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน**

๒๖ กันยายน ๒๕๕๕ ณ มหานครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา Mr. BAN Ki-Moon เลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้แถลงการณ์แนวทางการดำเนินโครงการ Global Initiative on Education (Education First) ต่อที่ประชุม

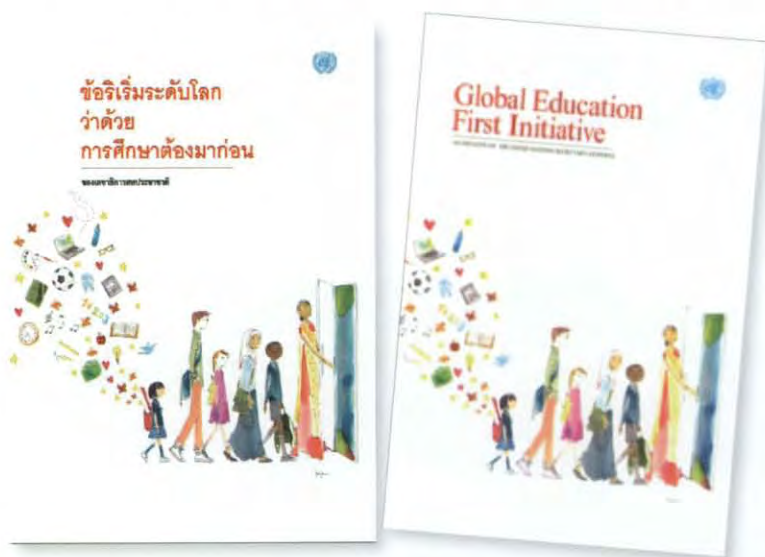
สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ซึ่งสร้างแรงกระเพื่อมครั้งใหญ่ให้กับวงการการศึกษา โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อการส่งเสริมคุณภาพและจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคสำหรับเด็กทุกคนภายในปี ๒๕๕๘ (2015) โดยคาดหวังให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาใน ๓ ประเด็นสำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนในโรงเรียน (Put every child in school) ปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ (Improve the quality of learning) และสร้างความเป็นพลเมืองโลก (Foster global citizenship) และให้ถือเป็นคำมั่นสัญญาร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกที่จะบรรลุเป้าหมายภายในปี ค.ศ. 2015 โดยกำหนดกรอบการดำเนินการหลัก (Key Actions) ๑๐ ประการ ประกอบด้วย ๑) การให้เด็กทุกคนสมัครเข้าเรียนในโรงเรียน (Enroll all children in school) ๒) การให้การศึกษาที่ยั่งยืน (Sustain Education) ๓) การรับรองคุณภาพนักเรียนทุกคน (Ensure all children) ๔) การฝึกอบรมครูเพิ่มขึ้น (Train more teacher) ๕) การติดตั้งอุปกรณ์

ส่งเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน (Equip classroom) ๖) การเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียน (Prepare student) ๗) การปรับปรุงโภชนาการให้แก่เด็ก (Improve child nutrition) ๘) การสร้างให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Instill lifelong learning) ๙) การสร้างความเป็นพลเมืองโลก (Foster global citizenship) และ ๑๐) ปิดช่องว่างทางการเงิน (Close the financing gap)

จากเป้าหมายดังกล่าว หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยต่างมีความตื่นตัวและให้การตอบรับต่อแถลงการณ์ข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกด้าน ดังจะเห็นได้จากนโยบายด้านการศึกษาระยะยาว ๗ ประเด็นของรัฐบาล ซึ่งล้วนมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนและสอดคล้องตามแนวทางการดำเนินโครงการ Global Initiative on Education (Education First) ที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ให้มีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในแต่ละเป้าหมาย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และนโยบายของรัฐในการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐาน คำนึงถึงความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม ด้วยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเวลา ๑๕ ปี ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลไทยในการสร้างโอกาสทางการศึกษา และการกระจายโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทยที่คำนึงถึงการสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนทุกกลุ่ม

ดังนั้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดความตระหนัก
 ในความสำคัญของการศึกษา อันจะนำมาสู่การขับเคลื่อนสู่การ
 ปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้
 จัดทำเอกสารแปล “ข้อริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษามาก่อน
 ก่อน หรือ Global Education First Initiative: GEFI” จาก
 ต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้
 มีการเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ และจัดพิมพ์เป็นเอกสาร Global
 Education First Initiative: An Initiative of the United
 Nations Secretary-General มาแล้ว ใน ๔ ภาษา ได้แก่ ภาษา
 อังกฤษ ภาษาอารบิก ภาษาฝรั่งเศส และภาษาสเปน โดยได้ขอ
 อนุญาตการแปลอย่างเป็นทางการจากองค์การสหประชาชาติ
 (United Nations : UN) และองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)
 ในการจัดแปลและเผยแพร่เอกสารดังกล่าวแก่ผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาและผู้สนใจ

นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษายังเล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการส่งเสริมเด็กทุกคนได้เข้าเรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักประการหนึ่งของการศึกษาต้องมาก่อน จึงได้ทำการศึกษาข้อริเริ่มระดับโลกว่าด้วยการศึกษาต้องมาก่อนและความเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาลไทยว่าด้วยความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา รวมถึงข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน ทั้งข้อมูลด้านงบประมาณ ด้านโอกาสการได้รับการศึกษาในแต่ละระดับและในแต่ละช่วงอายุ และด้านความเท่าเทียมกันทางเพศ เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบันของประเทศไทยในการส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน และแสวงหาแนวทางในการขับเคลื่อนเพื่อให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน และนำมาจัดทำบทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะทางการส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน

จากบทวิเคราะห์ ได้ข้อสรุปว่า ๑) หน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษาระดับชาติ ควรมีการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการศึกษาในภาพรวมของประเทศ ทั้งในเรื่องการพัฒนาระบบการจัดการสารสนเทศ พัฒนาระบบฐานข้อมูล และการพัฒนารายการข้อมูล โดยการกำหนดรายการข้อมูลและพัฒนาคุณภาพของข้อมูล ๒) หน่วยงานของแหล่งข้อมูลควรชี้แจงหรือแสดงเหตุผลและหลักฐานให้ผู้ให้ข้อมูลได้เข้าใจและเห็นประโยชน์ที่หน่วยงานจะได้รับจากการให้ข้อมูล และ ๓) หน่วยงานที่เป็นแหล่งข้อมูลควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาโดยรวม อันจะส่งผลต่อสถานศึกษาและตัวผู้เรียนในที่สุด

• ข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย

จากสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประเทศต่างๆ ทั่วโลกก็มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยสำคัญดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม จากข้อมูลสถิติต่างๆ พบว่า ชีตความสามารถด้านการศึกษาของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง

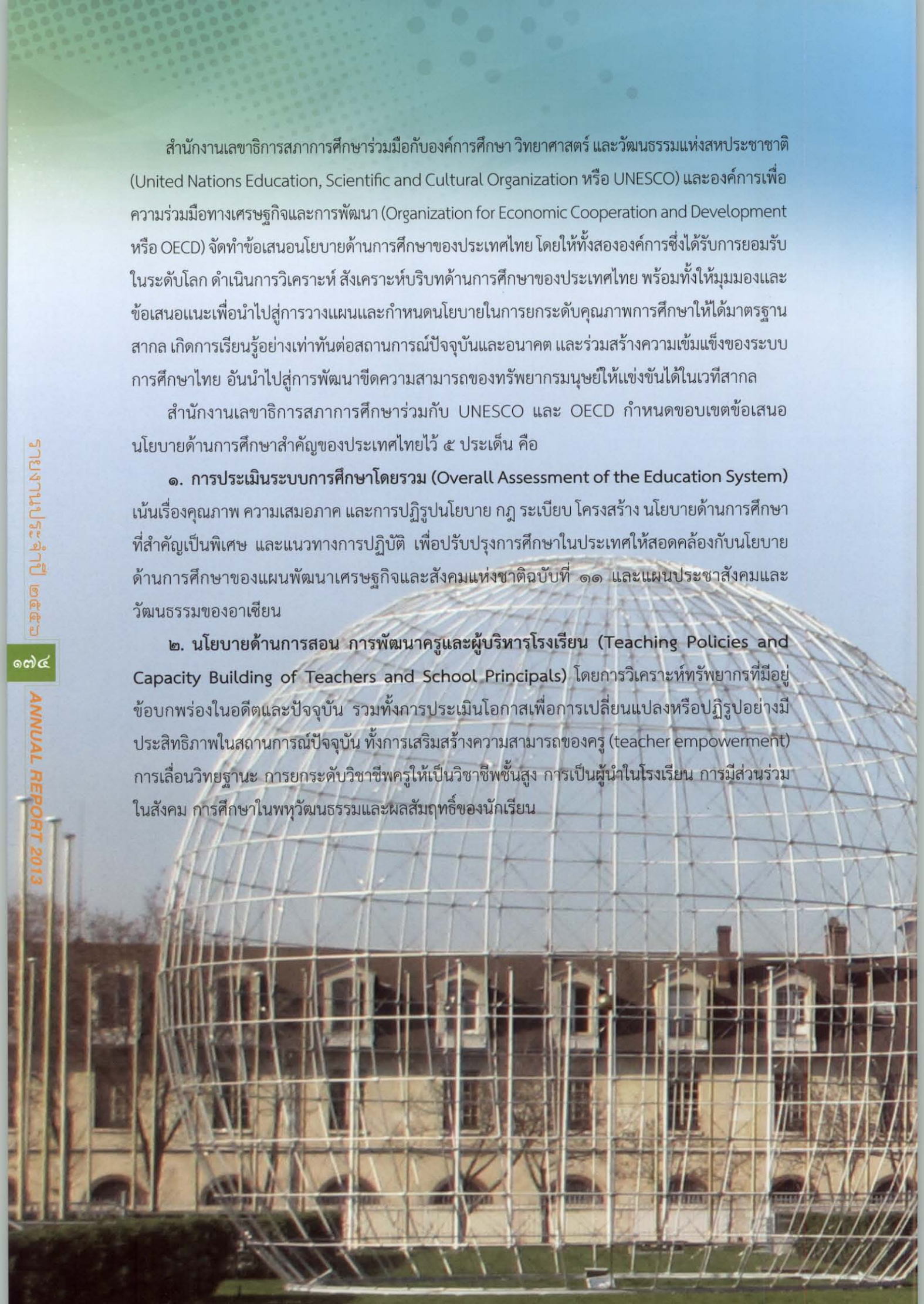

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมมือกับองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Education, Scientific and Cultural Organization หรือ UNESCO) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development หรือ OECD) จัดทำข้อเสนอนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย โดยให้ทั้งสององค์กรซึ่งได้รับการยอมรับในระดับโลก ดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์บริบทด้านการศึกษาของประเทศไทย พร้อมทั้งให้มุมมองและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การวางแผนและกำหนดนโยบายในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานสากล เกิดการเรียนรู้อย่างเท่าทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต และร่วมสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษาไทย อันนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ให้แข่งขันได้ในเวทีสากล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับ UNESCO และ OECD กำหนดขอบเขตข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษาสำคัญของประเทศไทยไว้ ๕ ประเด็น คือ

๑. การประเมินระบบการศึกษาโดยรวม (Overall Assessment of the Education System) เน้นเรื่องคุณภาพ ความเสมอภาค และการปฏิรูปนโยบาย กฎ ระเบียบ โครงสร้าง นโยบายด้านการศึกษาที่สำคัญเป็นพิเศษ และแนวทางการปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงการศึกษาในประเทศไทยให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ และแผนประชาสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน

๒. นโยบายด้านการสอน การพัฒนาครูและผู้บริหารโรงเรียน (Teaching Policies and Capacity Building of Teachers and School Principals) โดยการวิเคราะห์ทรัพยากรที่มีอยู่ ข้อบกพร่องในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งการประเมินโอกาสเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูปอย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งการเสริมสร้างความสามารถของครู (teacher empowerment) การเลื่อนวิทยฐานะ การยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง การเป็นผู้นำในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในสังคม การศึกษาในพหุวัฒนธรรมและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

๓. การพัฒนาหลักสูตร (Curricular Development) เน้นความสามารถด้านภาษา ความเป็นพลเมืองโลก ชั้นดีธรรม พลเมืองศึกษา

๔. นโยบายด้านการประเมินผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ (Policies for Evaluation and the Assessment of Achievement) เน้นตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่เป็นสากล ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติ หรือ PISA, การทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ O-Net และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

๕. การเรียนรู้โดยใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Learning) เน้นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการศึกษาและฝึกอบรมครู

นอกจากนั้น ในการประชุมสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ เรื่อง การศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย ในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอนด์ บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศสมาชิก UNESCO และ OECD จากภูมิภาคอื่นมาเทียบเคียงกับผลการศึกษาของประเทศไทย รวมทั้งมีผู้แทนจาก UNESCO และ OECD มาให้ข้อเสนอแนะและให้คำแนะนำในการจัดทำ “ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทย” เพื่อร่วมกันสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษาไทย และพัฒนาความสามารถของบุคลากรทางการศึกษาของประเทศ เพื่อให้การศึกษาไทยเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ความร่วมมือในการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายการศึกษาของประเทศไทย กับ UNESCO และ OECD ในครั้งนี้ นับเป็นมิติใหม่ในรูปแบบความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยให้ได้มาตรฐานสากล เกิดการเรียนรู้อย่างเท่าทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันและโลกอนาคตในศตวรรษที่ ๒๑

สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา เพื่อการวางแผน ของประเทศไทยกับนานาชาติ

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องมีข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ รวมถึงการวางแผน ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศที่เป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูล สถิติและดัชนีทางการศึกษาที่บ่งชี้ความสำเร็จการพัฒนาการศึกษาของประเทศที่มีมาตรฐานเปรียบเทียบกับนานาชาติได้ในระดับสากล

ข้อมูลเชิงสถิติ เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญในการวางแผนพัฒนานโยบายและติดตามประเมินผลการศึกษาของชาติ เป็นกลไกแห่งความสำเร็จประการสำคัญของการจัดการศึกษา ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดทำสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษาของประเทศไทย (Thailand Education Statistics and Indicators) โดยนำเสนอข้อมูลสถิติการวิเคราะห์สถานการณ์การศึกษาไทย อาทิ โอกาสในการเข้าเรียน คุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วม ประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และนำเสนอเปรียบเทียบข้อมูลการศึกษาไทยกับนานาชาติในระดับโลกและระดับภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก อีกทั้งพัฒนาระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสารรายงานสถิติของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องไว้เป็นคลังความรู้ดัชนีตัวชี้วัดการศึกษานานาชาติ และเป็นข้อมูลสนับสนุนการวางแผนและพัฒนาการศึกษาในอนาคตตามกระแสโลกได้อย่างเท่าทันและมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ประสานและให้ความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศ โดยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการ World Education Indicators (WEI) มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลและตัวชี้วัดร่วมกัน อันเป็นประโยชน์ที่จะเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงและเผยแพร่ข้อมูลการศึกษาไทยในฐานะข้อมูลระดับโลก

การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เตรียมการจัดทำ Thailand Education Indicators โดยประชุมร่วมกับ Mr. Hendrik van der Pol, Director of UNESCO Institute for Statistics ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส สาธารณรัฐ

ฝรั่งเศส เพื่อร่วมกันดำเนินงานระหว่างประเทศไทยกับองค์การยูเนสโกในการพัฒนาความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สถิติ รวมถึงการปรับฐานข้อมูลด้านสถิติการศึกษาของประเทศไทยให้เป็นปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้ดัชนีชี้วัดผลสำเร็จของการจัดการศึกษาในประเทศไทย

สามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพทางการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาลได้ชัดเจนขึ้น คัดเลือกตัวชี้วัดระดับชาติและระดับสากลเพื่อจัดทำ Thailand Education Indicators 2012 และสนับสนุนข้อมูลให้ World Education Indicators 2012 ด้วย

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษายังได้รังสรรค์ผลงานที่เกี่ยวกับสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา ดังนี้

- รายงาน “สภาวการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. ๒๕๕๖” เป็นการศึกษาระดับนานาชาติ ด้วยการสังเคราะห์เนื้อหาหลักจากเอกสารที่เป็นผลผลิตจากโครงการ World Education Indicators (WEI) ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่าง UNESCO/UIS และ OECD คือ Global Education Digest 2011-2012, Comparing Education Statistics Across the World รวมทั้งได้สังเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้อง และจัดทำบทสรุปและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาไทยและสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย

- สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕ เป็นรายงานสถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ที่ประกอบด้วยดัชนีทางการศึกษา ข้อมูลสถิติด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเป็นแผนภาพและตารางสถิติ

- การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Measure of Achievement) ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยนำเสนอภาพรวมการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ รวมทั้งผลการวิเคราะห์โครงการ PISA ถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนไทยได้คะแนนต่ำ

- สถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษาของประเทศไทย ๒๕๕๕ (Thailand Education Statistics and Indicators 2012) เป็นการรายงานสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับนานาชาติ โดยเลือกตัวชี้วัดที่สำคัญที่บ่งชี้การรู้เรื่อง (Literacy) ทั้งด้านการ

อ่าน (Reading Literacy) คณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) และวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) จากหน่วยงานและโครงการที่สำคัญ ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ของไทย จากการสำรวจสำมะโนประชากรและเคหะ สำนักงานสถิติแห่งชาติ การรู้หนังสือเปรียบเทียบนานาชาติ จาก Unesco Institute of Statistics (UIS) ประเมินการรู้หนังสือ (Literacy) นานาชาติ ทั้งด้านการอ่าน (Reading Literacy) คณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) และวิทยาศาสตร์ (Scientifics Literacy) จากโครงการ PISA และ TIMSS

การวางหนังสือเด็ก : เสียงสะท้อนจาก ภาคสนามศูนย์นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

- เสียงสะท้อนจากภาคสนาม
ศูนย์นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

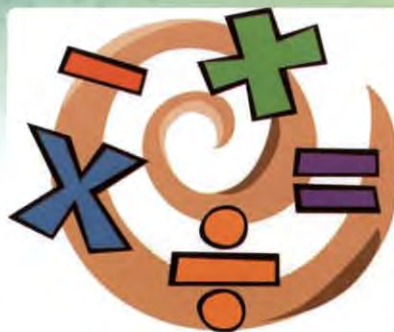
เสียงสะท้อนจากภาคสนาม สู่นโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

รัฐบาลได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่เป็นพื้นฐานของการพัฒนามนุษย์ในทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรมที่เต็มเปี่ยมไปด้วยศักยภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ดังนี้

- ๑) ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีการพัฒนาของสมองและการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว
- ๒) ผลการวิจัยในต่างประเทศพบว่า การลงทุนในเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า โดยลงทุน ๑ ดอลลาร์สหรัฐ จะได้รับผลคืน ๗ เท่า
- ๓) ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- ๔) สร้างฐานรากของชีวิต (building block) และ
- ๕) ช่วงเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องการปลูกฝัง บ่มเพาะเป็นพิเศษ พร้อมได้ประกาศนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ โดยกำหนดให้เร่งรัดให้เด็กปฐมวัย แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑ ทุกคนได้รับการพัฒนา รอบด้านตามวัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง พร้อมได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่นำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดการปฏิบัติและขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นรูปธรรม

ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (๐ - ๕ ปี) ระยะยาว พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๙ และคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบในนโยบายฯ ดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ พร้อมทั้งจัดทำแผนการปฏิรูปการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามนโยบายรัฐบาล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการสร้างรากฐานของชีวิต และเป็นการลงทุนที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัยที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดทำโดยร่วมมือกับ ๗ หน่วยงานหลัก คือ ๑) ๕ องค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓) กระทรวงสาธารณสุข ๔) กระทรวงมหาดไทย ๕) กระทรวงแรงงาน ๖) กระทรวงวัฒนธรรม ๗) กระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ คณะรัฐมนตรีรับทราบแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑ ตามนโยบายรัฐบาลด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการให้บังเกิดผลต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นรูปธรรม

แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) เด็กทุกคนได้รับบริการในการพัฒนาเต็มศักยภาพ
- ๒) ไอโอดีกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๓) การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
- ๔) กลไกการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย

นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดกรอบการติดตามเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย และแผนการติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย โดยกำหนดเป้าหมายเฉพาะไว้ ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เด็กทุกคนได้รับบริการในการพัฒนาเต็มศักยภาพ

● เป้าหมายที่ ๑ เด็กทุกคนในช่วงอายุแรกเกิดถึง ๕ ปี หรือก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้รับบริการด้านสุขภาพภายในปี ๒๕๕๙

● เป้าหมายที่ ๒ เด็กแรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑ ร้อยละ ๙๐ มีพัฒนาการตามวัย ภายในปี ๒๕๕๙

● เป้าหมายที่ ๓ เด็กทุกคนในช่วงอายุ ๓ ปี ถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีความต้องการ ได้รับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกรูปแบบ ภายในปี ๒๕๕๙

● เป้าหมายที่ ๔ เด็กทุกคนเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่ออายุครบ ๖ ปี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ ภายในปี ๒๕๕๙

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ไอโอดีนกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

● เป้าหมายที่ ๑ เด็กแรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้รับไอโอดีนในอาหารอย่างเพียงพอ

● เป้าหมายที่ ๒ หญิงตั้งครรภ์ทุกคนต้องได้รับไอโอดีนในอาหารอย่างเพียงพอและได้รับยาเม็ดเสริมไอโอดีน

● เป้าหมายที่ ๓ หญิงที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ทุกคนได้รับไอโอดีนอย่างเพียงพอในระยะ ๖ เดือนแรก

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

- เป้าหมาย เด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ทุกคนได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพ เพื่อการมีพัฒนาการที่ีรอบด้านและตามวัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ กลไกการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย

- เป้าหมายที่ ๑ กำกับติดตามมาตรการที่แต่ละกระทรวงกำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและมติของคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

- เป้าหมายที่ ๒ มีคณะกรรมการระดับจังหวัดภายในปี ๒๕๕๙

- เป้าหมายที่ ๓ ระบบข้อมูลด้านเด็กปฐมวัย การสำรวจข้อมูลการวิจัยต่างๆ สามารถช่วยให้การวางแผนและติดตามประเมินสถานการณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สิ่งสำคัญที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะต้องเร่งดำเนินการในขั้นต่อไป คือ การขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามแผนปฏิบัติการฯ ให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

จากแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งพัฒนาเด็ก พ่อแม่ ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ด้วยกิจกรรมการส่งเสริมการอ่าน เป็นการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยให้เติบโตเป็นเยาวชนไทย ให้สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาได้ เป็นคนดีและคนเก่งของสังคมในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการอ่าน ที่คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ กำหนดให้วันที่ ๒ เมษายน ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “พระผู้ทรงเป็นนักอ่านและนักเขียน” เป็นวันหนังสือเด็กแห่งชาติ

ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการหาแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลเด็กแรกเกิด - ๖ ปี รวมทั้งจัดให้มีคาราวานส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่านใน ๑๑ จังหวัด ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ในระหว่างเดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๖ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง โดยดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมเด็กไทยให้รักการอ่านผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย อาทิ การส่งเสริมการอ่านด้วยบทละคร หุ่นนิ้วมือ การทำหนังสือแสนรักเล่มจิ๋ว ฯลฯ

ผลการจัดกิจกรรม: เด็กที่ร่วมฐานกิจกรรม หลายพื้นที่เป็นเด็กที่ด้อยโอกาสทั้งในด้านพัฒนาการและการใช้ทักษะชีวิต ขาดโอกาสที่จะมีของเล่น ไม่ได้อ่านหนังสือนิทานที่มีความหลากหลาย ดังนั้นเมื่อมีกิจกรรมที่แปลกใหม่เข้ามาให้ได้เรียนรู้ เด็กๆ เหล่านั้นก็รู้สึกตื่นเต้น และให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้รับผิดชอบฐานกิจกรรมสามารถสังเกตและรับรู้จากสายตาเหล่านั้นได้อย่างเด่นชัด

เนื่องจากผู้ร่วมกิจกรรมมีความแตกต่างด้านอายุ ตั้งแต่ ๒.๕ - ๗ ปี ดังนั้น หากผู้ร่วมกิจกรรมเป็นเด็กเล็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง ก็จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับเด็ก กรณีที่เป็นเด็กโต บางคนประดิษฐ์หุ่นนี้ไว้อย่างตั้งใจ เพียงหวังจะได้ของเล่นชิ้นใหม่กลับไปเล่นกับน้องที่บ้าน ซึ่งผู้รับผิดชอบฐานกิจกรรมก็ได้ชี้แนะเกี่ยวกับการนำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์ของเล่นชิ้นใหม่ที่มีความสวยงาม และเป็นความภาคภูมิใจของเด็กๆ ด้วย

จากความแตกต่างทางด้านการศึกษาและด้านเศรษฐกิจของพ่อแม่ผู้ปกครอง รวมถึงการดูแลเอาใจใส่ ส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กๆ เป็นอย่างมาก ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยที่ควรจะได้รับพัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อให้เติบโตเป็นทรัพยากรของชาติที่สมบูรณ์ โดยอยู่บนพื้นฐานของการรักการอ่าน ใฝ่เรียนรู้ มีจินตนาการ และที่สำคัญคือการเป็น “คนดี”

การพัฒนากองคการ... เชื่อมโยงสู่วิถีสังคม

- สัมพันธภาพกับการพัฒนากองคการ
- วัฒนธรรมและการแบ่งปันสู่สังคม

สัมพันธภาพ กับการพัฒนาองค์กร

การพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน
สิ่งสำคัญคือ “สัมพันธภาพ”
ของคนในองค์กร ดังนั้น การรับรู้และ
สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน
จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง
อันจะนำไปให้องค์กรมีเป้าหมาย
ในการทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
โดยกำหนดทิศทางแบบบูรณาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการกำหนดให้มีการประชุมสำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา เดือนละ ๒ ครั้ง เพื่อให้บุคลากรทุกระดับได้รับรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ
ของสำนักงานฯ รวมถึงการฝึกกำลังและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภายใน

จากหลักการข้างต้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ตระหนักเรื่องการพัฒนาบุคลากร โดยยึดหลักการพัฒนาสมรรถนะและขีดความสามารถ เพื่อให้ข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ทรงความรู้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรใน ๔ ภูมิภาค รวมถึงพัฒนาข้าราชการบรรจุใหม่ให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนมีทักษะและทัศนคติที่ดีต่อระบบราชการ ดังนี้

- ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖ - วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๖
- ภาคใต้ : จังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๖
- ภาคกลาง : จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๖

การดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะประสบการณ์ให้กับบุคลากรแล้ว ยังเป็นการเปิดมุมมองการรับและการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ สร้างความพร้อมให้กับตนเอง และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างผลสัมฤทธิ์ให้กับทีมงานและหน่วยงาน ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองความคิดเห็นบนสถานการณ์ต่างๆ ร่วมกัน ทำให้เห็นถึงเทคนิควิธีการในการนำมาปรับใช้ หรือการแก้ไขปัญหาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน อันนำไปสู่การเสริมสร้างสมรรถนะของข้าราชการให้เป็นทั้งคนเก่งและคนดีต่อไป

ในแต่ละภูมิภาค มีการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับงานด้านการศึกษาของภูมิภาคต่างๆ การใช้ทักษะชีวิต การดำเนินชีวิตด้วยความเป็นข้าราชการ ฯลฯ สำหรับกิจกรรมในแต่ละภูมิภาคเน้นการให้ความรู้ตามบริบทพื้นที่ ดังนั้น เพื่อให้การเดินทางไปปฏิบัติการในพื้นที่ครั้งนี้ก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Authentic Learning) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้แบ่งกิจกรรมกลุ่ม เป็น ๒ กลุ่ม คือ กิจกรรมการเรียนรู้แหล่งธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการผจญภัย และกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมเพื่อเชื่อมโยงนโยบายและแผนการศึกษากับศิลปะและวัฒนธรรม โดยมีการเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน เศรษฐกิจชุมชนเชิงคุณธรรม

อุปสรรคและความยากลำบากในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และการผจญภัย ล้วนมีความแตกต่างจากการปฏิบัติงานหรือการดำเนินชีวิต

ประจำวัน อุปสรรคต่างๆ ที่ได้สัมผัสระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมทำให้ทุกคนเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการทำงานเป็นทีม การวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังจากการเดินทาง โดยผลที่ได้จากการเรียนรู้ในสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติจริงในครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงให้เกิดสัมฤทธิ์ผลและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในระยะต่อไป

สำหรับกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการเรียนรู้เรื่องราวของประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่มีความสำคัญที่ทำให้

ทราบถึงความเป็นมาของชาติพันธุ์ มีการตามหาร่องรอยความสำคัญและความเป็นมาของโบราณสถานต่างๆ รวมถึงการสร้างจิตสำนึกที่ดีเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนี้ยังทำให้บุคลากรได้พบเห็นวิธีการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบโรงเรียน นอกกระบบโรงเรียน และมูลนิธิการกุศลที่ทำได้แก่เด็กยากไร้ เด็กที่ประสบภัยจากสึนามิ และที่สำคัญทำให้ทุกคนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจว่า ตนเองเป็นหนึ่งในผู้ที่สร้างโอกาสให้เด็กๆ เหล่านั้นได้ “อิ่มท้อง อิ่มใจ และอิ่มสมอง” ด้วยอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค ของเล่น และหนังสือต่างๆ ที่นำไปมอบให้

หลังจากการพัฒนาสมรรถนะแล้ว ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับบุคลากรในภาพรวมมีดังนี้

๑. เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อาทิ การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย (Ethnic tourism) เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างสำนึกที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ยั่งยืน

๒. สร้างระบบการทำงานเป็นทีมมากขึ้น เกิดภาพความทรงจำที่ดึงมาร่วมกัน

๓. การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงก่อให้เกิดมุมมองใหม่ๆ มีวิสัยทัศน์เปิดกว้างขึ้น ไม่ยึดติดกับกรอบเดิมๆ สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบาย แผน และข้อเสนอด้านการศึกษาที่เข้าถึงชีวิตและข้อจำกัดของคน และที่สำคัญสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๔. เกิดการแบ่งปันสู่สังคม สร้างจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม โดยสอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิต

• ภาคเหนือ

ครอบคลุมพื้นที่หลายอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอเมือง แม่วาง แม่แตง จอมทอง สันทราย และ สันกำแพง เริ่มตั้งแต่การไปไหว้พระ ณ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดเจ็ดยอด การไปบริจาคอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค ให้กับโรงเรียนบ้านป่าเหมือด อำเภอสันทราย ชมการสาธิต การทำอาหารพื้นเมือง การทำศิลปะ หัตถกรรม ณ ศูนย์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านต้นไจ้ก อำเภอสันกำแพง รวมถึง กิจกรรมเก็บขยะในป่า ปลูกต้นไม้ ล่องแพ และการศึกษา เส้นทางธรรมชาติลำน้ำแม่แตง กิวแม่ปาน ที่สำคัญ ได้ไปทัศนศึกษาการปลูกและดูแลต้นไม้ ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ตำบลแม่เหียะ อำเภอหางดง และศึกษาชีวิต ความเป็นอยู่ของสัตว์ป่าหลายเผ่าพันธุ์ ณ เชียงใหม่ ไนซ์ซาฟารีด้วย

• ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มีการศึกษาเส้นทางธรรมชาติ ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผากล้วยไม้ น้ำตกเหวสุวัต น้ำตกเหวนรก รวมถึงการศึกษาประวัติศาสตร์จากโบราณสถาน การตามหาร่องรอยทางอารยธรรมตั้งแต่สมัยทวารวดีจนถึงสมัยลพบุรี ณ ปราสาทหินพิมาย รวมทั้งมีการเดินทางไปมอบสิ่งของให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลนด้วย

• ภาคใต้

จังหวัดภูเก็ต เป็นจังหวัดที่มีวัฒนธรรมสืบทอด ๓ วัฒนธรรม คือ วัฒนธรรมของชาวพุทธ วัฒนธรรมของชาวมุสลิม และวัฒนธรรมของชาวจีนโพ้นทะเล ดังนั้น ในการเดินทางครั้งนี้ ได้มีการศึกษาดูงาน ณ สยามนิรมิต ภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ผสมผสานมิติการพัฒนาในด้านต่างๆ ของภาคใต้ และเชื่อมโยงถึงภาคอื่นๆ ของสังคมไทย อย่างสร้างสรรค์ วัดหลวงพ่อแซม วัดพระทอง พิพิธภัณฑ์ไทยหัว พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำภูเก็ต เกาะราชา เกาะเฮ รวมถึง การเลี้ยงอาหารกลางวันเด็กกำพร้าที่มูลนิธิบ้านตะวันฉาย

จากนั้นทั้ง ๒ กลุ่มกิจกรรมได้ร่วมกันทำกิจกรรม ขยายหาตในการเสริมสร้างองค์กรภาคีเครือข่ายกับ ๒ หน่วยงาน คือ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด

ภูเก็ต และสถานีตำรวจ ท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตด้วย

• ภาคกลาง

จังหวัดเพชรบุรี เป็นจังหวัดที่มีประวัติมาอย่างยาวนาน มีพระมหากษัตริย์หลายพระองค์มีที่ประทับอยู่ที่จังหวัดนี้ ในการศึกษาดูงานครั้งนี้ เน้นเรื่องความสำคัญทางประวัติศาสตร์ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีการศึกษาพระราชวังพระนครคีรี พระราชวังบ้านปืน และวัดเกาะแก้ว รวมถึงการศึกษาเส้นทางธรรมชาติอุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ถ้าพระยานครด้วย

นอกเหนือจากงานวิชาการและงานพัฒนาบุคลากรแล้ว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ยังให้ความสำคัญกับการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน โดยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จัดงาน“สานสัมพันธ์ ๓ สภา” ณ กองพันทหารราบที่ ๑๑ โดยมีกิจกรรมต่างๆ อาทิ กิจกรรมทางวิชาการ และการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ เป็นต้น การจัดงานครั้งนี้ นับเป็นปีที่ ๒ ของการจัดงาน “สานสัมพันธ์ ๓ สภา” โดยในปีนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเจ้าภาพต่อจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ของผู้บริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานราชการให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ

อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๕๐ พรรษา

สภาพัฒนา

สมาคม

วัฒนธรรม และการแบ่งปันสู่สังคม

วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ
ในสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่อง
ยาวนาน ขณะเดียวกันสำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษาก็มีวัฒนธรรมขององค์กร
โดยเฉพาะวัฒนธรรมในเรื่องขนบธรรมเนียม
ประเพณีอันงดงาม เรื่องจิตสาธารณะและ
การแบ่งปันสู่สังคม ดังจะเห็นได้จากกิจกรรม
ต่างๆ ที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง อาทิ...

• กฐินพระราชทานประจำปี ๒๕๕๕ ณ วัดศรีสุทธาวาส จังหวัดเลย

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา นำโดย ดร.ศศิธรา พิชัยชาญ
ณรงค์ เลขาธิการสภาการศึกษา นำกฐินพระราชทานถวาย ณ วัดศรีสุทธาวาส (วัดเลยหลง) ตำบลกุด
ป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย รวมยอดกฐินพระราชทาน ๑,๒๖๒,๔๒๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนหกหมื่น
สองพันสี่ร้อยยี่สิบบาทถ้วน)

โอกาสนี้ เลขาธิการสภาการศึกษา พร้อมด้วยผู้บริหารระดับสูง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตลอดจนข้าราชการจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเลย และประชาชน ได้ร่วมทำกิจกรรมจิตอาสา

บำเพ็ญประโยชน์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ อาทิ มอบทุนการศึกษา ปลูกต้นไม้ กวาดลานวัด เป็นต้น

• วันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดพิธีบวงสรวงพระภูมิชัยมงคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาปีที่ ๕๔ มีพระมหาราชครูพิธีศรีสุขุม เป็นผู้ประกอบพิธี โดยมีผู้บริหารระดับสูง ตลอดจนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ร่วมในพิธีเพื่อความเป็นสิริมงคล

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ร่วมทำบุญใส่บาตร เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาปีที่ ๕๔ ณ บริเวณหน้าสำนักงาน ถนนสุขุโขทัย จากนั้น เวลา ๑๐.๓๐ น. เลขาธิการสภาการศึกษาได้เป็นประธานในพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ โดยมีสมเด็จพระมหามุนีวงศ์ กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหารเป็นองค์ประธาน โดยมีผู้บริหารร่วมถวายภัตตาหารเพล และจุดปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์อนุโมทนา

นอกจากนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษายังได้ดำเนินกิจกรรมสืบสานและอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมลงพื้นที่ปฏิบัติการใน ๔ ภูมิภาค เพื่อให้บุคลากร ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ร่วมทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในพื้นที่ สร้างจิตสำนึก และร่วมกันสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

การปฏิบัติการในพื้นที่ครั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สืบสานวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น มีการบำเพ็ญประโยชน์ รวมถึงการแบ่งปันสู่สังคมด้วย อาทิ

- ภาคเหนือ ณ จังหวัดเชียงใหม่
  - มอบเงิน ข้าวสาร อาหารแห้ง และอุปกรณ์การเรียนให้กับโรงเรียนบ้านป่าเหมือด อำเภอสันทราย
  - ชมการสาธิตอาหารพื้นเมืองและการทำศิลปะหัตถกรรม ณ ศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - เก็บขยะในป่า

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดนครราชสีมา
  - มอบสิ่งของให้กับโรงเรียนบ้านเนินปราสาท
  - ชมการสาธิตประเพณีบายศรีสู่ขวัญ ซึ่งเกิดจากแนวคิดการรับขวัญทหารที่กลับจากสงครามโลกครั้งที่สอง และต่อมาได้สืบทอดมาเป็นพิธีบายศรีสู่ขวัญสำหรับลูกหลานในหมู่บ้านที่กลับมาเยี่ยมบ้าน

- ภาคใต้ ณ จังหวัดภูเก็ต
  - เลี้ยงอาหารกลางวันเด็กกำพร้าที่มูลนิธิบ้านตะวันฉาย
  - เรียนรู้วัฒนธรรมของชาวพุทธที่วัดพระผุด และวัดฉลอง
  - เรียนรู้วัฒนธรรมของชาวจีนโพ้นทะเลที่พิพิธภัณฑ์ไทยหัว

● ภาคกลาง ณ จังหวัดเพชรบุรี

• แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีการดำเนินชีวิตของคน
ทำน้ำตาลโตนด

• เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมสมัยกรุงศรีอยุธยาที่สืบทอด
มาถึงสมัยรัตนโกสินทร์

ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ นั้น บุคลากร
ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาต่างรู้สึกภาคภูมิใจ
กับการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีส่วนช่วยสร้างกิจกรรมที่ดี
และเป็นประโยชน์ให้กับสังคมด้วย

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.สุภรศรี วงษ์สมาน)
ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

บรรณาธิการ เรียบเรียง :

รุจิรา สุนทรรัตน์
ภาพประกอบ : สุภสิทธิ์ ภูักดี
ศิริรัตน์ ชำนาญกิจ
สุภาชัย พันธุ์เดช

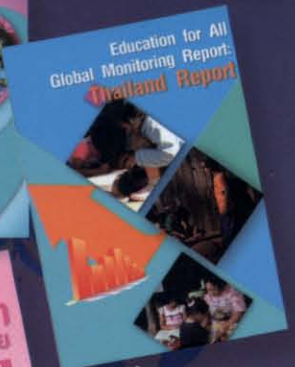
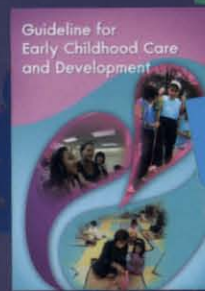
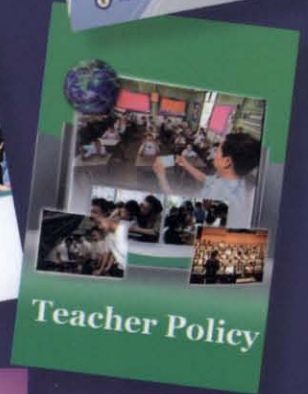
สนับสนุนข้อมูลโดย

- สำนักอำนวยการ
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
- สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
- สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
- สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
- สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
- สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ
- สำนักสื่อสารสาธารณะ

ผลงาน การพัฒนาศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

